

Debattartikel från Finansdepartementet

Nytt investeringsstöd ska ge ännu fler nya hyresrätter

Publicerad 19 december 2019

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson och bostadsminister Per Bolund i Sydsvenskan den 19 december 2019.

Investeringsstödet för hyresrätter och studentbostäder kommer att återinföras så att förutsättningar ges för att bygga tiotusentals nya hyresrätter med lägre hyror än övrig nyproduktion. Stödet blir både mer effektivt och koncentrerat i enlighet med januariavtalet. Hyresrätten är en grundpelare på en väl fungerande bostadsmarknad som bidrar till ekonomisk utveckling i hela landet.

Trots de senaste årens starka utveckling när det gäller antalet påbörjade bostadsbyggen råder det bostadsbrist i åtta av tio kommuner i landet. Sverige har under flera årtionden haft ett alltför lågt bostadsbyggande och många av de bostäder som har byggts har varit för dyra för vanliga hushåll. Vi politiker behöver då ta ansvar och vidta åtgärder för en bättre fungerande bostadsmarknad med alla sorters boendeformer. I enlighet med januariavtalet kommer flera viktiga reformer att genomföras för att understödja bostadsbyggandet, inte minst för att möta efterfrågan på hyresrätter med rimliga hyresnivåer.

Bristen på hyresrätter drabbar särskilt dem som redan har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden, exempelvis ungdomar, studerande, nyanlända och hushåll med låga inkomster.

Tillsammans med Centern och Liberalerna har regeringen kommit överens om nya former för det statliga investeringsstödet för hyresrätter och studentbostäder. Det är en viktig del av januariavtalet och vi är stolta över att ett nytt och förbättrat stöd nu kommer på plats så att fler hyresrätter kan

byggas i hela landet.

Att bygga bostäder är en verksamhet med mycket långa tidsperspektiv som ställer höga krav på tydliga och långsiktiga förutsättningar för branschen. Med den här överenskommelsen skapar vi tydliga förutsättningar som gör det lättare för byggbolagen att sätta spaden i marken och bygga fler hyresbostäder som vanligt folk har råd med. Samtidigt underlättar det nya stödet för kommuner att uppfylla sitt lagstadgade ansvar för bostadsförsörjningen genom att fler bostäder byggs för unga vuxna och för socialt utsatta inom socialtjänstens försorg. Det nya investeringsstödet innebär att:

- Blandning av stora och mindre bostäder ska öka^[1]. Därför införs ett krav att minst var tionde lägenhet i varje projekt ska vara högst ett rum och kök, eller annat utrymme för matlagning.
- Fler hyresrätter till dem som har svårt att ta sig in på bostadsmarknaden. Var åttonde lägenhet som produceras med hjälp av investeringsstöd ska fördelas till antingen sociala kontrakt eller till unga vuxna upp till och med 30 år.
- Mer bostadsbyggande i hela landet. Två potter utformas – en för storstadsregionerna och en för övriga landet. Fördelningen av medel ska baseras på den konstaterade bostadsbristen och det bedömda byggbehovet i respektive regiontyp. Viss anpassning av pottorna får göras för att kompensera för brister i lokala utbudet av vissa typer av hyresrätter på orter där ett generellt byggbehov saknas.
- Snabbare byggstart. Ett krav införs på att byggstart ska ske senast ett år från det att beslut om stöd har fattats, för att snabbt kunna komma igång med byggprojekt.
- Rimlig och förutsägbar prisutveckling. De tillåtna nivåerna för ingångshyrorna ska indexeras i takt med kostnadsutvecklingen i samhället. Boverket får därför i uppdrag att föreslå hur detta kan ske utifrån regionala förutsättningar.

En bostad är inte vilken vara som helst. Var och hur vi bor formar oss som människor och det ställer höga krav på oss politiker. Idag visar vi att januariavtalet lägger ytterligare en grundsten i arbetet med att bygga ett starkare samhälle.

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet, Försvarsdepartementet,
Justitiedepartementet

Så stärker vi cybersäkerheten i Sverige

Publicerad 27 september 2019

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg, försvarsminister Peter Hultqvist och finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund i Svenska Dagbladet den 26 september 2019.

Sverige utsätts dagligen för allvarliga cyberattacker som riskerar att skada vårt samhälle och demokrati. Det allvarligaste cyberhotet mot vårt land kommer från stater, statsunderstödda aktörer eller andra med en liknande förmåga. I yttersta fall kan cyberangrepp utgöra en del av krigföring mot Sverige. Det kan handla om allt från välplanerade attacker mot banksektorn, sjukhus eller energiförsörjningen. Cybersäkerhet har i allt större utsträckning blivit en viktig utrikes- och säkerhetspolitisk fråga.

Men hotbilden inom cybersäkerhetsområdet är bredare än så. Den organiserade brottsligheten har alltmer övergått till att använda internet som infrastruktur för att finansiera och underlätta sin olagliga verksamhet. Antalet IT-bedrägerier ökar lavinartat och de som utsätts är inte bara stora aktörer, som exempelvis myndigheter och storföretag, utan även enskilda medborgare.

I takt med att cyberhoten blir allt mer avancerade har statliga myndigheter, kommuner, landsting och delar av näringslivet stora utmaningar att säkerställa informationssäkerheten och säkerhetsskyddet. Detta är allvarligt, en säker hantering av information och system är en avgörande förtroendefråga för den digitala välfärdsstaten och Sveriges säkerhet.

Vi lever i ett av världens mest digitaliserade länder och Sverige är ett föregångsland när det gäller att ta vara på ny teknologi. Regeringens vision

är att vi ska fortsätta vara i digitaliseringens och innovationens världstopp. Det digitala samhället är en viktig förutsättning för att hela landet ska leva och växa. Dessutom är det en viktig demokratifråga att alla människor kan leva sina liv tryggt och säkert på nätet.

För att Sverige ska kunna bli bäst på att utnyttja digitaliseringens möjligheter måste säkerhetsperspektivet vara med från början. Vi får inte blunda för att ny teknologi – förutom alla fantastiska fördelar – också medför stora risker och gör oss sårbara.

Sverige behöver växla upp arbetet inom cybersäkerhetsområdet. Idag presenterar regeringen ett nytt steg i detta arbete:

Ett nationellt cybersäkerhetscenter inrättas 2020

I regeringsförklaringen slogs det fast att ett nationellt cybersäkerhetscenter ska inrättas under 2020. Sverige har kompetens i världsklass men har ännu inte lyckats skapa en helhet i arbetet kring cybersäkerheten. Nu kommer vi att samla den skarpaste kompetensen för att stärka Sveriges samlade förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot samt minska cybersårbarheterna.

Centret ska stödja regering, kommuner och landsting, myndigheter och näringslivet i arbetet med att skydda sig mot cyberattacker. En central del av centrets arbete kommer vara att ta fram gemensamma analyser och lägesbilder om hot, sårbarheter och risker. Det kan handla om underrättelseinformation, information om it-incidenter och brottsanmälningar som idag inte samlas på ett ställe. Verksamheten ska bidra till att stärka skyddet mot cyberhot och minska de digitala sårbarheterna.

Svenska myndigheter behöver kunna agera samordnat och ge ett effektivt stöd när en eller flera aktörer i Sverige drabbas av en cyberattack. Regeringen förväntar sig att myndigheternas förmåga att upptäcka och hantera allvarliga attacker mot Sverige kommer att öka genom samverkan i det nationella centret.

Regeringen uppdrar nu – med tydliga ingångsvärden Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säkerhetspolisen att redan till december presentera förslag på struktur och kostnadsberäkningar. Arbetet med uppdraget ska bedrivas i nära samarbete med bland annat Polismyndigheten, Försvarets Materielverk och Post- och telestyrelsen som också har centrala uppgifter på området. Därefter ska ett

center skyndsamt inrättas.

Cybersäkerhetsarbetet berör nästan alla politikområden och under kommande veckor avser regeringen återkomma med flera åtgärder som alla bidrar till att stärka Sveriges säkerhet. Vi är ännu i början av den digitala utvecklingen. Genom att stärka cybersäkerheten i vårt land ökar vi möjligheterna för medborgarna att fortsätta ta tillvara på allt som tekniken och vårt allt mer uppkopplade samhälle erbjuder, samtidigt som vi säkerställer att Sverige fortsätter vara drivande i den digitala utvecklingen. Regeringens initiativ för en mer robust cybersäkerhet är ytterligare steg i arbetet för ett starkare samhälle, ett tryggare Sverige och en säkrare omvärld.

Debattartikel från Finansdepartementet

Reformer för 4,5 miljarder finansierade krona för krona

Publicerad 10 april 2019

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson och biträdande finansminister Per Bolund, på DN Debatt, 10 april 2019.

För första gången läggs en ekonomisk vårproposition på riksdagens bord som bygger på en överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Vi vill att jobben ska bli fler, att klimatutmaningen ska mötas, att välfärden ska tryggas och att kunskaperna i skolan ska öka. Samhällsproblemen ska lösas. Sverige ska vara ett samhälle präglad av gemenskap, frihet, sammanhållning och respekt för den enskilda människans vägval.

Vi förväntar oss att bnp-tillväxten i år blir något lägre efter ett par år med mycket hög tillväxt. Samtidigt har arbetsmarknaden fortsatt utvecklats starkt. Arbetslösheten har sjunkit. Sysselsättningen har ökat. Ordning och reda råder i de offentliga finanserna. Sverige har den lägsta statsskulden sedan 1977 och den högsta sysselsättningsgraden på över 25 år.

På kort sikt är dock utrymmet för ofinansierade reformer obefintligt. Den budget som Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna röstade igenom i december – när Sverige fortfarande inte hade någon regering – innebar skattesänkningar på omkring 20 miljarder kronor. Samtidigt kan samhällsproblemen inte vänta och därför lägger vi nu fram en vårändringsbudget med reformer på 4,5 miljarder kronor, finansierade krona för krona.

Vårt välstånd ska tryggas med en hög sysselsättning bland både kvinnor och män och genom bättre förutsättningar för företagande, innovation, export och jobbskapande. Ett eget jobb ger möjlighet till egen försörjning och

självbestämmande. Hög sysselsättning är också grunden för finansieringen av vår gemensamma välfärd.

Trots den positiva utvecklingen saknas det inte problem att lösa på arbetsmarknaden. Arbetslösheten är fortfarande för hög inom vissa grupper och arbetslösa saknar alltför ofta den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar. Skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda är fortfarande stor.

För att möta arbetsgivarnas behov av utbildad arbetskraft stärker regeringen arbetet med att rusta arbetsökande och särskilt möjliggöra insatser inom lokala jobbspår som Arbetsförmedlingen, kommuner och arbetsgivare samverkar kring. I detta arbete ska utrikes födda kvinnor prioriteras.

Regeringen vill att fler enmansföretagare i större utsträckning vågar ta steget att anställa. Därför föreslås att nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för den först anställde förlängs till två år, i stället för som i dag ett år.

Klimatfrågan är en av vår tids största utmaningar. För att ta vår del av ansvaret och leva upp till internationella åtaganden ska Sverige bli världens första fossilfria välfärdsland. År 2017 beslutade Riksdagen att Sverige senast 2045 inte längre ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären. Ambitionen är att klimatomställningen ska ske på ett sådant sätt att alla har möjlighet att vara en del av lösningen.

Med hjälp av ekonomiska styrmedel ska vi ställa om samhället i miljövänlig riktning och bidra till att fler kan göra klimatsmarta val i sin vardag. Miljöskadliga subventioner behöver fasas ut såväl i Sverige som globalt samtidigt som vi genomför en kraftfull grön skatteväxling.

För att minska klimatutsläppen föreslår regeringen exempelvis att Klimatklivet utökas för att kunna stödja kostnadseffektiva klimatinvesteringar i hela landet. En del av stödet riktas särskilt till investeringar i biogas och laddpunkter för elfordon i hemmet.

Naturvården behöver stärkas i syfte att skydda värdefull natur samt rödlistade och akut utrotningshotade arter. Detta ska ske samtidigt som rättssäkerheten för markägare och företag stärks och det säkerställs att markägare får ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning som de har rätt till. Anslagen för skydd av och åtgärder för värdefull natur, inklusive ersättningen till markägare, föreslås därför förstärkas.

Sverige ska fortsätta att vara ett ledande välfärdsland. En väl utformad, generell och skattefinansierad välfärd är viktig för att jämna ut människors livsvillkor och bidra till jämlikhet och jämställdhet. Dessutom stödjer en sådan välfärd ett högt arbetskraftsdeltagande och en god ekonomisk utveckling.

När det föds fler barn och äldre lever allt längre ökar behoven i välfärden. Regeringen kommer att fortsätta att föra en politik som stärker välfärden. Vårdköerna ska kortas. Den ekonomiska tryggheten för pensionärer som arbetat och betalat skatt hela sina yrkesliv ska stärkas. Funktionsnedsattas möjligheter att delta i arbets- och samhällslivet ska förbättras.

Alla som har rätt till stöd inom den personliga assistansen (LSS) ska få det. Regeringen avser att under våren presentera ett lagförslag om att hjälp med andning och sondmatning ska utgöra sådana grundläggande behov som kan ge rätt till personlig assistans. Därför tillför regeringen nu medel för ökade kostnader som den kommande lagändringen kan medföra.

För att undervisningen ska hålla en hög kvalitet behöver lärarna tid att förbereda och utveckla sin undervisning. Regeringen föreslår därför en långsiktig satsning på lärarassistenter i skolan.

Hela Sverige ska leva och växa. Möjligheterna att bo, studera och arbeta i hela landet förbättras med bredband, vägar, järnvägar och bostadsbyggande. Landsbygdens utveckling är avgörande för hela Sverige. Där skapas klimatsmart energi, sund och säker mat och värden som bidrar till jobb och välfärd.

Under 2018 ledde en ovanligt varm och torr sommar till bränder och torka. För att förbättra förutsättningarna att hantera följderna av torkan föreslår regeringen att medel avsätts för att stödja lantbrukare, ersätta kommuners kostnader och för att stärka kommunernas möjligheter att förebygga klimatrelaterade olyckor.

Riksdagen tillkännagav i december 2018 att momsens på naturguidning bör höjas till 25 procent. Regeringen vill dock fortfarande främja den här verksamheten, som bedrivs inte minst i mindre företag utanför storstadsområdena, och föreslår därför att den lägre momsens bör bestå.

Den ekonomiska vårpropositionen bygger på en sakpolitisk överenskommelse mellan fyra partier. Med januariavtalet som grund bygger vi nu förändring som är hållbar över tid. Vi vill skapa förutsättningar för ett samhälle där sammanhållning och trygghet går hand i hand med människors

frihet och möjligheter. Så vill vi ta Sverige framåt.

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet

Nu måste vi stoppa dödsfallen på jobbet

Publicerad 04 mars 2019

Debattartikel publicerad i Aftonbladet den 4 mars 2019.

Varje vecka dör någon till följd av sitt arbete. Bara hittills i år har tolv personer omkommit på jobbet.

Inget annat än en nollvision kan gälla för dödsfall i arbetet. Att förhindra dödsolyckor är en viktig prioritering för regeringen.

Under förra mandatperioden förstärkte vi resurserna till arbetsmiljöpolitiken med mer än 100 miljoner kronor årligen. Efter den mörka inledningen på året gör nu vi sex gemensam sak i att lyfta upp det viktiga arbetet mot dödsolyckor. Som statsråd med ansvar för frågor kopplade till de mest olycksdrabbade branscherna gör vi ett gemensamt arbete för att förhindra ytterligare dödsfall.

Var och en behöver ta sitt ansvar i det systematiska arbetsmiljöarbetet på varje enskild arbetsplats för att målmedvetet arbeta förebyggande mot arbetsolyckor. Det handlar om arbetsgivaren måste säkerställa att de anställda har tid att utföra sitt arbete. Att utrustningen på arbetsplatsen är säker och hel. Att alla anställda har rätt förutsättningar och rätt utbildning att utföra sina jobb. Det handlar om att skapa en kultur på jobbet och i samhället där alla arbetar tillsammans för att en trygg och säker arbetsmiljö ska vara en självklar utgångspunkt på alla arbetsplatser. Arbetsgivarna har alltid det yttersta ansvaret för arbetsmiljön.

Vi kan aldrig acceptera att människor dör till följd av sitt jobb. Varje dödsfall är ett misslyckande för arbetsgivaren och samhället. I regeringens arbetsmiljöstrategi för 2016–2020 är en nollvision mot dödsolyckor en av de tre högst prioriterade områdena. Sammantaget har de ökade resurserna till Arbetsmiljöverket inneburit att omkring hundra nya arbetsmiljöinspektörer

har kunnat anställas. Särskilda inspektionsinsatser har under de senaste åren gjorts inom bygg- och anläggningsbranschen, tillverkningsindustrin, transportbranschen och bemanningsbranschen. Under 2019 planeras ännu större fokus på byggbranschen.

Regeringen agerar nu för att förhindra ytterligare dödsolyckor i arbetet. Dels genom att bjuda in arbetsmarknadens parter till ett möte för att särskilt lyfta det gemensamma ansvaret för att agera mot den negativa utvecklingen. Dels genom att vi sex statsråd i dialog med myndigheter, arbetsmarknadens parter, bransch- och intresseorganisationer gemensamt markerar att dödsfall i arbetet är helt oacceptabelt. Alla som jobbar förtjänar en trygg och säker arbetsplats.

Ylva Johansson, arbetsmarknadsminister

Per Bolund, bostadsminister

Ibrahim Baylan, näringsminister

Jennie Nilsson, landsbygdsminister

Tomas Eneroth, infrastrukturminister

Anders Ygeman, energi- och digitaliseringsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet

"Vårens budget innehåller reformer för 2,6 miljarder"

Publicerad 16 april 2018

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund och ekonomisk-politisk talesperson Ulla Andersson (V), på DN Debatt, 16 april 2018.

Under snart fyra år har vi drivit en ekonomisk politik för ökad trygghet, hållbarhet och jämlikhet i hela landet. Nu tar vi mandatperiodens arbete i mål med ytterligare offensiva satsningar.

När vi inledde vårt budgetsamarbete 2014 hade underskottet i de offentliga finanserna under den borgerliga regeringen tillåtits växa och uppgick till hela 60 miljarder kronor. Ungdomsarbetslösheten var så hög att Sverige fick krisstöd av EU samtidigt som kunskapsresultaten i skolan sjönk. Tillväxten hämmades av växande klyftor, bostadsbrist och otillräckliga investeringar i utbildning. Jobb, välfärd och klimat hade fått stå tillbaka till förmån för orättvisa och ofinansierade skattesänkningar.

Den utvecklingen har vi vänt. Underskottet är vänt till ett överskott på över 50 miljarder kronor och i år beräknas statsskuldkvoten nå sin lägsta nivå sedan 1977. Skolresultaten har vänt uppåt och ungdomsarbetslösheten har inte varit lägre sedan 2003. Nyanlända kommer allt snabbare in i arbetslivet. Sysselsättningsgraden är den högsta som någonsin uppmätts i EU. Ytterligare en kvarts miljon människor i Sverige har nu ett jobb att gå till.

Nu bygger vi ekonomiska skyddsvallar inför nästa lågkonjunktur samtidigt som Sverige har goda möjligheter att lösa dagens samhällsproblem. Den svenska modellen levererar.

Vi föreslår i årets vårbudget reformer för 2,6 miljarder kronor. Välfärden ska

byggas ut i hela landet. Fler ska komma i arbete. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Sverige ska vara ett jämlikt land och vårt arbete med omfördelade reformer ska fortsätta. En nationell kraftsamling krävs för att stävja och förebygga kriminaliteten och stärka demokratin.

Ska tryggheten öka måste fler komma i arbete. Målet om att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet vägleder den ekonomiska politiken. 100.000 jobb står lediga för att arbetsgivare inte hittar personal med rätt kompetens och yrkeskunskaper. Därför bygger vi kraftigt ut kunskapslyftet samtidigt som vi möjliggör fler extratjänster. Etableringen av nyanlända behöver gå ännu snabbare. För oss är det grundläggande att alla kvinnor och män i Sverige ska ha den frihet och det självbestämmande som försörjning genom eget arbete innebär.

Vi har genomfört de största satsningarna på miljö och klimat i svensk historia. Sverige är nu ledande i klimatomställningen och riksdagen har antagit en klimatlag som utgör grunden för vårt klimatpolitiska arbete. Utsläppen från industrin, bostäder och transportsektorn minskar samtidigt som solceller, vind, bioenergi och ny teknik ökar takten för att nå 100 procent förnybar elproduktion.

Ordning och reda på arbetsmarknaden kräver ansvarstagande parter som säkerställer goda arbetsvillkor och trygga anställningar. Vi stödjer parternas strävan att gemensamt utveckla arbetsmarknaden med etableringsjobben. Med långsiktiga investeringar i vägar och järnvägar, bostadsbyggande och bredband kan företag växa och människor bo och arbeta i hela landet.

Välfärden ska finnas där människor bor och ska gå att lita på oavsett var i Sverige man befinner sig. Sjukvård, skola och barn- och äldreomsorg måste byggas ut i hela landet, inte minst nu när antalet barn och äldre blir fler. En solidariskt finansierad välfärd är avgörande för sammanhållning och möjligheten att arbeta, inte minst för kvinnor. För att möta de ökande personalbehoven skjuter vi redan i år till mer resurser till vården.

Sverige kommer att behöva öka antalet anställda i välfärden kraftigt det kommande årtiondet. Det arbetet har vi redan påbörjat och tack vare våra investeringar i välfärden arbetar över 100.000 fler i välfärden jämfört med 2014. Arbetsvillkoren måste samtidigt förbättras för alla som arbetar inom välfärden. Sverige ska även fortsatt vara ett av världens mest jämlika välfärdsländer.

För andra gången redovisas i vårbudgeten indikatorer på välstånd som

kompletterar BNP och ger en bredare bild av samhällsutvecklingen och fördelningen av välstånd. De visar en sammantaget positiv utveckling för såväl ekonomiska som miljömässiga faktorer och sociala aspekter av livskvalitet. Andelen med låg ekonomisk standard minskar.

I den gemensamt finansierade välfärden finns en stark omfördelande kraft men den ekonomiska ojämlikheten kräver också en aktiv fördelningspolitik. Äldre ska inte betala högre skatt än löntagare. Arbetet med att minska de ekonomiska klyftorna måste fortsätta. När omfördelningen stärks och alla har möjlighet att arbeta minskar klyftorna, tilliten ökar och ekonomin stärks.

De många initiativen inom #metoo visar att politiken för ett jämställt samhälle måste skärpas. Polisen ska bli bättre på att utreda sexualbrott samtidigt som sexuella trakasserier, våld och kränkande behandling ska motverkas med stärkta förebyggande åtgärder och ökat stöd till tjej- och kvinnojourer. Vi skjuter också till medel för utbildnings- och informationsinsatser inom rättsväsendet, skolan och socialtjänsten och ökar stödet till regionala skyddsombud.

För att fler unga ska kunna känna hopp och framtidstro investerar vi nu i 10.000 fler sommarjobb. Att tas tillvara, få vara med och ta ansvar och tjäna egna pengar stärker självkänslan. Fritidsgårdarna är viktiga för många unga, inte minst från familjer som inte har pengar till en semesterresa. Därför skjuts medel till för utökade öppettider och fler aktiviteter. Även ungas kultur- och idrottsaktiviteter tillförs mer resurser.

Vi har visat att minskade växthusgasutsläpp går att kombinera med ekonomisk utveckling. För att stärka konkurrenskraften i den svenska biogaskedjan förstärks stödet för metangasreduktion kraftigt. Investeringsstödet för solceller utökas så att den som söker stödet ska få beslut snabbare. Efter en kraftig försäljningsökning av elcyklar stärks elfordonspremien och utökas till eldrivna utombordsmotorer. Sveriges värdefulla natur ska skötas och skyddas för både friluftsliv och den biologiska mångfalden. Vi kan inte lämna över ansvaret för dagens miljöproblem till kommande generationer.

För att försvara det demokratiska samtalet mot hat och hot värnas den struktur av myndigheter och domstolar, journalister, lärare och bibliotekarier som skyddar rättssäkerhet, faktakunskap och det fria ordet.

För oss är det grundläggande att bekämpa såväl brottsligheten som dess orsaker och upprätthålla säkerhet och demokrati. Blåljuspersonal ska

skyddas och vi ökar resurserna till Polismyndigheten och Tullverket för att Sverige ska vara tryggt och säkert. Narkotika och vapen ska stoppas vid gränsen. Förmågan att ingripa mot organiserad brottslighet ska öka och straffen skärpas.

Vårbudgeten bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. Vi är övertygade om att samhällsproblemen går att lösa och med en fast politisk vilja kan det växande välståndet komma alla i landet till del. Sveriges samlade styrka ökar när vi väljer gemensamma investeringar för framtiden i stället för stora skattesänkningar. Så kan trygghet och framtidstro växa.

Debattartikel från Finansdepartementet

Så ska unga på flykt slippa tvingas flytta

Publicerad 04 april 2018

Debattartikel av biträdande finansminister Per Bolund, i Aftonbladet, 4 april 2018.

De senaste åren har många människor på flykt sökt sig till vårt land. Många av dem kom hit som ensamkommande barn och har snabbt kommit in i det svenska samhället, lärt sig språket, rotat sig i våra kommuner och skaffat sig en vardag i skolan, med kompisar och fritidsaktiviteter.

Samtidigt har en stor del av dem fått vänta så länge på ett slutgiltigt besked om de får stanna i Sverige eller inte att de under asylprocessen hunnit bli 18 år, vilket gör att kommunerna inte längre har rätt till ersättning för deras boende. Därför har en stor grupp ungdomar blivit tvungna att flytta till Migrationsverkets anläggningsboenden på annan ort, där de ofta inte känner någon. Många kommuner har uttryckt att de vill att dessa ungdomar ska kunna stanna i kommunen. I höstas avsatte regeringen medel i höständeringsbudgeten, samt i budgeten för i år, för att kommunerna ska kunna låta ensamkommande som hinner bli 18 år bo kvar i sin vistelsekommun fram till att de får ett slutligt beslut i sitt asylärende. Detta för att de inte ska behöva byta skola och få sämre etableringsmöjligheter.

Vi har sett att regeringens kommunstöd har fyllt en viktig funktion och det finns många framgångsrika exempel på hur medlen använts på ett effektivt sätt till vad de är avsedda för, det vill säga till boende för ungdomarna. En del kommuner har investerat pengarna i kommunala HVB-hem och stödboenden medan andra kommuner har gett pengarna till Svenska kyrkan eller ingått partnerskap med ideella föreningar som Röda Korset och Stadsmissionen som ordnat med boende för ungdomarna. Det finns ändå fortsatt stora behov av att ge trygghet i ungdomarnas boendesituation.

Många ungdomar kan framöver befinna sig i en asylprocess, vilket gör att det finns goda skäl att även denna grupp ska kunna bo kvar i hemkommunen till dess att de får ett slutligt besked om de får stanna eller inte. Det vore väldigt olyckligt om de skulle ryckas upp från sin trygga tillvaro månader innan de får en ny chans att stanna, eller under ansökningstiden.

Barnombudsmannen och Socialstyrelsen har uppmärksammat att den psykiska ohälsan har ökat bland ensamkommande och att de idag mår sämre än de som tidigare kommit till Sverige. Att tvingas flytta från den kommun man rotat sig i är ytterligare ett uppbrott i en ung människas liv, som vore onödigt och som vi på bästa sätt vill undvika.

Regeringen avsätter därför i vårändringsbudgeten ytterligare 200 miljoner kronor till kommunerna, vilket betyder att den totala summan för det här ändamålet uppgår till 395 miljoner kronor under 2018. Vårändringsbudgeten för 2018 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Medlen ska stödja de vistelsekommuner som vill låta ensamkommande ungdomar som rotat sig i kommunen bo kvar. Det finns dock exempel på kommuner som valt att använda tidigare satsade pengar på annat sätt. Därför kommer fördelningen av medel i vårändringsbudgeten anpassas så att pengarna i större omfattning går till de kommuner där ensamkommande unga som inte behövt flytta till ett anläggningsboende bor efter 18-årsdagen.

Vår framtid ligger i våra barn och unga. För att Sverige ska kunna fortsätta utvecklas behöver vi skapa trygghet för alla som bor i vårt land. Efter snart fyra år i regering ser vi hur ekonomin är urstark och arbetslösheten sjunker samtidigt som vi tagit emot många nya invånare till vårt land. Alla barn och unga i Sverige, oavsett var de kommer ifrån, ska ha bästa möjliga tillvaro, trygghet och framtidsutsikter. Det stärker tryggheten för dem, och för oss alla.

Debattartikel

Nu ökar vi tryggheten för Sveriges företagare

Publicerad 08 mars 2018

Debattartikel av Per Bolund, Mikael Damberg och Annika Strandhäll i Dagens industri den 6 mars 2018. Regeringen lägger en proposition om att även företagare med aktiebolag ska få särskilda regler under uppbyggnadsskedet så att deras SGI-nivå motsvarar den hos anställda. Samma regler ska gälla oavsett bolagsform, skriver Mikael Damberg, Annika Strandhäll och Per Bolund.

Sveriges småföretagare bär på en enorm innovationskraft och är viktiga kuggar i samhällsbygget. De moderniserar Sverige, skapar jobb tillfällen och utvecklar smarta produkter och tjänster som bidrar till ett bättre och mer hållbart samhälle.

Den rödgröna regeringen har under mandatperioden genomfört flera viktiga reformer för att underlätta för de allra minsta företagen att ta steget att börja anställa. Vi har sänkt arbetsgivaravgiften för ensamföretagare som anställer och vi har infört fördelaktiga regler för personaloptioner i små och växande företag. Men vi vill också underlätta för att fler ska våga ta det allra första steget: att starta företaget. Undersökningar visar att brist på trygghet är ett av de största hindren för att starta och driva företag. Det gäller i ännu högre utsträckning för kvinnor, som generellt sett ser större hinder för att bli företagare än män.

Regeringen ser det därför som prioriterat att ta bort de hinder i trygghetssystemen som finns för företagare. Sverige har ett unikt system i det att vi valt att försäkra oss gemensamt. Det är ett smart system med

sjukförsäkring och föräldraförsäkring som gör att vi alla är skyddade ekonomiskt. Det är ingen slump utan resultatet av medvetna val. Det är ekonomiskt smart, men också bra för samhället. För trygga människor vågar.

För att fler människor ska se företagande som ett naturligt steg måste trygghetssystemen fungera lika bra för ensamföretagaren som för den som är anställd. Så är det inte i dag.

För företagare ser dessutom reglerna vid sjukdom och föräldraledighet olika ut beroende på vilket bolagsform man väljer. Så ska det inte vara. Även småföretagarna ska veta att tryggheten i våra gemensamma försäkringar finns där för dem när olyckan inträffar, sjukdomen tar ut sin rätt eller barnen är på väg. Så får vi fler, både kvinnor och män, att våga starta företag. Och det vet vi är bra för Sverige.

Dagens regler gör att den som startar en enskild firma kan använda särskilda regler under sitt uppbyggnadsskede under de första två åren. Då kan företagaren få en sjukpenninggrundande inkomst (SGI, det som sjukpenning och föräldrapenning beräknas på) som minst motsvarar lönen för den som har ett liknande arbete som anställd. Detta gäller i dag inte för den som startar ett företag i form av ett aktiebolag, den skillnaden ser regeringen som orimlig och föreslås att den ska tas bort. Samma regler ska gälla oavsett företagsform för dig som startar ett eget företag.

För att flera ska våga starta ett företag behöver tryggheten för företagare öka, särskilt under tiden som verksamheten är i ett uppbyggnadsskede. Vi vet att situationen under uppbyggnadsskedet är likartad oavsett bolagsform. Under verksamhetens uppbyggnadsskede tar dessutom många aktiebolagsägare ut mycket liten lön, eller ingen lön alls och har därför svagt eller inget försäkringsskydd vid föräldraledighet och sjukdom.

Regeringen lägger därför fram ett lagförslag som innebär att samma skydd gäller, oavsett bolagsform. För att stärka skyddet för alla egenföretagare förlänger vi också uppbyggnadsskedet från två till tre år.

Så ökar vi tryggheten och gör att fler vågar starta företag som kan vara med och bidra till ett bättre och mer hållbart samhälle. Så stärker vi svensk ekonomi. Två centrala delar i regeringens samhällsbygge.

Per Bolund, biträdande finansminister (MP)

Mikael Damberg, närings- och innovationsminister (S)

Annika Strandhäll, socialminister (S)

Debattartikel från Finansdepartementet, Socialdepartementet

”Premiepensionen görs om i nya överenskommelsen”

Publicerad 14 december 2017

DN debatt 14 december 2017 Vi har nu slutit en ny överenskommelse om pensionerna. Bland annat förändras premiepensionen. Dagens öppna fondtorg ska göras om till ett tryggt fondtorg med kontrollerade och professionellt upphandlade fonder. Det kommer att göra att antalet fonder kommer minska avsevärt, skriver företrädare för partierna i Pensionsgruppen.

Det är snart 20 år sedan det svenska pensionssystemet kom på plats och sedan dess har omvärlden förändrats. Det har betydelse för pensionerna. Därför har partierna som står bakom pensionssystemet genomfört en översyn av systemets olika delar. Vår slutsats är att det i grunden är bra, men att det behöver utvecklas och moderniseras. Därför har vi tillsammans kommit överens om att renovera pensionssystemet för att säkra långsiktigt höjda, hållbara och trygga pensioner.

Det svenska pensionssystemet bygger på två viktiga principer:

Den första är att du tjänar in till din egen pension genom att arbeta. Det gör att systemet är finansiellt hållbart – i Sverige riskerar vi inte att vältra över pensionsskulder på framtida generationer så som skett i andra länder.

Den andra principen är att pensionssystemet har ett brett blocköverskridande stöd i riksdagen och vi tar gemensamt ansvar i Pensionsgruppen. Tillsammans ger det goda förutsättningar för ett tryggt pensionssystem. Stabiliteten är viktigt eftersom pensioner handlar om oerhört långa tidsperspektiv – tiotals mandatperioder – och väldigt mycket pengar.

Under de senaste åren har vi gjort en stor översyn av systemets delar. Vi kan konstatera att även om systemet i grunden fungerar väl så behöver det utvecklas och renoveras. Därför har vi nu slutit en ny överenskommelse för långsiktigt höjda och trygga pensioner som består av:

1. Ett reformerat och förstärkt grundskydd. Grundskyddet för de ekonomiskt mest utsatta pensionärerna ska förbättras. Bland annat kommer garantipensionen utökas med ett tilläggsbelopp för de pensionärer som har det tuffast, samtidigt som taket i bostadstillägget ska höjas. Personer med garantipension ska även kunna förbättra sin ekonomi genom att jobba längre. Det ska fortsatt vara ekonomiskt bättre att ha arbetat jämfört med att ta del av grundskyddet. Ett utredningsförslag presenteras i februari 2018.

2. Ett reformerat premiepensionssystem. Premiepensionen görs om för att ge bättre trygghet och högre framtida pensioner. Staten kommer ta ett större ansvar för att det inte ska kunna finnas oseriösa aktörer i premiepensionssystemet. Som ett första steg ska Pensionsmyndighetens 30-punktsprogram införas snarast, samtidigt som hållbarhetskrav införs för samtliga fonder på fondtorget.

I ett andra steg kommer dagens öppna fondtorg göras om till ett tryggt fondtorg med kontrollerade och professionellt upphandlade fonder. En konsekvens av dessa åtgärder är att antalet fonder kommer minska avsevärt. Förvalet (Sjunde AP-fonden) är utgångspunkten i det nya premiepensionssystemet där staten ansvarar för att ge en kostnadseffektiv, trygg och stabil pensionsförsäkring med hög avkastning för de som inte vill välja.

3. Långsiktigt hållbara pensioner. I Sverige lever vi allt längre. Medellivslängden ökar med 3,5 timmar varje dygn. Det är positivt, men innebär att pensionernas andel av slutlönen blir lägre eftersom de måste räcka under en längre tid. För att upprätthålla bra och trygga pensioner behöver arbetslivet därför förlängas och bli mer hållbart.

I det svenska pensionssystemet finns ingen fast åldersgräns och det kommer fortfarande, likt i dag, vara upp till dig när du vill gå i pension så länge du uppnått lägsta åldern. De av Pensionsgruppen föreslagna förändringarna bygger på Pensionsåldersutredningen och den avsiktsförklaring som parterna på arbetsmarknaden ställde sig bakom för ett år sedan.

Lägsta åldern för uttag av allmän pension höjs år 2020 från 61 till 62 och därefter till 63 år 2023 och till 64 år 2026.

Samtidigt höjs rätten att stanna kvar på arbetsmarknaden för den som vill, den så kallade LAS-åldern, år 2020 från 67 till 68 och till 69 år 2023. Åldern för när det går att ta ut garantipension höjs från 65 till 66 år 2023 och 2026 knyts den till den fortsatta medellivslängdsökningen. Ett undantag görs för de med ett långt arbetsliv, 44 år.

Samtidigt som åldersgränserna förändras följer trygghetssystemen (exempelvis sjukförsäkring och a-kassa) med uppåt. Reformen ska vara statsfinansiellt neutral. Pensionsgruppen är överens om att pensionerna i första hand måste upprätthållas genom ett längre arbetsliv, men att avgiften till pensionssystemet ska analyseras vidare.

4. Åtgärder för ett hållbart arbetsliv. Långsiktigt hållbara och trygga pensioner förutsätter ett hållbart arbetsliv. Det krävs därför fler förändringar än justeringar i pensionssystemet. Arbetslivet måste bli mer jämställt, hållbart, flexibelt och modernt. Det är nödvändigt att människor inte slits ut utan orkar hela vägen. Möjligheten att ställa om under arbetslivet är central och även tidpunkten för inträdet på arbetsmarknaden är viktig.

Dessa områden ligger utanför Pensionsgruppens mandat, men partierna bakom pensionsöverenskommelsen är överens om att intensifiera arbetet med ytterligare arbetsmiljö- och utbildningsrelaterade åtgärder för ett hållbart arbetsliv.

5. Ett råd för arbetsmarknadens parter. Vägen mot ett hållbart arbetsliv och hållbara pensioner berör hela samhället och inte minst arbetsmarknadens parter. Det fortsatta arbetet bör därför göras i dialog med parterna. För att underlätta det samarbetet skapas ett partsråd som knyts till Pensionsgruppen.

6. Delegation för äldre arbetskraft. För en väl fungerande arbetsmarknad är det nödvändigt att alla människors kompetens tillvaratas. Samtidigt visar studier att åldersdiskriminering börjar redan i 40-årsåldern. För att uppnå ett mer hållbart arbetsliv kommer Pensionsgruppen inom kort att presentera en delegation som ska arbeta forskningsnära, tillsammans med andra aktörer, för att motverka åldersdiskriminering och se till att vi bättre tar till vara äldres kompetens på arbetsmarknaden.

7. Översyn av avdragsreglerna för tjänstepension. Det allmänna pensionssystemet och tjänstepensionerna utgör en helhet för en trygg ålderdom och måste fungera bra tillsammans. Därför behöver avdragsreglerna för tjänstepension ses över för att både tjänstepensionerna och det allmänna pensionssystemet tillsammans ska bidra till långsiktigt trygga och hållbara pensioner.

8. Åtgärder för mer jämställda pensioner. Pensionssystemet är jämställt men ger inte jämställda pensioner. Detta vill Pensionsgruppen varför en handlingsplan för jämställda pensioner har tagits fram. Lösningarna finns dock i första hand i en mer jämställd arbetsmarknad.

9. Moderniserade placeringsregler för AP-fonderna. Reglerna för AP-fonderna behöver moderniseras för att de ska kunna investera hållbart, för att mer pengar ska kunna placeras utanför börsen och för att möjliggöra högsta möjliga avkastning och bättre framtida pensioner. Överenskommelsen är slutet på en lång förhandlingsprocess, men den innebär starten på det fortsatta arbetet. Med den nya överenskommelsen för långsiktigt höjda och trygga pensioner tar vi gemensamt ansvar för att alla som har varit med och byggt upp vårt land ska få en trygg och bra pension. Det förtjänar både dagens och morgondagens pensionärer.

Debattartikel från Finansdepartementet

”Vi investerar 40 miljarder kronor i samhällsbygget”

Publicerad 20 september 2017

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund och ekonomisk-politisk talesperson Ulla Andersson (V), på DN Debatt, 20 september 2017.

Sverige och svensk ekonomi befinner sig i ett nytt läge. Under tre år har vi satt investeringar i det hållbara samhällsbygget före ofinansierade och orättvisa skattesänkningar och i dag syns resultaten. Den borgerliga regeringens underskott på 60 miljarder kronor 2014 har vänts till överskott på 40 miljarder både i år och för 2018. Prognoserna för kommande år är fortsatt positiva. Vi kan nu göra kraftfulla investeringar i Sverige samtidigt som vi betalar av på statskulden.

Men för att Sverige ska vara ett land som håller ihop måste alla ta del av den starka utvecklingen. Trots den urstarka arbetsmarknaden kämpar många fortfarande med att hitta jobb. Stora insatser har gjorts för en bättre skola men alltjämt kvarstår en oacceptabel ojämlikhet i skolans förmåga att se till att alla elever uppnår en god kunskapsnivå.

Klimatpolitiken har förstärkts och Sverige rankas som överlägset bäst i EU när det gäller klimatarbetet, men om vi tillsammans ska klara klimatomställningen behöver vi höja ambitionerna ytterligare.

Samtidigt som 100 000 undersköterskor, lärare, barnskötare, hemtjänstpersonal och andra medarbetare i den kommunala sektorn har anställts sedan 2014 känner många fortfarande oro över om välfärden kommer att finnas där när de behöver den. Byggandet är på en historiskt hög nivå men många letar fortfarande efter bostad. Trots Sveriges långa historia av öppenhet, sammanhållning och fred drabbas även vi av terrorism,

kriminalitet och ett mer osäkert närområde.

Detta är utgångspunkterna för den budgetproposition som regeringen lägger fram för 2018. Budgetpropositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Fler ska få jobb. Sedan 2014 har över 200 000 fler ett arbete att gå till, ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 14 år och nästa år sjunker arbetslösheten under sex procent. Men många har fortfarande svårt att få jobb, särskilt de som inte gått ut gymnasieskolan eller är födda utanför Europa, trots att välfärden behöver anställa fler. Fler och enklare vägar till jobb måste byggas. Ett enhetligt stöd för att underlätta för arbetsgivare att anställa ersätter flera anställningsstöd. Kunskapslyftet byggs ut. Ytterligare insatser görs för att stärka nyanlända och utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden.

Sverige ska ha en jämlik kunskapsskola. Likvärdigheten och kunskapsresultaten ska stärkas för alla elever. Skolan har nu 20 000 fler anställda, förskolan har mindre barngrupper och skolresultaten har vänt uppåt men mycket återstår att göra. Vi går vidare med Skolkommissionens förslag för stärkt likvärdighet och kunskapsutveckling. En miljard kronor avsätts 2018 för ett kompensatoriskt statsbidrag, utökas till 3,5 miljarder 2019 och till 6 miljarder kronor per år från och med 2020. Läslyftet förstärks och förlängs och förskoleklassen görs obligatorisk. Åtgärder för att öka nyanlända barns deltagande i förskola ses över. Vi föreslår också ytterligare åtgärder för att få fler att utbilda sig till lärare och för att förbättra genomströmningen och kvaliteten i gymnasieskolan.

Sverige ska bli ett fossilfritt välfärdsland. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland och klimat- och miljöarbetet förstärks därför ytterligare. Regeringen föreslår ett Industrikliv, för att minska industrins processrelaterade utsläpp av växthusgaser, samtidigt som Klimatklivet förstärks. Medlen till investeringsstöd för solceller fördubblas och förlängs för att nå 100 procent förnybar elproduktion.

Transportsektorns klimatutsläpp bör minska genom ett reduktionspliktssystem för drivmedel och ett bonus-malus-system för bilar. Användningen av elfordon och hållbara transporter ska stimuleras. Flyget beläggs i dag inte med bränsleskatt eller andra miljöskatter och en flygskatt bör därför införas. Vi investerar för att förebygga torka och vattenbrist, minska mängden plast i hav och natur samt satsar på Rent hav. Resurserna till miljö- och klimatpolitik har mer än fördubblats jämfört med under den

förra regeringen.

Välfärden ska stärkas. Den positiva utvecklingen i Sverige där fler barn föds samtidigt som vi lever allt längre innebär att Sverige under överskådlig framtid behöver göra stora investeringar i välfärden. För att korta köerna i primärvården föreslår vi en patientmiljard. Förlossningsvården förstärks, kvinnor ska vara trygga när de föder barn. Jämfört med förra årets budgetproposition ökar resurserna till sjukvården med närmare 5,5 miljarder kronor, det största tillskottet till sjukvården i modern tid. De tio välfärdsmiljarderna till kommunsektorn ökas till femton år 2019 för att sedan bli tjugo miljarder per år från och med 2020 så att fler kan anställas inom förskola, äldreomsorg och i socialtjänst.

Sverige ska vara tryggt. Samhället ska ha de resurser som krävs för att bekämpa brotten och deras orsaker. Det brottsförebyggande arbetet och civilsamhället ska stärkas. Anslagen höjs till bland annat Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Kriminalvården, SOS Alarm och Tullverket. Poliserna ska bli fler och bättre rustade i kampen mot brott. Terrorismen ska bekämpas.

Samhällsbygget ska vara rättvist. Sveriges framgångar ska komma alla till del, i hela landet. När Sverige står starkt ska det märkas i vardagen även för pensionärer, barnfamiljer och studenter. Ensamstående föräldrar får höjt underhållsstöd. Garantiersättningen och bostadstillägget höjs för människor med aktivitets- och sjukersättning. Arbetslösa kommer att kunna ta lån till körkort så att möjligheterna till arbete förstärks.

Biståndet förstärks så att Sverige når målet på en procent av bruttonationalinkomsten 2018.

Vi kommer att sluta den orättvisa klyftan i beskattning mellan pension och lön fullt år 2020. Nästa år tas skillnaden bort för inkomster upp till omkring 17 000 kronor i månaden. För att ytterligare förbättra pensionärers ekonomiska situation genomförs också förbättringar i bostadstillägget. Nästan tre miljoner löntagare får skattereduktion för fackföreningsavgiften.

Sverige behöver framtidsinvesteringar – inte nedskärningar och skattesänkningar för dem som tjänar mest. Reformen som ger alla möjlighet att delta på arbetsmarknaden och minskar klyftorna, ökar tilliten och stärker ekonomin. Den ekonomiska jämlikheten måste öka. Reformerna ökar människors inkomster i alla inkomstgrupper, med störst effekt i de lägre inkomstgrupperna och för kvinnor.

Det nya ekonomiska läget ska användas till att bygga Sverige starkare. Med denna budget har vi sammantaget investerat över 40 miljarder kronor i samhällsbygget – i vård, skola, omsorg och klimat. Sveriges ekonomiska styrka ska komma alla till del.

Debattartikel från Finansdepartementet

"Extra pengar i budgeten till de ensamkommande"

Publicerad 16 september 2017

Debattartikel av biträdande finansminister Per Bolund i Svenska Dagbladet, 16 september 2017.

Barn och unga vuxna i Sverige mår generellt sett bra, men samtidigt finns det många som är i behov av ökat stöd och insatser. Den psykiska ohälsan hos barn och unga har ökat över tid, vilket är ett stort samhällsproblem. När det gäller barn och unga vuxna behöver vi stärka de tidiga insatserna för att de inte ska hamna i långvarig problematik.

Vi vet att det finns märkbara skillnader vad gäller psykisk ohälsa mellan olika grupper. En av de grupper som är utsatta är ensamkommande barn och unga. Under 2015 kom ett stort antal ensamkommande till Sverige. Många av dem har kommit från allvarliga konfliktområden och bär därför med sig traumatiska händelser. En lång asyltid bidrar även till en känsla av oro och ovisshet. Därför är det viktigt att handläggningstiderna blir så korta som möjligt.

Regeringen har gjort flera satsningar för att alla barn och unga ska ges möjligheter att rustas för utbildning, arbetsmarknad och samhällsliv. Alla skolor ska vara bra skolor. Barn- och ungdomspsykiatri har fått mer resurser, bland annat i budgeten för 2016 när 280 miljoner kronor sköts till per år. I våras inrättades även ett nationellt kunskapscentrum för ensamkommande unga upp till 21 år.

I höstens budget, som bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet, presenterar vi ett flertal nya satsningar som ska göra tillvaron tryggare för alla barn och unga i Sverige. Några av dessa satsningar, som summerar till ungefär 400 miljoner kronor årligen i år och nästa år, presenterar vi här.

Resurser till civilsamhället för att motverka hemlöshet bland unga vuxna.

Civilsamhället har en kapacitet att nå grupper eller utsatta människor som det offentliga kan ha svårt att nå, men möjligheterna att göra detta behöver bli bättre. Regeringen satsar 120 miljoner kronor per år i tre år för att stötta ideella organisationer i deras arbete mot hemlöshet bland unga vuxna, där psykisk ohälsa kan vara en bidragande orsak till hemlösheten.

Vårdsatsning för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga.

Många av de unga som tagit sig till Sverige bär på trauman. Det kan bland annat yttra sig i självskadebeteende och behovet av ökade insatser från samhället är stort. Vårdens förutsättningar för att möta dessa behov behöver stärkas. Regeringen satsar därför 50 miljoner kronor årligen för att förbättra tillgången till vård för att motverka psykisk ohälsa hos asylsökande och nyanlända barn och unga.

Mer pengar till kommuner för att undvika att ensamkommande behöver byta bostadsort.

Regeringen presenterade tidigare i år ett tillfälligt kommunbidrag för att ensamkommande unga som hinner fylla 18 år under asylprocessen ska få möjlighet att bo kvar i kommunen som de har hunnit rota sig i. Många kommuner har uttryckt att de vill att dessa ungdomar ska kunna stanna i kommunen och därför tillför regeringen ytterligare 195 miljoner kronor i år, totalt 390 miljoner kronor, samt 195 miljoner kronor för 2018.

Asylsökande mellan 18 och 20 år får möjlighet att påbörja sina studier på ett nationellt gymnasieprogram.

Det finns elever som studerat på introduktionsprogram och blivit behöriga till nationellt program medan de är asylsökande. Kommunerna har idag möjlighet att erbjuda utbildning till dessa. Regeringen vill säkerställa att den möjligheten kan utnyttjas och inte väljs bort av resursskäl. Därför tillförs 11 miljoner kronor per år så att statlig ersättning framöver ska kunna betalas ut för denna elevgrupp.

Barn- och tvångsåktenskap måste bekämpas.

Hela samhället måste arbeta för att upptäcka och stödja barn som lever i hedersförtryck. Samhället måste både stå upp för barns rättigheter i det dagliga, enträgna arbetet och ha beredskap att agera vid misstankar om

kränkningar och övergrepp mot ungas frihet och integritet. Regeringen tillför nu 10 miljoner kronor årligen för särskilda satsningar inom familjekonfliktsområdet med fokus på barn- och tvångsäktenskap.

Stärka kapaciteten att hantera familjeåterföringsärenden.

Bland dem som beviljats uppehållstillstånd är det många som får vänta länge på att återförenas med sina familjer. Detta problem har varit särskilt kännbart för syrier som fått uppehållstillstånd i Sverige. För att utöka möjligheten för familjer att återförenas avser regeringen att öka kapaciteten vid vissa utvalda utlandsmyndigheter, så att fler familjeåterföringsärenden kan hanteras under året.

Det är viktigt att alla barn och unga har det bra i Sverige. Sveriges ekonomi är urstark och arbetslösheten sjunker. Regeringen har konsekvent i tre år satt ansvarsfulla investeringar i samhällsbygget före orättvisa skattesänkningar. Därför kan vi nu göra viktiga investeringar för att alla barn och unga får förutsättningar för att må bra och bygga sig en framtid i Sverige.

De barn och unga som beviljats uppehållstillstånd är en del av den unga generationen i vårt land. De åtgärder vi har presenterat idag är viktiga pusselbitar i bygget av ett Sverige som håller ihop.

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet

”Bränslen och fordon ska bli klimatsmartare”

Publicerad 03 september 2017 Uppdaterad 04 september 2017

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson och biträdande finansminister Per Bolund i SvD, 3 september 2017.

Klimatet är vår tids ödesfråga. Sverige är ett internationellt föredöme när det gäller klimatpolitik, men våra utsläpp från transportsektorn är fortfarande höga. Regeringen föreslår två viktiga åtgärder för att minska utsläppen från bilar.

Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Med regeringens rekordstora satsningar på klimat- och miljöområdet tar vi oss steg för steg närmare det målet. Regeringens offensiva klimatpolitik uppmärksammas internationellt och Sverige rankas idag av bedömare som nummer ett i Europa på klimatområdet. Men fortfarande finns det mycket kvar att göra, framför allt när det gäller våra transporter som idag står för ungefär en tredjedel av utsläppen i Sverige.

Det första beskedet vi ger idag är att vi förverkligar vallöftet om ett nytt bonus-malus-system för nya lätta fordon. Systemet föreslås träda i kraft 1 juli 2018 och innebär en rejäl bonus till den som köper en bil med låga utsläpp, samtidigt som den som köper en bil med höga utsläpp får betala en förhöjd fordonsskatt (malus) under bilens tre första år. Nu ökar vi därtill miljöstyrningen ytterligare. Det kommer bli dyrare att köpa en miljödålig bil och billigare att köpa en miljösmart genom att vi stärker både bonus- och malusnivåer jämfört med det tidigare remitterade förslaget. Bonusen för den som köper de miljösmartaste bilarna höjs till 60 000 kronor, att jämföras med dagens 40 000 kronor i "supermiljöbilspremie". Vi höjer också skatten på de nya bilar som har höga utsläpp. En ny bil som släpper ut 150 gram koldioxid per kilometer får betala knappt 4 000 kronor i extra skatt per år. En ny bil

som släpper ut 200 gram betalar drygt 8 000 kronor extra per år.

Vi gör även vissa tekniska justeringar av förslaget, jämfört med det som remitterats. En ny testkörcykel har tagits fram internationellt för att mäta bilars utsläpp, som följd av att de verkliga utsläppen ofta skiljer sig stort från testvärden. Från 1 januari 2020 föreslås beskattningen baseras på den nya testkörcykeln. Då finns möjlighet att justera nivåerna så att minst samma miljöstyrning upprätthålls. Detta ger konsumenterna, fordonstillverkarna och marknaden förutsägbarhet och bättre möjligheter att anpassa sig till de nya reglerna. För befintliga fordon föreslås ingen ändrad beskattning utan ändringarna påverkar enbart nybilsköparna.

Utöver klimatsmartare bilar behövs klimatsmartare bränsle. Dagens regler med nedsatt skatt för biodrivmedel har gett bra resultat och Sverige har den högsta andelen biodrivmedel inom EU. Men de statsstödsundantag vi har från EU är tillfälliga, eftersom de förslag som den förra regeringen presenterade på området inte klarade EU:s krav. För att marknaden ska våga satsa på utveckling av de mest klimatsmarta drivmedlen så behövs större säkerhet och långsiktighet än vad nuvarande regler erbjuder.

Det andra beskedet vi idag ger är därför att vi nu genomför Bränslebytet som gör det lättare för alla att tanka klimatsmart. Bränslebytet kommer innehålla en så kallad reduktionsplikt som innebär att alla som säljer drivmedel ska blanda in mer biobränsle i den bensin och diesel som säljs. På så vis minskar vi utsläppen från transportsektorn och tar nya steg för en offensiv klimatpolitik. Plikten blir världens hitintills mest ambitiösa. Till 2030 är målsättningen att utsläppen ska minska 40 %, vilket innebär att ungefär hälften av all bensin och diesel som säljs då måste vara förnybar. Genom andra skatteförändringar säkerställer vi att priset på bränslet till konsument inte påverkas nämnvärt vid införandet av reformen.

Regeringen har under mandatperioden genomfört stora satsningar som möjliggjort ny infrastruktur för cykel och utökad kollektivtrafik. I våra städer finns allt större möjligheter att låta bilen stå. Samtidigt finns det många platser i Sverige där varken cykeln eller kollektivtrafiken kommer kunna bli fullgoda alternativ och där bilen därför kommer behövas även i framtiden. Men oavsett var man bor ska man kunna resa hållbart. Det ska vara lätt att göra rätt. Målet med regeringens politik är att nya bilar ska vara så klimateffektiva som möjligt, samt att fossila drivmedel successivt ska bytas ut mot el och hållbara biobränslen.

I den kommande budgeten, som bygger på en överenskommelse mellan

regeringen och Vänsterpartiet, förstärker vi Europas bästa klimatpolitik ytterligare och tar nya viktiga steg mot vårt mål om att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Genom omfattande satsningar på elektrifiering, hållbara biodrivmedel och biogas kan vi komma bort från att beroende av bil innebär beroende av olja.

Debattartikel från Finansdepartementet

”Vi accepterar inte att Sveriges framtid, jobben och klimatet sätts på spel”

Publicerad 26 augusti 2017

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund och ekonomisk-politisk talesperson Ulla Andersson (V), på DN Debatt, 26 augusti 2017.

Vi accepterar inte att Sveriges framtid, välfärden, jobben och klimatet sätts på spel på grund av att oppositionen vill skapa kaos i Sveriges riksdag. Regeringen i samarbete med Vänsterpartiet kommer därför välja att inte lägga fram de föreslagna förändringarna av skiktgränserna och 3:12-reglerna. Detta måste ses i ljuset av att en enig forskarkår säger att klimatet inte kan vänta. Vi presenterar därför en reviderad flygskatt och säkerställer att glest befolkade delar av landet kompenseras.

Svensk ekonomi står starkare än på mycket länge. Regeringen, tillsammans med Vänsterpartiet, har återinfört ordning och reda i statsfinanserna, vi har en sjunkande arbetslöshet och en ekonomisk utveckling som slår de flesta andra länder. Den ekonomiska styrkan ska nu komma alla till del.

Inom några veckor lägger regeringspartierna i samarbete med Vänsterpartiet fram en budget till riksdagen. Vi har nu resurser för att reparera och bygga ut välfärden, modernisera Sverige genom klimatinvesteringar. Investeringar som behövs för att skapa fler arbetstillfällen och förbättra för oss alla. Samtidigt betalar vi av statsskulden.

Regeringen har under våren aviserat tre skatteförändringar. Vår bedömning är att det är minst sagt rimligt att människor med de högsta inkomsterna betalar mellan två och 200 kronor mer i månaden för att bidra till ett mer

jämlikt samhälle. Det är också rimligt att reformera 3:12-reglerna så att ägarskiften i familjeföretag underlättas, skatteplanering försvåras och att den rikaste procenten av Sveriges befolkning betalar en rättmätig skatt, samtidigt som det fortsätter vara skattemässigt attraktivt att starta företag.

Klimatet kan inte vänta. Flygets påverkan på miljön måste bromsas. I dag är flyget en av de värsta klimatbovarna, men till skillnad från andra transportslag betalar det inte bränsleskatt och andra miljöskatter. Att de borgerliga partierna och Sverigedemokraterna motsätter sig dessa tre reformer visar tydligt på vad som skiljer oss åt politiskt.

Vi har också varit beredda att diskutera dessa skatteförslag med oppositionen. Men samarbete bygger också på att alla parter tar ansvar. De borgerliga partierna har med stöd av Sverigedemokraterna i stället hotat att fälla enskilda ministrar med misstroendeförklaringar. Ett kraftfullt och skarpt verktyg, som tidigare använts mycket sparsamt, används nu för att stoppa politiska förslag och skapa så mycket politisk oreda som möjligt. En ny och farlig praxis förs in i svensk politik.

De borgerliga partiernas agerande riskerar att kasta hela det svenska budgetramverket överbord och innebär att vi frångår ordningen om att budgeten fattas i ett och samma beslut, där ansvar tas för både intäkter och utgifter. I praktiken riskerar Sverige att återvända till den ordning som bidrog till stora underskott i statsfinanserna och den ekonomiska krisen i början av 1990-talet. Resultatet blev skyhöga räntor, en nedmonterad välfärd och hundratusentals arbetslösa.

Vi accepterar inte att Sveriges framtid, jobben och klimatet sätts på spel. Vi väljer att förhindra det politiska kaos som är på väg att etableras i Sveriges riksdag. Det är att ta ansvar för Sverige.

Vi kommer därför inte att lägga fram de föreslagna förändringarna av skiktgränserna och 3:12-reglerna. Klimatet är vår tids ödesfråga och kan inte vänta. Forskarna är eniga om att utsläppen måste minska. Regeringen tillsammans med Vänsterpartiet kommer därför gå fram med en flygskatt. Samtidigt behövs flyget idag i de delar av landet där tåget ännu inte är ett realistiskt alternativ. Vi reviderar därför förslaget och säkerställer att glest befolkade delar av landet kompenseras. De förändringar som gjorts ligger också i linje med de signaler som kommit från de borgerliga partierna i riksdagen.

Sverige står inför fortsatt stora utmaningar i en orolig omvärld. Då behövs

ansvarstagande och stabila politiska förutsättningar för att styra landet. Vi tar ansvar för att Sverige ska hålla ihop och vi tar ansvar för klimatet.

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Nu går vi vidare med nya optionsreglerna

Publicerad 29 juni 2017

Debattartikel av finansmarknads- och konsumentminister samt biträdande finansminister Per Bolund och närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Dagens industri, 29 juni 2017.

I december förra året presenterade regeringen i en lagrådsremiss sitt förslag om skattelättnader för vissa personaloptioner. En av näringslivet mycket efterfrågad reform som syftar till att underlätta för små, unga företag att rekrytera nyckelpersoner. Det var första gången någonsin som en svensk regering föreslagit en sådan skatteförändring. För att förslaget ska gå att genomföra krävs att det godkänns av EU-kommissionen, eftersom det är att betrakta som ett stöd från regeringen till de företag som får ta del av det. Därför har regeringens förslag utformats på sådant sätt att det ska ha största möjliga chans att godkännas. Nu kan vi med stor glädje konstatera att vi lyckats med detta, då kommissionen i veckan beslutade att godkänna förslaget. Det betyder att den sänkta skatten går att införa redan 1 januari 2018.

Det är väl känt att Sverige har en av världens starkaste startup-miljöer. Små snabbväxande företag med innovativa tjänster och produkter som stärker och framtidssäkrar vårt näringsliv. Det är företag som skapar nya jobb och som ofta är drivande för att ta fram nya, smarta och mer miljövänliga lösningar.

En viktig och prioriterad uppgift för regeringens näringspolitik är därför att skapa så bra förutsättningar som möjligt för dessa företag att växa. Det handlar bland annat om konkurrenskraftiga villkor, inte minst kopplat till att attrahera och behålla kompetens – de små snabbväxande företagens största

utmaning.

Skattelättnader för personaloptioner är en av de reformer som regeringen presenterat för fler växande företag. Personaloptioner är ett sätt att möta de små företagens utmaning i att betala marknadsmässiga löner. De kan ge nyckelpersoner en chans att själva äga en del av företaget, ett löfte för framtiden för den som jobbar hårt i dag.

Den skattelättnad som regeringen presenterat innebär att en förmån av personaloption inte ska beskattas som inkomst av tjänst. Arbetsgivaren ska därför inte heller betala arbetsgivaravgifter för den. I stället beskattas den som inkomst av kapital när andelen i företaget avyttras.

Förslaget tar sikte på de företag som har störst behov av en sådan här skattelättnad. Personaloptioner ska kunna användas för att i tidiga skeden balansera den risk en anställd tar när hon eller han går in i ett ungt innovativt företag. Därför kommer skattelättnaden att gälla för små företag med färre än 50 anställda och som har en nettoomsättning eller balansomslutning på högst 80 miljoner kronor. Företaget får inte vara mer än tio år gammalt. Dessa villkor, tillsammans med andra, är också de som gett förslaget möjlighet att godkännas av EU-kommissionen.

Utmaningen med bristande tillgång till kapital för snabbväxande företag i tidiga skeden möter regeringen också genom att stimulera marknaden för riskvilligt kapital.

Det statliga riskkapitalet har reformerats genom bildandet av Saminvest, ett nationellt bolag som verkar genom fond-i-fond-metodik med uppdrag att tillsammans med privat kapital investera i utvecklingsfaser och i andra områden där det privata kapitalet i mindre utsträckning söker sig i dag.

Efter rekordsnabb utredning och beredning inom regeringskansliet kunde bolaget bildas i januari år och förhoppningen är att medfinansiera en första fond innan året är slut.

Sverige har ett av världens starkaste företagsklimat. Det konstateras i internationella rankingar och det bevisas genom det högt tryck som nu råder hos företag över hela landet.

För att hålla i den här tillväxten krävs riktade reformer och investeringar i det hållbara samhällsbygget så att små företag får möjlighet att växa till morgondagens stora arbetsgivare.

Debattartikel från Finansdepartementet

Viktigt att alla följer budgetreglerna

Publicerad 08 juni 2017

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund, i Svenska Dagbladet, den 8 juni 2017.

Regeringen tillsammans med Vänsterpartiet förbereder nu statens budget för 2018. För att kunna investera för fler nya jobb, en jämlik skola, ökad trygghet och för att möta klimathotet förbereds några skattejusteringar. Delar av oppositionen har i medierna uttryckt att man vill frångå den sammanhållna budgetprocessen för att stoppa enskilda förslag. För att fullfölja beredningen av dessa förslag remitterar vi nu samtliga skatteförslag till lagrådet.

Med ett år kvar till valet utvecklas den svenska ekonomin starkt. Tillväxten är god, 200 000 fler personer går varje dag till jobbet än när regeringen tillträdde och vi har vänt underskott till överskott i de offentliga finanserna. Samtidigt står vårt land inför många utmaningar.

Just nu pågår arbetet med budgetpropositionen för 2018. Vi behöver investera för att skapa fler nya jobb, en jämlik skola och ställa om Sverige till ett klimatsmart land. Inför höstens budget har regeringen meddelat att vi vill sänka skatten för pensionärer och företag som anställer, och höja skatten på klimatutsläpp och höga inkomster. Totalt sett innebär förslagen en mindre höjning av det totala skatteuttaget. Regeringen anser att det är en rimlig avvägning för att minska våra utsläpp och hålla ihop Sverige.

Oppositionen har framfört kritik mot delar av förslagen. Det är naturligt att oppositionspartierna vänder och vrider på regeringens förslag. Men under våren har delar av oppositionen också uttryckt att de vill gå ifrån den sammanhållna budgetprocessen för att stoppa enskilda skatteförslag – även om någon gemensam hållning kring hur detta ska göras eller finansieras inte har presenterats.

Det är tre förslag som främst diskuterats: Förändringar av 3:12-reglerna – en skatteutjämning mellan företagare och anställda, där förändringen till övervägande del betalas av den procentenhet som har de allra högsta inkomsterna. En ny skatt på resor med flyg, det enda transportslag som i dag inte betalar någon skatt alls för sina utsläpp och som är viktig. Samt den långsammare uppräknningen av skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

I sviterna av nittiotalskrisen infördes den sammanhållna ordningen för budgetbeslut. De samlade utgifterna och inkomsterna tas nu med ett klubbslag i Sveriges riksdag. Det stärker möjligheten för regering och riksdag att bedriva en ansvarsfull politik. Om inkomster och utgifter i stället beslutas enskilt är det lätt att hitta en majoritet för populära förslag – ofta ökade utgifter och sänkta skatter. Det är emellertid svårare att finna majoritet för förslagets mindre populära finansiering – höjda skatter eller besparingar. Dagens situation är ett sådant exempel. En ordning där parlamentet fattar beslut om enskildheter tenderar att urholka statsfinanserna och minskar möjligheten att föra en sammanhållen ekonomisk politik.

Under de senaste årens arbete med att utveckla budgetprocessen har det funnits en inriktning mot att budgeten ska behandlas som en helhet. Detta har varit tydligt i den första budgetprocesskommittén (2014), i överskottsmålskommittén (2015–2016) samt i den andra budgetprocesskommittén som arbetar just nu. De borgerliga partierna har drivit på för att begränsa riksdagens möjligheter att göra utbrytningar och anta tillkännagivanden med budgeteffekt.

Under våren har den borgerliga oppositionen lämnat flera olika nya besked kring budgeten.

I medierna har borgerliga företrädare förespråkat att söka stöd hos Sverigedemokraterna för en gemensam Alliansbudget. Andra har förespråkat olika typer av avsteg från den sammanhållna budgetprocessen där man med tillkännagivanden eller utbrytningar angriper enskilda förslag. Ofta med osäker finansiering och helt nya förhållningssätt till andra riksdagsinstrument såsom misstroendeomröstningar.

I denna pågående diskussion om regelverken är det regeringens uppgift att presentera en budget med ett helhetsperspektiv.

För att följa regeringsformens beredningskrav och för att inte på förhand omöjliggöra att genomföra vissa skatteförändringar i höstens budgetproposition kommer vi därför nu att i vanlig ordning remittera

samtliga skatteförslag till lagrådet för lagteknisk granskning.

Vi anser att det bästa för Sverige är att budgetprocessen fortsätter att utvecklas på det sätt som vi kommit överens om över blockgränserna. Alternativet skulle få mycket långtgående konsekvenser under såväl denna som kommande mandatperioder. Självklart är vi fortsatt öppna för en dialog. Svensk politik behöver både samarbete och en sammanhållen budgetprocess.

Debattartikel från Finansdepartementet

Ny lag slår mot de kriminellas tillgångar

Publicerad 26 april 2017

Finansmarknadsminister Per Bolund, debattartikel, Svenska Dagbladet 26 april 2017.

Till raden av åtgärder kan regeringen nu presentera en helt ny lagstiftning mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom ökad tydlighet och överskådlighet kommer det att bli lättare för banker och andra som omfattas av kraven att göra rätt, och det innebär dessutom ökade möjligheter för ett effektivt arbetssätt genom att lagen genomsyras av ett riskbaserat synsätt. Resurserna ska läggas där riskerna finns. Kraven på den interna kontrollen i företagen skärps och visselblåsning ska vara möjligt både internt och till tillsynsmyndigheterna. Tillsynsmyndigheterna, däribland Finansinspektionen, får tillgång till nya och kraftfulla sanktionsmöjligheter mot företag som inte följer lagen.

Vi föreslår också att ett register över så kallade verkliga huvudmän upprättas. Idag är det mycket svårt att veta vem som ytterst kontrollerar ett företag och därmed är företagets verkliga huvudman. Detta innebär att kriminella kan använda sig av olika företagsupplägg för att undvika att betala skatt eller dölja annan kriminell verksamhet.

Exempelvis Panama-dokumenterna har visat att det är vanligt förekommande att personer gömmer sin identitet bakom juridiska personer som skapats endast för detta syfte. Registret som nu tas i bruk kommer att användas av bland annat banker och myndigheter för att öka insynen i fråga om ägande i och kontroll av juridiska personer och därigenom göra det svårare att använda dessa för penningtvätt och finansiering av terrorism.

Lagstiftningen är uppbyggd så att frågan om vem som är verklig huvudman ska avgöras genom en bedömning, som syftar till att klarlägga vem som kan

anses utöva den yttersta kontrollen över ett företag. Om en person ytterst kontrollerar bolaget, så ska denna registreras. Eftersom registreringen ska ske genom att man gör en bedömning av vem som kan sägas ha kontroll över ett bolag så blir det inte heller möjligt att kringgå registret genom att till exempel gömma sig bakom många delägare. Genom samspelet med det övriga regelverket mot penningtvätt och finansiering av terrorism kommer uppgifter i registret att kvalitetskontrolleras och försök att undgå registrering kommer att upptäckas.

Den rapport som den internationella organisationen Financial Action Task Force (FATF) offentliggjorde igår är resultatet av en mycket omfattande granskning av Sveriges system för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Flera internationella experter har under femton månader utfört en grundlig genomgång av Sveriges lagstiftning på området. Ett hundratal företrädare från offentliga, privata och ideella sektorn har dessutom intervjuats för att bedöma Sveriges effektivitet på området penningtvätt och finansiering av terrorism.

Vi fick överlag ett gott betyg för vårt arbete. Många saker lyfts fram som positiva, exempelvis Finansinspektionens penningtvätsrelaterade sanktioner som har fått en kraftig effekt på bankernas arbetssätt. Sverige fick förslag på åtgärder på en rad områden; den goda nyheten är att vi redan har gjort samma analys och den lagstiftning som nu läggs på riksdagens bord kommer att adressera en stor del av dessa.

Kriminella aktörer är innovativa och kommer att försöka hitta nya vägar för att finansiera sin verksamhet. Från regeringens sida kommer vi därför att oförtröttligt arbeta för att sätta in åtgärder där det gör som mest ont. Detta gör vi för att fortsätta stärka vårt öppna, demokratiska och transparenta samhälle som vi är stolta över.

Debattartikel från Finansdepartementet

Allt mindre andel behöver stöd från ersättningsystem

Publicerad 18 april 2017

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund och ekonomisk-politisk talesperson Ulla Andersson (V), på DN Debatt, den 18 april 2017.

Den 7 april 2017 drabbades Sverige av ett avskyvärt våldsdåd. Det var en attack inte bara mot de direkt drabbade, utan mot oss alla. Attacken var ämnad att underminera vårt öppna och demokratiska samhälle. Det kommer inte att ske. Sverige håller ihop. Samhällsbygget ska fortsätta och präglas av beslutsamhet, tillit och framtidstro.

Det politiska arbetet för ett bättre, jämlikare och starkare samhälle fortsätter. I dag presenteras vårpropositionen för 2017, som bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Svensk ekonomi är i ett helt nytt läge. Samhällsbygget har gett resultat och vi har vänt underskott till överskott i de offentliga finanserna. Samtidigt står vi inför stora utmaningar som måste mötas med kraftfulla åtgärder. Sverige har nu både styrkan och resurserna att minska klyftor och otrygghet samt för att investera i vår gemensamma framtid. Det är att ta ansvar. Det är att bedriva en hållbar ekonomisk politik.

För två år sedan ärvde vi en ekonomi som gick med 60 miljarder kronor i underskott och där arbetslösheten hade bitit sig fast på en hög nivå, särskilt bland ungdomar. Åtta år av borgerligt styre med 140 miljarder kronor i ofinansierade skattesänkningar lämnade efter sig stora brister i välfärden. Regeringens fokus under de första två åren i regeringsställning har därför varit att återuppbygga kraften i svensk ekonomi.

Resultatet talar för sig självt. Underskotten har vänts till överskott och styrkan i de svenska offentliga finanserna har återställts. Jämfört med när regeringen tillträdde har 150 000 fler personer ett jobb att gå till.

Ungdomsarbetslösheten är den lägsta på tretton år. Andelen personer som är i behov av ersättningssystem är nu lägre än innan 90-talskrisen och fortsätter att sjunka framöver. Genom historiskt stora satsningar på välfärden har fler lärare, kuratorer och förskollärare anställts och kunskapsresultaten i skolan vänder äntligen uppåt.

Med vår politik har Sverige tagit ledartröjan i klimatomställningen och genom klimatinvesteringar deltar hela landet i arbetet med att minska utsläppen. Ambitionen är att presentera ytterligare åtgärder för att nå det nationella klimatmålet till 2020 med inhemska åtgärder. Vi har gjort de största bostadssatsningarna på flera decennier och bostadsbyggandet är nu rekordhøgt.

Styrkan vi har skapat i svensk ekonomi möjliggör för reformer som stärker människors framtidstro och ökar tryggheten. Med den svenska modellen som grund och moderniseringen som verktyg bygger vi ett hållbart samhälle, där ingen lämnas efter men ingen heller hålls tillbaka.

- Styrkan i de offentliga finanserna ska bibehållas. Den ekonomiska utvecklingen i Sverige har under de senaste åren varit bland de absolut bästa i Europa. Ordning och reda i de offentliga finanserna tryggar investeringsklimatet, jobben och välfärden.
- Utvecklingen på arbetsmarknaden är god men mer behöver göras. Målet om EU:s lägsta arbetslöshet 2020, som ett steg på vägen mot full sysselsättning, vägleder den ekonomiska politiken och arbetsmarknadspolitiken. Alla ska ges förutsättningar att arbeta och bidra. Alla som kan arbeta ska arbeta. Staten ska fortsätta att understödja jobbtillväxten med en välavvägd finanspolitik och genom insatser för ökad kompetens, fler anställda inom välfärden, en aktiv arbetsmarknadspolitik, investeringar i bostäder och infrastruktur och en aktiv näringspolitik.
- Regeringens mål är en jämlik kunskapsskola för alla. De svenska kunskapsresultaten har under lång tid försvagats. I den senaste PISA-mätningen bröts den negativa trenden, men samtidigt ökar ojämlikheten. För att nå vårt mål krävs att de som har stora behov också får större resurser, att stödinsatser sätts in tidigare och att läraryrkets attraktivitet fortsätter att stärkas.
- Klimatet är vår tids ödesfråga. Världens förmåga att ställa om till hållbara lösningar är avgörande för vår framtida ekonomiska utveckling.

Vi ska vara världsledande i att uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Miljöskatternas styrande effekt ökar och bidrar till mer klimatsmarta transporter och energikällor.

- Sverige ska vara ett tryggt land. Politiken ska därför vara hård mot både brott och brottens orsaker. Polismyndigheten har fått ökade medel för att fortsätta arbetet med att få fler poliser närmare medborgarna och får nu ytterligare tillskott för 2017. Ökad polis närvaro är angeläget. Men det krävs också mer förebyggande arbete. Satsningar på bland annat jobb, bostäder, skola, och socialtjänst stärker ungdomars möjligheter och minskar risken att fler hamnar i uppgivenhet och kriminalitet.
- Samhällsbygget ska öka jämlikheten och sammanhållningen. Det växande välståndet ska komma alla till del. Detta är en förutsättning för att medborgarna ska känna ett fortsatt förtroende för samhällets funktion. Vinstjakten som incitament hör inte hemma i välfärdssektorn. Det är centralt att resurserna till välfärden används till just det de är avsedda för.

Vår tids utmaningar, oavsett om det gäller skolresultat, klimatförändringar, ekonomiska orättvisor, segregation, brottslighet eller kvaliteten i sjukvården, har alla en sak gemensamt. De går inte att lösa genom den borgerliga politiken med nedskärningar i vår gemensamma välfärd, ofinansierade skattesänkningar eller privatiseringar. Vår tids utmaningar kan bara lösas genom att bygga samhället starkare och hålla ihop vårt land.

För vad som nu behövs är kraftfulla åtgärder för att möta dessa utmaningar. Den svenska ekonomins och de offentliga finansernas styrka ska användas till ett gemensamt samhällsbygge som minskar orättvisorna. I en tid där våra demokratiska värden ställs inför tuffa prövningar, så ligger vår ekonomiska politik fast. Redan i vårändringsbudgeten vidtas en rad åtgärder för att svara upp mot dessa utmaningar. Så lever vi upp till människors förväntningar om ett tryggt, jämlikt och hållbart samhälle. Så tar vi ansvar för det Sverige vi lämnar över till våra barn och barnbarn.

Debattartikel från Finansdepartementet

Vi ändrar på 3:12-förslaget

Publicerad 22 mars 2017

Finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund, debattartikel, Dagens industri 22 mars 2017.

Sverige är världens näst mest innovativa ekonomi enligt Bloombergs index och Forbes rankar vårt företagsklimat som världens bästa. Vi har många företag som driver utvecklingen i sina branscher och en startup-miljö som väcker avund i omvärlden.

Två tredjedelar av de 150.000 nya jobb som skapats sedan valet finns i privat sektor. Det är avgörande för vårt framtida välstånd att denna utveckling fortsätter och att nya små företag växer, anställer och exporterar.

I Sverige beskattas inkomst av kapital lägre än inkomst av tjänst. Det finns goda skäl till det. Särskilt viktigt är det att entreprenörer har bra, långsiktiga och tydliga villkor. De tar risker och skapar samhällsnytta, och skattesystemet uppmuntrar detta.

3:12-reglerna styr hur stor del av inkomsterna delägare som har kvalificerade andelar i ett fåmansföretag kan ta ut som lägre beskattad kapitalinkomst.

Finansdepartementet skickar i dag, onsdag, ett förslag på remiss om förändringar av dessa regler. Förslaget syftar till att underlätta generationsskiften i fåmansföretag och göra vissa förändringar i beskattningen av utdelning och kapitalvinst.

De förslag som Utredningen om översyn av 3:12-reglerna tog fram skulle slå hårt mot de allra minsta företagens förutsättningar och regeringen har därför på flera punkter justerat förslagen för att säkerställa att det även i fortsättningen finns goda förutsättningar att starta och driva företag i Sverige.

Förslagen ingår i en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Regelverket har setts över ett antal gånger de senaste åren, bland annat under den förra regeringen. Avsikterna har varit goda, men utrymmet för att räkna inkomst som lägre beskattad kapitalavkastning har vuxit kraftigt.

År 2014 hade svenska småföretagare kunnat spara ett sammanlagt sådant utdelningsutrymme på nästan 750 miljarder kronor för kommande år. Spänningarna mellan beskattning av kapitalinkomster och förvärvsinkomster har samtidigt i stort sett fördubblats.

Bolagsskatten har också successivt sänkts från 28 till 22 procent. Incitamenten för inkomstomvandling har därigenom ökat.

Men alla som använder sig av reglerna tar inte samma risk. Den som fakturerar en eller ett fåtal uppdragsgivare i stället för att ta anställning är inte nödvändigtvis jämförbar med den som med egna eller lånade pengar bygger upp ett litet företag.

En läkare som är anställd i ett landsting kan få ut över 100.000 kronor netto mindre per år än en kollega som från eget bolag fakturerar motsvarande bruttolönen.

När riksdagen senast ändrade 3:12-reglerna tillkännagav den för regeringen att utvecklingen bör följas noga och reglerna vid behov justeras skyndsamt.

Mot denna bakgrund utvidgade regeringen i januari 2015 det uppdrag en särskild utredare hade fått att se över beskattningen vid ägarskiften i fåmansföretag. Utredningen överlämnade i november sitt betänkande.

I den promemoria som nu remitteras föreslås att ägarskiften mellan närstående underlättas, att beräkningen av det lönebaserade utrymmet ändras, att kapitalandelskravet utformas som ett nytt tak för det lönebaserade utrymmet, att uppräkningsutrymme begränsas, att ett gemensamt takbelopp för utdelning och kapitalvinst införs, samt att skattesatsen inom gränsbeloppet höjs till 25 procent – samma som gäller för onoterade andelar.

Dessa förändringar minskar möjligheterna till inkomstomvandling, minskar spänningarna mellan olika typer av inkomst och ökar neutraliteten i skattesystemet. Regeringen har eftersträvat bästa möjliga balans mellan att motverka konstlade bolag och säkra fortsatt goda skattevillkor för

företagande och entreprenörskap.

Förändringarna innebär större skatteintäkter, vilket utifrån de justeringar som har gjorts sedan 2006, inte minst av bolagsskatten, är en rimlig riktning. Skatteintäkterna blir dock lägre än med utredningens förslag.

Utredningen hade även föreslagit en sänkning av schablonbeloppet i förenklingsregeln. Förenklingsregeln används av omkring 70 procent av delägarna och framför allt av de minsta företagen och nystartade företag. Regeringen har därför valt att inte sänka schablonbeloppet.

Delägarna i de minsta företagen kommer även i framtiden ha möjlighet att tillsammans ta ut 2,75 inkomstbasbelopp, cirka 170.000 kronor, som inkomst av kapital. Av samma skäl har vi valt att inte gå vidare med utredningens förslag om att höja löneuttagskravet.

Även utredningens förslag om beräkningen av det lönebaserade utrymmet har justerats med hänsyn till små företags och nystartade företags förutsättningar.

Sedan tidigare har regeringen presenterat ett förslag om skattelättnad för vissa personaloptioner. Vi remitterade i förra veckan förslag om att fler företag ska kunna få nedsatta arbetsgivaravgifter när de anställer sin första medarbetare.

Regeringen tar ansvar för politiken som helhet och Finansdepartementet remitterar nu ett förslag där generationsväxlingar underlättas, skattenivån justeras och de minsta företagens förutsättningar prioriteras, så att Sverige fortsätter vara ett land där människors drivkraft leder till innovation och nya företag.

Debattartikel från Finansdepartementet

Bankernas avgift till krisreserv höjs och ger 3 miljarder 2018

Publicerad 25 februari 2017 Uppdaterad 27 februari 2017

Finansminister Magdalena Andersson, finansmarknadsminister Per Bolund, ekonomiskpolitisk talesperson för Vänsterpartiet, Ulla Andersson, debattartikel, Dagens Nyheter 25 februari 2017.

Förra året gjorde storbankerna över 80 miljarder kronor i vinst efter skatt. Det är rimligt att bankerna bidrar mer än i dag till samhällsbygget och välfärden. Regeringen och Vänsterpartiet presenterar i dag ett förslag om en höjd resolutionsavgift för att förbättra den finansiella stabiliteten. Det stärker resolutionsreserven och de offentliga finanserna med drygt 3 miljarder 2018 och drygt 6 miljarder 2019. När ett förslag på en renodlad bankskatt som är förenlig med EU-rätten är färdigberett kommer vi att gå vidare med det.

Sverige har en mycket stor, koncentrerad och växande banksektor. De svenska bankkoncernernas samlade tillgångar, både inom och utom landet, motsvarar tre till fyra gånger vår BNP. Vi vet att det i goda tider ofta byggs upp risker som utgör ett växande hot mot den finansiella stabiliteten. Vi vet också att finanskriser och hanteringen av krisande banker är mycket kostsamma både för staten och för samhället i stort. De är kostsamma även för vanliga medborgare som har bankkonto utan att ha fantasilöner, som har pensionssparande men inte spekulerar i komplexa finansiella produkter. Banksektorn måste därför ta ansvar för sitt bidrag till dessa risker.

I finanskrisens kölvatten har en rad regelskärpningar tillkommit, dels i syfte att minska risken för att en finansiell kris uppstår, dels stärka samhällets beredskap om en kris ändå skulle uppstå. Genom högre kapitaltäckningskrav skapas buffertar i bankerna. Om en kris ändå uppstår ska aktieägarna och kreditgivarna bära förlusten. Till detta kommer den så kallade

resolutionsreserven som har skapats för att skydda skattebetalarna och minska deras kostnader i en kris. Detta är med andra ord en mycket viktig mekanism i Sveriges krishanteringssystem för banksektorn. Det kan inte nog understrykas hur kostsam en finansiell kris är för samhället. Regeringen har därför fortsatt att utvecklat det arbete som påbörjades under förra mandatperioden. Detta är lämpligt eftersom vårt land har en stor banksektor och en av 30 globalt systemviktiga banker.

Tiderna för svenska banker är också mycket goda. Förra året gjorde storbankerna över 80 miljarder kronor i vinst efter skatt. Av detta kommer i snitt tre fjärdedelar att delas ut till aktieägarna. Bankerna har dragit stor fördel av bolagsskattesänkningar som genomfördes av den förra regeringen och har en skattefördel genom momsundantag som omfattar flera miljarder kronor. Det är rimligt att bankerna bidrar mer än i dag till samhällsbygget och välfärden.

OECD, IMF och nu även bank- vd:ar lyfter samhällsriskerna med ökad ojämlikhet. Det behövs investeringar för att pressa ned arbetslösheten ytterligare, för att skapa ökad jämlikhet och bättre välfärd, för att säkerställa framtidens tillväxt, för ett fossilfritt samhälle. Allt detta innebär att bankerna både kan och bör bidra mer till det gemensamma. Därför har regeringen i samarbete med Vänsterpartiet redan infört ett avdragsförbud för ränta på efterställda lån som innebär att bankerna från och med i år betalar 1,7 miljarder kronor mer i skatt. Samma argumentation låg bakom beslutet att tillsätta den utredning om en skatt på finanssektorn som lämnade sitt förslag i november.

Regeringen och Vänsterpartiet är nu överens om nästa steg för att skärpa bankernas ansvar för samhällsekonomin. För att ytterligare stärka samhällets skyddsvallar mot finansiella kriser remitterar Finansdepartementet inom kort ett förslag om att höja avgiften som bankerna betalar till den statliga resolutionsreserven med 3 miljarder kronor 2018. År 2019 prognostiseras avgiftsuttaget bli 6 miljarder kronor högre jämfört med idag. Detta stärker också de offentliga finanserna. Genom detta beslut får Sverige ett av världens mest ambitiösa krishanteringssystem. Avgiften kommer att fortsätta tas ut även efter 2021.

Arbetet fortsätter dessutom med ett förslag som minskar banksektorns skattefördel. Våra tre partier har alla gått till val på att öka beskattningen av bankerna. Även de borgerliga partierna har gemensamt och var för sig uttryckt denna ambition, senast i sina budgetmotioner för 2017.

Nu har utredningens förslag remitterats och beretts i Regeringskansliet. I processen har det framkommit att förslaget skulle kunna få konsekvenser som vi inte hade avsett, för till exempel de ömsesidiga livbolagen och mindre teknikbolag. Det vore olämpligt. Pensionerna ska inte drabbas av en finansskatt, och vi behöver företag, jobb och service i hela landet. Därför stoppade vi tidigare Alliansens förslag om slopande av gruppundantag på moms. Det förslaget hade slagit hårt mot de små sparbankerna men inte storbankerna. Vi är därför också överens om att i nuläget inte gå vidare med förslaget om en skatt på finanssektorn i den form som utredningen valt.

När ett förslag på en renodlad bankskatt som är förenlig med EU-rätten är färdigberett avser vi att genomföra det. Vi kommer då ta ett samlat grepp på beskattningen av finanssektorn och den finansiella stabiliteten.

Vi tar ansvar för samhällsekonomin och vår politik gör att bankerna får ta sin del av ansvaret. En höjning av resolutionsavgiften värnar Sveriges finansiella stabilitet. Det är bra för såväl banker som barnfamiljer. Det stärker också de offentliga finanserna. Steg för steg har de underskott den förra regeringen lämnade efter sig sanerats, samtidigt som viktiga investeringar i samhällsbygget har genomförts. Den svenska modellen ska utvecklas, inte avvecklas – det kräver starka offentliga finanser och en politik som minskar klyftor.

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Så blir reglerna för personaloptioner

Publicerad 19 december 2016 Uppdaterad 19 december 2016

Finansminister Magdalena Andersson, finansmarknads- och konsumentminister samt biträdande finansminister Per Bolund, närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Dagens Industri, 18 december 2016. På tisdag föreslår regeringen i en lagrådsremiss en skattelättnad för vissa personaloptioner. Vi har på flera punkter lyssnat på remissinstanserna.

Sverige är ett av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga länder med ett näringsliv i världsklass. Här finns stora globala företag som har varit med och drivit utvecklingen sedan industrialiseringen startade. Företag som genom tiderna har lyckats återuppfinna sig själva och behålla sin starka ställning.

Här finns också en av världens starkaste startupmiljöer – små, snabbväxande företag med innovativa tjänster och produkter som tar världen med storm. Det är företag som skapar nya jobb, men som också ofta är drivande för att ta fram nya, smarta och mer miljövänliga lösningar.

En utmaning som dessa små, innovativa och snabbväxande företag möter är att få tillgång till tillräckligt med kapital och de får som en konsekvens av det svårt att betala marknadsmässiga löner. Därför kan de ha svårt att attrahera rätt kompetens, vilket är avgörande för deras utveckling. Det är inte självklart för en kvalificerad tekniker att lämna ett tryggt och välbetalt jobb på ett etablerat storföretag för en riskfylld men spännande resa, många gånger till lägre lön.

Personaloptioner är ett sätt att möta den här utmaningen. De kan ge

nyckelpersoner en chans att själva äga en del av företaget, ett löfte för framtiden för den som jobbar hårt i dag. Därför föreslår regeringen i morgon i en lagrådsremiss en skattelättnad för vissa personaloptioner.

Det innebär att en sådan förmån inte ska beskattas som inkomst av tjänst. Arbetsgivaren ska därför inte heller betala arbetsgivaravgifter för den. I stället beskattas den som inkomst av kapital när andelen i företaget avyttras. Detta är en lösning som utgår från det utredningsförslag som regeringen tog emot tidigare i år.

Det finns de som hävdar att utredningens förslag är för snävt i sin utformning, att regeringen borde titta på ett helt nytt förslag för beskattning av personaloptioner. Det vore olyckligt, eftersom det då skulle ta flera år innan en förändring kan vara på plats.

Utredaren har ringat in de företag som har störst behov av en sådan här skattelättnad. Personaloptioner ska kunna användas för att i tidiga skeden balansera den risk en anställd tar när hon eller han går in i ett ungt innovativt företag. Medelstora företag har normalt sett redan genomgått sin första, mer riskfyllda tillväxtperiod.

För att så gott det går ringa in de företag som har störst behov av stöd och få bäst möjlighet att godkännas av EU-kommissionen har skattelättnaden ett antal villkor. Den kommer gälla för små företag med upp till 50 anställda och arbetande delägare samt en nettoomsättning eller balansomslutning på högst 80 miljoner kronor. Företagen får inte vara i ekonomiska svårigheter.

Regeringen har på flera punkter lyssnat på remissinstanserna. Gränsen för när ett företag räknas som nystartat har flyttats till tio år. Reglerna har gjorts mer generösa så att även befintliga ägare kan omfattas. De administrativa kraven har minskats. Regeringen vill också skydda arbetstagare i de fall då personaloptionerna inte får det värde de är tänkta att ha. Den som får personaloptioner ska vara anställd, arbeta, och få lön.

Ett hållbart samhällsbygge förutsätter moderna och innovativa företag som skapar arbetstillfällen i olika delar av landet. Regeringen har satt upp ett ambitiöst jobb mål och genomför omfattande gemensamma investeringar för att uppnå det. Den svenska modellen ska utvecklas och vår framgång ska byggas med modernitet, kunskap och kreativitet. Det kräver att små företag har goda möjligheter att växa för att bli morgondagens stora arbetsgivare.

Vi har därför redan genomfört en rad förändringar för att uppdatera svensk

innovationspolitik och för att lyfta startupbolagens intressen i regeringens arbete. Vi undersöker hur vi kan förenkla och påskynda processen för rekrytering av kvalificerad arbetskraft utanför EU. Vi har reformerat det statliga riskkapitalet så att det i högre utsträckning når innovativa företag i tidiga skeden. En särskild funktion har skapats på Näringsdepartementet med fokus på startupbolagen. Exportfrämjandet stöps om för att bättre kunna möta dessa företag, som ofta är globala från dag ett.

Nu går vi längre genom att underlätta för dessa företag som framtidssäkrar svenskt näringsliv att attrahera den kompetens som behövs för att växa. Under förutsättning att EU-kommissionen godkänner förslaget, kan det träda i kraft redan den 1 januari 2018.

Magdalena Andersson
Finansminister

Per Bolund
Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister

Mikael Damberg
Närings- och innovationsminister

Debattartikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet

Betalningsfri månad räddar barnens jul

Publicerad 01 november 2016 Uppdaterad 01 november 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund och justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, debattartikel i Aftonbladet, 1 november 2016.

Att vara svårt skuldsatt är ett allvarligt problem. Det påverkar inte bara den skuldsatta utan även nära och kära, inte minst barn. Även kostnaderna för samhället är stora i form av ökad ohälsa bland de skuldsatta och frånvaro från arbetsmarknaden.

Tyvärr är överskuldssättning också ett problem som växer. Allt för många saknar en ekonomisk buffert om något oförutsett skulle hända och över 400 000 personer befinner sig i Kronofogdens register.

Sedan regeringen tillträdde har vi därför vidtagit ett antal åtgärder för att människor ska slippa hamna i överskuldssättning. I dag träder en ny skuldsaneringslag i kraft som ska hjälpa fler att ta sig ur skuldfällan.

En anledning till att människor blivit svårt skuldsatta är ofta att de drabbats av en personlig kris. Det kan handla om sjukdom, skilsmässa, arbetslöshet eller en konkurs. Betydligt fler skulle kunna få skuldsanering om de bara hade ansökt. Tyvärr är det många som inte ansöker om skuldsanering, trots att de skulle kunna få sina skulder avskrivna om de bara ansökte om det.

Den nya lagen ger därför Kronofogden ökade möjligheter att arbeta uppsökande för att få fler skuldsatta att ansöka om skuldsanering.

Den nya lagstiftningen gör också att det blir lättare att ansöka om skuldsanering och att själva skuldsaneringsprocessen kan gå snabbare än i dag.

Dessutom blir det möjligt med flexibla betalningsplaner då större hänsyn tas till individens förutsättningar att betala sina skulder.

Två betalningsfria månader per år införs med de nya reglerna, i december och juni. På så sätt får till exempel skuldsatta barnfamiljer bättre möjlighet att fira jul och planera sommarlovsaktiviteter. Det blir också lättare för den skuldsatte att sköta sina betalningar via en betalningsförmedling.

Skuldsanering är ett viktigt verktyg för att komma ur en allvarlig skuldsättning. Dessutom krävs ett effektivt förebyggande arbete för att minska risken för att människor hamnar i en situation där de inte klarar av att betala sina skulder. Regeringens strategi för överskuldsättning innehåller därför förslag som förbättrar stödet till den enskilde.

Här spelar inte minst kommunernas budget- och skuldrådgivare en viktig roll. Regeringen har därför gett Konsumentverket i uppdrag att ta fram rekommendationer för budget- och skuldrådgivningen så att verksamheten ska fungera mer effektivt och kunna nå ut till fler. Konsumentverket har även i uppdrag att tillsammans med Kronofogden och Finansinspektionen verka för en fördjupad samverkan mot överskuldsättning så att fler personer ska nås av information om vilken hjälp som går att få.

För att minska risken för att människor tar lån som de inte klarar av att betala tillbaka behöver kreditmarknaden stramas upp. Sedan den 1 oktober har Konsumentombudsmannen möjlighet att snabbare stoppa vilseledande reklamkampanjer, som exempelvis kan röra snabblån.

Nyligen tog regeringen emot en utredning med förslag på hur kreditmarknaden kan bli mer ansvarsfull. Bland utredningens förslag finns ränte- och kostnadstak för snabblån och andra högkostnads krediter samt skärpta informationskrav. Förslagen är nu ute på remiss och regeringens ambition är att presentera ett lagförslag under mandatperioden.

Genom att minska riskerna för att fler människor hamnar i skuld och öka möjligheterna att ta sig ur sin skuldsituation minskar vi lidandet för enskilda personer samtidigt som vi förbättrar samhällsekonomin.

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Mer riskkapital åt ny hållbar teknik

Publicerad 24 oktober 2016 Uppdaterad 24 oktober 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund och landsbygdsminister Sven-Erik Bucht, debattartikel i Ny Teknik, 21 oktober 2016.

Sverige ska ha höga ambitioner och vara ledande i omställningen till en klimatsmart ekonomi – regeringen har därför etablerat en grön investeringsfond för att accelerera omställningen till en hållbar ekonomi. Detta gör vi för att Sverige ska behålla sin ledande position inom miljöteknik även i framtiden.

Parisavtalet har satt ambitionsnivån. Den globala temperaturökningen ska hållas så långt under två grader som möjligt. När världens alla länder nu på kort tid ska ställa om från fossila bränslen till förnyelsebart krävs nya tekniska lösningar som ännu inte är uppfunna.

Miljöteknikutvecklingen går idag mycket snabbt. Nya innovationer som minskar energiförbrukning kombinerat med stora framsteg inom förnyelsebar energi håller på att konkurrera ut fossila bränslen på många marknader. Många nya företag står redo inför ytterligare tekniksprång och därmed kunna leverera morgondagens lösningar för en omställning i energisektorn.

Teknikintensiva företag skiljer dock ut sig mot andra företag på så sätt att det kräver en annan typ av långsiktighet, vilket gör att det privata kapitalet många gånger drar sig för att investera i viktig teknologi för hållbara lösningar som kan lösa klimatutmaningarna.

I höstbudgeten presenterade regeringen nyligen den största investeringsbudgeten på klimat- och miljöområdet i Sveriges historia. Genom Klimatklivet och många andra satsningar har takten ökat väsentligt i Sveriges arbete för en grönare ekonomi. Exempelvis stiger biogasproduktionen kraftigt och antalet laddstolpar har fördubblats på två år, nu finns nästan 4

000 laddpunkter runtom i Sverige.

Under programperioden 2014-2020 ska dessutom betydande insatser inom EU:s program för investeringar i tillväxt och sysselsättning gå till att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Regeringen har därför beslutat att i det nationella regionalfondsprogrammet etablera en grön investeringsfond med en total kapitalbas på ca 650 miljoner kronor.

Fonden finansieras till hälften av EU och till hälften av nationella offentliga medel. Utöver detta tillkommer även privat finansiering. Tillväxtverket, som är förvaltande myndighet för EU:s regionala utvecklingsfond, har beslutat att ge Almi Invest uppdraget att förvalta den gröna investeringsfonden.

Med fokus på investeringar i tidiga faser kan fonden fylla den kapitalbrist som uppstår mellan den fas där forsknings- och demonstrationsstöd tar slut och den fas där privata riskkapitalaktörer eller industriella aktörer kan ta över eller annan finansiering kan ske. Investeringarna ska vara långsiktigt lönsamma och fonden har en mycket lång investeringshorisont, längre än de traditionella 3-7 åren.

Den övergripande målsättningen är att bidra till att utbudet av privat och offentligt riskkapital i tidiga faser stärks. Särskilt inom områden relaterade till klimat, förnybar energi, energieffektivisering och framväxten av en koldioxidsnål ekonomi.

Fondens verksamhet ska därför

- förstärka möjligheten för en framgångsrik marknadsetablering av produkter och tjänster som bidrar till minskad klimatpåverkan.
- vara inriktad på direktinvesteringar i svenska små- och medelstora bolag i tidig fas, med produkter och tjänster som bidrar till minskade utsläpp av koldioxid.
- investera i företag som har stor tillväxtpotential och som arbetar med innovationer som har en direkt eller indirekt påverkan på utsläpp av växthusgaser.

Klimatutmaningen är vår tid stora ödesfråga. Genom den gröna investeringsfonden höjer vi de svenska klimatambitionerna. Vi främjar övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom ökad spridning och användning av hållbara tjänster och tekniker. Det kommer att skapa fler gröna jobb och en hållbar tillväxt.

Debattartikel från Finansdepartementet

Nu vässar vi lagen mot insiderbrott

Publicerad 19 oktober 2016 Uppdaterad 19 oktober 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel i Svenska Dagbladet, 19 oktober 2016. För att finansiella marknader ska fungera behövs ett ömsesidigt förtroende mellan investerare. Regeringen kommer därför att idag fatta beslut om effektivare regler mot insiderhandel och marknadsmanipulation. Genom det nya regelverket får vi en effektivare reglering och ett bättre samarbete mellan våra myndigheter vilket kommer bidra till bättre fungerande finansiella marknader.

Genom insiderhandel kan finansiella aktörer dra nytta av finansiell information som inte är känd för allmänheten. Det kan exempelvis röra sig om att dra nytta av inte offentliggjort information om ett företags uppköp av en konkurrent. Detta är ett allvarligt brott eftersom en förutsättning för väl fungerande finansiella marknader är att alla har tillgång till samma information. Regeringen ser allvarligt på denna typ av brott. Personen som utnyttjar sitt informationsövertag ska antingen få en kännbar straffavgift och i allvarligare fall kunna dömas till fängelse. Sverige har sedan början av 1970-talet haft en lagstiftning som syftar till att motverka insiderhandel. Lagstiftningen har sedan dess moderniserats flera gånger, exempelvis genom att fler personer än tidigare omfattas av förbudet. Den uppdatering som vi nu lägger fram är nödvändig för att kunna hålla jämna steg med utvecklingen på finansmarknaden.

Finansinspektionen är idag ansvarig för den övergripande övervakningen av de finansiella marknaderna och aktörerna som är verksamma där. I tillsynsansvaret ingår att inleda egna tillsynsundersökningar av handeln på den finansiella marknaden. För Finansinspektionen kännedom om ett

misstänkt agerande har inspektionen att pröva om det finns "anledning att anta" att ett brott är begånget och, i så fall, anmäla ärendet till Ekobrottsmyndigheten, som i sin tur ska fatta beslut om förundersökning ska inledas.

Dagens lagstiftning främjar inte en effektiv hantering av brottsmålen och kan ibland försvåra utredningsarbetet, exempelvis kan arbetsfördelningen mellan Finansinspektionen och Ekobrottsmyndigheten förbättras. Brott av detta slag har varit svårutredda och åtal har dragit ut på tiden. Detta har krävt stora resurser och belastat rättssystemet oproportionerligt mycket. Ett annat exempel är att Finansinspektionen inte har haft samma möjlighet att sekretessbelägga känsliga uppgifter som Ekobrottsmyndigheten har, vilket inneburit svårigheter att lämna över material som Finansinspektionen kan behöva i sin tillsyn.

I den nya lagstiftningen föreslår regeringen därför följande:

- Vid sidan av åtal införs även så kallade administrativa sanktioner, detta innebär att Finansinspektionen kan besluta om en straffavgift som i vissa fall kan uppgå till 5 000 000 euro mot aktörer som gjort sig skyldiga till exempelvis insiderhandel.
- I de allvarigare fallen är huvudregeln fortsatt att åtal väcks. Genom att Finansinspektionen – i stället för att åtal väcks – kan utdöma en straffavgift ges åklagaren mer tid att fokusera på de allvarliga målen.
- Skydd för visselblåsare införs, bl.a. skydd för uppgift om identiteten hos den som anmält ett misstänkt brott till Finansinspektionen och möjlighet att åsidosätta tystnadsplikt för att anmäla misstänkta brott.
- Straffskalorna för marknadsmissbruksbrott skärps och grova brott föreslås kunna ge upp till sex års fängelse. Detta är en kraftig höjning från vad som är möjligt med dagens lagstiftning.

Våra finansmarknader fungerar idag väl och svenska företag har god tillgång till finansiering. Det är en förutsättning för att skapa ett konkurrenskraftigt näringsliv som skapar möjligheter för fler investeringar och lägre arbetslöshet. Ett gott investeringsklimat och hög sysselsättning är en nödvändighet för att skapa ett samhällsbygge som vi alla kan vara stolta över. För att säkerställa att vi även i framtiden ska ha en god kapitaltillgång, inte bara för stora utan även för små- och medelstora företag måste det ömsesidiga förtroendet mellan finansmarknadens aktörer upprätthållas. Brott såsom insiderhandel och marknadsmanipulation riskerar att bryta upp detta förtroende och därmed skada Sveriges konkurrenskraft. Därför sätter vi nu ny lagstiftning som gör våra myndigheter mer effektiva och vårt

rättsväsende mer slagkraftigt.

Debattartikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet

"Låt inte bitcoin bli terrorns nya vapen"

Publicerad 04 oktober 2016 Uppdaterad 04 oktober 2016

Aftonbladet Debatt, 4 oktober 2016 Sverige ska bekämpa terrorfinansieringen – men riksdagen måste sluta upp.

Regeringen höjer tempot för att bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism inom EU. Exempelvis har elektroniska valutor, så som bitcoin, ett för bristande regelverk med dålig insyn. Kriminella utnyttjar de finansiella systemen för att tvätta pengar och för att finansiera terrorism. Det är ett hot mot samhällets finansiella infrastruktur och långsiktiga hållbarhet, ett hot som går över nationsgränserna.

Som exportberoende land kan Sverige inte begränsa varor och tjänster över gränserna, den fria marknaden måste fungera och utvecklas utan att utnyttjas för ekonomisk brottslighet. De nya förslagen från EU är både bra och nödvändiga, vi förväntar oss att riksdagen tar arbetet på allvar och bidrar till att Sverige kan gå före.

Det finns många lärdomar att dra från det senaste årets terroristattacker i Europa och i övriga världen. Vi måste även lära av avslöjanden om Panamapappren. Det behövs ett kraftfullt agerande mot internationell skatteflykt och skattefusk genom förbättrat samarbete mellan myndigheter på europeisk och global nivå. Regeringen har presenterat ett 10-punktsprogram mot skatteflykt, som bland annat innehåller mer resurser till Skatteverket och automatiskt informationsutbyte med allt fler länder.

Regeringen kommer dessutom att tillsätta en utredning med uppdrag att införa en skyldighet för skatterådgivare att informera Skatteverket om skatteupplägg.

I det direkta arbetet mot ekonomisk brottslighet och finansiering av terrorism har det redan gjorts ett stort antal åtgärder för att stärka arbetet mot ekonomisk brottslighet. Vi har bland annat:

- Infört lagändringar med syfte att ställa högre krav på banker och andra aktörer att ha mer strikta åtgärder för affärsrelationer med personer i politiskt utsatt ställning. Panamapappren har visat att tunga politiker och toptjänstemän i internationella organisationer har använt sig av brevlådeföretagen – sannolikt för att undvika skatt och dölja pengar som man fått genom korruption.
- Skjutit till mer resurser till Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. Finanspolisen har nästan fördubblat antalet anställda.
- Regeringen har gett Säkerhetspolisen, Finanspolisen vid Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket i uppdrag att redovisa hur de bättre ska samarbeta för att motverka finansiering av terrorism. Detta kommer att redovisas till regeringen i november i år.

EU-kommissionen har nu presenterat nya ambitiösa förslag som regeringen välkomnar. I förslagen ingår att:

- Växlingsplattformar för virtuella valutor, såsom bitcoin, ska omfattas av regelverket mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- Andra EU-länders finansunderrättelseenheter ska få samma befogenheter som den svenska Finanspolisen redan har.
- Snabbare inhämtning av kontoinformation ska införas. I dag är arbetet administrativt krångligt vilket försvårar och försenar brottsbekämpande myndigheters arbete. För att värna den personliga integriteten kommer endast behöriga myndigheter att kunna använda detta.
- Information om företags verkliga huvudmän ska vara tillgänglig på europeisk nivå för ökad transparens.

För att dessa förslag ska bli verklighet krävs ett aktivt arbete. Sverige kan påverka förslagen i den riktning som är bäst för våra förutsättningar, men då måste regeringen, och framförallt riksdagen, lägga i en högre växel under det kommande året.

Per Bolund

Anders Ygeman

Debattartikel från Finansdepartementet

Bankerna ska klara kontanter – överallt

Publicerad 27 september 2016 Uppdaterad 27 september 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel i Aftonbladet, 27 september 2016.

Det blir allt vanligare att använda olika typer av digitala betalningslösningar när vi handlar varor eller betalar våra räkningar. För många innebär det att vardagen blir enklare.

Samtidigt har många i samhället ett behov av att fortsätta använda kontanter. Det kan handla om föreningar som måste kunna sätta in sina dagskassor, funktionsnedsatta eller äldre som kan ha svårt med digitala betalsätt eller människor som av andra skäl föredrar att använda kontanter.

Det stora sedel- och myntutbyte som pågår visar också på att behovet av kontanter kommer att fortsätta att finnas under överskådlig tid framöver.

Trots behovet av kontanter har många bankkontor slutat med att ta emot och lämna ut kontanter över disk till sina kunder. Det här är något som försvårar vardagen för många människor runt om i landet.

Boende i orter där det inte längre finns bankkontor med kontanthantering måste nu resa längre sträckor för att kunna göra insättningar eller uttag.

Kontantfrågan engagerar många i samhället. Jag har under den senaste tiden träffat representanter från Sveriges pensionärsföreningar och konsumentorganisationer för att ta del av deras syn på den minskade tillgången till kontanter.

Deras budskap är tydligt: mer måste göras för att det ska vara möjligt att fortsätta använda kontanter, oavsett var i landet du bor.

För regeringen är det viktigt att var och en ska kunna välja själv hur man sköter sin ekonomi. I dag kommer jag därför att träffa representanter från banksektorn för att diskutera vad som krävs för att vi fortsatt ska kunna trygga människors tillgång till kontanter.

På de orter där marknaden inte tillgodoser människors behov av kontanter har Länsstyrelserna etablerat betaltjänstombud där man kan betala räkningar, ta ut pengar eller lämna dagskassar. Sedan länge är det även möjligt att handla från Systembolaget eller Apoteket via ombud som finns i vanliga butiker runt om i landet.

Systemet med butiksombud är ett smidigt sätt att upprätthålla servicen i glesbygd. Att öka samarbetet mellan banker och handeln bör därför vara ett bra sätt att se till att människor kan få tillgång till kontanter även på de orter där det inte finns något bankkontor med kontanthantering.

Senare i höst kommer regeringen att tillsätta en parlamentarisk utredning av det penningpolitiska ramverket och riksbankslagen. Utredningen kommer bland annat att få i uppdrag att se över Riksbankens och bankernas ansvar för kontanttillgången och ge förslag till eventuella åtgärder.

Övergången till ett samhälle med allt mindre kontanter måste ske på ett sätt så att ingen lämnas efter. Jag förutsätter att bankerna tar sitt ansvar i frågan och säkerställer att deras kunder kan fortsätta att använda kontanter även i framtiden.

Debattartikel från Finansdepartementet

Mer till investeringar och underhåll av järnväg

Publicerad 20 september 2016 Uppdaterad 20 september 2016

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund och ekonomisk-politisk talesperson Ulla Andersson (V), på DN Debatt, den 20 september 2016.

Sedan regeringsskiftet sjunker arbetslösheten, skolorna anställer fler, Sverige går före i klimatomställningen och äldreomsorgen får viktiga tillskott. Sverige har den högsta sysselsättningen i EU och 120.000 fler har ett jobb att gå till. Samtidigt kvarstår många utmaningar. Situationen i välfärden, inte minst skolan, är på flera håll ansträngd. Den ekonomiska ojämlikheten är fortfarande stor. Arbetslösheten pressas ned, men är fortfarande för hög och fler måste rustas att ta de nya jobb som skapas. Klimatutmaningen växer, 2016 ser ut att bli det varmaste året som någonsin uppmätts. Ska vi lyckas vända utvecklingen måste vi agera kraftfullt.

I en tid full av utmaningar ska Sverige vara ett land som håller ihop. Det är vårt utgångsläge för budgetpropositionen för 2017 som är en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet.

Tillväxten i Sverige är högre än i jämförbara länder. Konjunkturen sätter ramarna, men det som ger svensk ekonomi sin särskilda styrka och stabila grund är den svenska modellen. Genom ett starkt välfärdssystem möjliggör vi för människor att kombinera arbete med familjeliv. Den svenska lönebildningsmodellen har levererat reallöneökningar till breda grupper och det svenska utbildningssystemet har gett en högutbildad arbetskraft och ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Vårt gemensamma skyddsnät gör att vi vågar investera, byta jobb, flytta, starta företag och skaffa barn. Det skapar ekonomisk tillväxt och det skapar utrymme för människor att växa.

Det är därför viktigt att ta ansvar och värna de offentliga finanserna. Regeringen för en ansvarsfull finanspolitik och det stora underskott vi ärvde vänds nu till balans och överskott. Hushåll och företag ska kunna lita på att det offentliga åtagandet gäller, även när förutsättningarna ser sämre ut.

Den förra regeringen lät stora skattesänkningar gå före välfärden. Det resulterade i att antalet anställda i välfärden sjönk kraftigt i förhållande till befolkningen, och många verksamheter i kommuner och landsting är i dag pressade.

Därför gör vi en historisk satsning på välfärden och skjuter till 10 miljarder kronor årligen till kommunsektorn. Det är den största enskilda förstärkningen av statsbidragen någonsin. Välfärds miljarderna kommer att göra det möjligt att utveckla välfärdens verksamheter, inte minst genom att anställa fler. Tillsammans med våra tidigare välfärdssatsningar motsvarar det kostnaden för 30.000 anställda i välfärden.

Kunskapsresultaten i den svenska skolan har under många år fallit och skolan har blivit allt mer ojämlik. Nu ligger fokus på att vända utvecklingen och höja kunskapsresultaten. Nyckeln till att lyckas med detta är lärarna. 13.000 fler anställda i skolan på två år gör att personaltätheten i skolan nu ökar. För att fler ska söka sig till och stanna kvar i läraryrket har vi bland annat satsat på höjda lärarlöner och bättre utbildningsmöjligheter. Nu bygger vi ut lärar- och förskolelärarutbildningarna med ytterligare 3.600 helårsstudenter till 2021. För att alla elever ska få det stöd de behöver i tid har vi skjutit till resurser för tidiga insatser i skolan och tar fram en läsa-skriva-räkna-garanti. För en mer jämlik skola ökar stödet till skolor med tuffast förutsättningar.

Regeringen fortsätter arbetet för att nå EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Arbetslösheten minskar och vi har nu den lägsta ungdomsarbetslösheten på 13 år och den högsta sysselsättningsgraden i EU, men alltför många saknar fortfarande ett jobb att gå till. Samtidigt upplever arbetsgivare att det är svårt att hitta rätt kompetens. För att stärka människors jobbchanser har ett nytt kunskapslyft påbörjats. Mer kommer dock att behöva göras, särskilt för att de som nu bygger sina liv i Sverige snabbare ska komma i arbete. Därför utökar vi kunskapslyftet, förstärker etableringsinsatserna för nyanlända och skapar moderna beredskapsjobb i staten. Avsaknad av körkort är för många ett hinder för jobb. Vi kommer därför att utreda i syfte att införa CSN-lån för körkortsutbildning under mandatperioden. Satsningar på bredbandsutbyggnad underlättar att arbeta och driva företag på landsbygden.

Runt om i Sverige blir synen av byggkranar allt vanligare.

Bostadsbyggandet ökar kraftigt och är uppe på nivåer som inte setts sedan miljonprogrammets dagar. Bristen på bostäder fortsätter dock att vara en stor samhällsutmaning. Vi genomför därför den största bostadspolitiska satsningen på 20 år. I ett Sverige som håller ihop måste infrastrukturen gå att lita på, det är grunden för industrins konkurrenskraft och människors tillgänglighet till jobb och bostäder. Senare i höst kommer regeringen att lämna en infrastrukturproposition för åren 2018–2029 till riksdagen. För 2019–2020 görs i nuläget bedömningen att Trafikverket kan klara av att hantera 8,7 miljarder mer för investeringar och underhåll, varav den största delen går till järnvägsunderhåll.

Klimatet är vår tids ödesfråga och Sverige ska visa globalt ledarskap.

Därför har regeringen satt upp målet att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. För att påskynda omställningen till ett hållbart samhälle förstärker och förlänger vi Klimatklivet, stödet för lokala och regionala klimatinvesteringar, och utökar Stadsmiljöavtalen som stärker hållbara transportslag som kollektivtrafik och cykel. Men klimatarbetet stannar inte vid Sveriges gränser: vi förstärker stödet till låg- och medelinkomstländernas klimatomställning och klimatanpassning, och genomför en utsläppsbroms som minskar internationella utsläpp genom att köpa och annullera utsläppsrätter inom EU.

Sverige ska vara ett land i arbete och sammanhållning, i jämlikhet och hållbar utveckling.

Kampen mot ojämlikheten är en viktig del av samhällsbygget. Växande klyftor göder oro, egoism och rasism. I denna budget stärker vi marginalerna för hushåll med svag ekonomi bland annat genom att höja inkomstgränserna i bostadsbidraget och garantinivån i sjukersättningen. Vi höjer också flerbarnstillägget för det tredje barnet. Socialförsäkringssystemen måste gå att lita på.

Samhället måste både stå upp mot och förebygga brottsligheten.

Vi tillför därför ytterligare resurser till Polismyndigheten och kommer att se över lagstiftningen gällande attacker mot blåjuspersone. Under det senaste året har Europa fått uppleva flera fruktansvärda terroråd och hotbilden mot Sverige ska inte negligeras. För att kunna intensifiera Säkerhetspolisens arbete får de stärkta resurser.

Sverige ska inte möta framtiden med nedskärningar i välfärden, låga löner och sänkta klimatambitioner. Sverige ska hålla ihop. Vår framgång ska byggas med arbete, kunskap, jämlikhet och investeringar för framtiden. Det är så vi tar ansvar för Sverige och utvecklar det moderna samhällsbygget.

Debattartikel från Finansdepartementet

Nu lanserar regeringen en strategi för hållbar konsumtion

Publicerad 17 september 2016 Uppdaterad 17 september 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel, Aktuell Hållbarhet, 17 september 2016.

Utsläppen från vår konsumtion ökar. Redan den 8 augusti i år inträffade Earth Overshoot day, den dag då mänskligheten hade konsumerat de naturresurser jorden producerar på ett år. Det var fem dagar tidigare än året innan. Samtidigt växer intresset för att konsumera hållbart. Försäljningen av rättvisemärkta och ekologiska varor fortsätter att öka och Sverige är på väg att bli det land i världen med störst andel ekomat. Men det är inte bara vad vi konsumerar som förändras, utan också hur vi gör det. Delningsekonomi växer kraftigt, pådrivet av digitaliseringen som gör det lättare för oss konsumenter att låna, byta och hyra varor och tjänster.

För att stödja och driva på den här utvecklingen lanserar regeringen en strategi för hållbar konsumtion. Strategin innehåller en mängd förslag som ska underlätta för oss konsumenter att göra klimatsmarta och mer miljövänliga val.

Kunskapen om hållbar konsumtion ska öka

Samtidigt som allt fler vill konsumera hållbart visar undersökningar att vi inte alltid vet hur vi ska bära oss åt. Regeringen vill därför ge Konsumentverket i uppdrag att inrätta ett forum för miljösmart konsumtion. Forumet ska samarbeta med forskare, företag och det civila samhället med att sprida goda exempel och ta fram lösningar för hur konsumtionen kan bli mer hållbar. Forumet ska också erbjuda expertis om nudging, det vill säga hur man med enkla beteendevetenskapliga metoder kan hjälpa människor att handla mer hållbart. Konsumentverket ska dessutom få i uppdrag att underlätta undervisningen om hållbar konsumtion i skolan.

Våra resurser ska användas mer effektivt

Idag slänger vi alltför ofta sådant som kläder, skor och vitvaror, trots att de skulle kunna fortsätta användas om de bara hade lagats. Ibland kan det dessutom vara dyrare att laga en vara än att köpa en ny. Vi behöver ändra de ekonomiska signalerna. I budgetpropositionen föreslås därför ett skatteavdrag för reparationer av kylskåp, tvättmaskiner och andra vitvaror i hemmet. Dessutom sänks momsens så att det blir billigare att reparera cyklar, skor och kläder.

Allt fler företag förändrar sina affärsmodeller så att resurserna används på ett smartare sätt. Det kan handla om att hyra ut delar av sortimentet, erbjuda reparation av varor och använda återvunnet material vid tillverkningen. Det är inte bara positivt för miljön utan också ofta mer lönsamt för företagen. Regeringen vill göra det ännu lättare att återanvända och har tillsatt en utredning om cirkulär ekonomi som ska lämna förslag till våren.

Delningsekonomin ska främjas

Det pågår en mindre revolution i hur vi ser på ägande. För allt fler är det viktigare att kunna använda en vara än att äga den, vilket är grunden för den växande delningsekonomin. Många vill till exempel hellre ha hjälp med att sätta upp en tavla än att äga själva bormaskinen eller ha tillgång till bil genom en bilpool och därmed slippa ansvar för besiktning, underhåll och annat som ägandet av en bil för med sig. Det här är en utveckling som regeringen vill stödja. En utredning har därför tillsatts som arbetar med att ta fram förslag på hur delningsekonomin kan främjas.

Satsningar ska göras i de största utsläppssektorerna

Vårt boende, det vi äter och vårt resande står för mer än 80 procent av utsläppen från den privata konsumtionen. Regeringen fokuserar på de största utsläppssektorerna genom en rad åtgärder. I höstens budgetproposition föreslås ökade satsningar på kollektivtrafik och cykling. Ett bonus-malus-system tas fram, där bilar som smutsar ner mer får betala högre skatt medan miljövänligare bilar får en bonus. Regeringen ökar även stödet till internationella klimatåtgärder och verkar inom EU för att skadliga kemikalier ska fasas ut och att den cirkulära ekonomin ska fortsätta växa.

Det ska vara lätt att göra rätt som konsument, företag som driver den hållbara utvecklingen framåt ska gynnas och från politiskt håll ska vi ta fram bättre styrmedel för ett hållbart samhällsbygge. Genom att arbeta för en

hållbar konsumtion bygger vi grunden för ett grönt och modernt samhälle.

Debattartikel från Finansdepartementet

Vi måste trygga medborgarnas kontanter

Publicerad 20 juli 2016 Uppdaterad 26 augusti 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel, Hallandsposten, 20 juli 2016

Allt fler svenskar väljer att använda sig av digitala betaltjänster. Idag görs fyra av fem köp elektroniskt eller med kreditkort. Dessutom utvecklas nya tekniska betalningslösningar. Det är på flera sätt positivt. För många innebär digitala lösningar att det blir enklare och går snabbare att handla eller betala räkningar. Med mindre kontanter i omlopp minskar också riskerna för svartarbete, stölder, rån och ekonomisk brottslighet som till exempel penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Men alla vill eller kan inte använda sig av digitala sätt att betala. Många i samhället har fortfarande ett behov av att kunna använda kontanter. Det gäller särskilt grupper som pensionärer, nyanlända och funktionsnedsatta. Detta behov kommer att fortsätta finnas under en överskådlig tid. Övergången till ett samhälle med allt mindre kontanter måste därför ske i en takt så att ingen lämnas efter.

Idag ser vi hur många bankkontor slutar att erbjuda sina kunder möjligheten att sätta in och ta ut kontanter. Det finns skäl att vara bekymrad över den utvecklingen. Regeringen har därför bjudit in representanter för banksektorn till diskussioner under hösten om vad som krävs för att trygga människors tillgång till kontanter. Vi förutsätter att bankerna tar sitt ansvar i frågan och ser till att deras kunder kan fortsätta använda kontanter.

Till hösten kommer regeringen även att tillsätta en parlamentarisk utredning av det penningpolitiska ramverket och riksbankslagen. Utredningen kommer bland annat få i uppdrag att se över Riksbankens ansvar för kontanthantering.

Utöver den kommande utredningen och diskussionerna med banksektorn arbetar regeringen med flera andra åtgärder. Bland annat har Länsstyrelserna i uppdrag att trygga tillgången till betaltjänster på de orter där behovet inte tillgodoses av marknaden. Som en del i uppdraget har Länsstyrelserna etablerat betaltjänstombud där man kan betala räkningar, ta ut pengar eller lämna dagskassor. Idag finns statligt finansierade betaltjänstombud på 17 orter i åtta län.

Länsstyrelsen och Vinnova har även inlett en innovationsupphandling för att ta fram nya lösningar som underlättar för personer att använda sig av digitala betaltjänster. Runtom i landet arbetar också organisationer som till exempel PRO med utbildningar som gör det lättare för människor att använda sig av digitala sätt att betala.

I ett samhälle med allt mindre kontanter är det viktigt att öka kunskapen om de digitala lösningar som finns. Men vi måste också se till att de som vill använda sig av kontanter fortsatt ska kunna göra det. Här behöver samhällets olika aktörer, inte minst bankerna, ta gemensamma tag för att trygga medborgarnas tillgång till kontanter.

Per Bolund (MP), finansmarknads- och konsumentminister

Agneta Börjesson (MP), riksdagsledamot

Stefan Nilsson (MP), riksdagsledamot

Debattartikel från Finansdepartementet

Nu skärper vi reglerna för finansrådgivare

Publicerad 23 maj 2016 Uppdaterad 23 maj 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel i Svenska Dagbladet, 23 maj 2016

De flesta svenskar tycker att det kan vara svårt att ta beslut om hur den egna pensionen ska tryggas eller hur ett långsiktigt sparande för barnen bäst kan läggas upp. Idag kan det vara krångligt att förstå olika erbjudanden och det är lätt att hamna i ett kunskapsunderläge. Det är dags att skapa betydligt större trygghet och tydlighet för alla konsumenter. Regeringen kommer därför att skärpa lagstiftningen och föreslå en mer likartad reglering för den finansiella rådgivningen som ger hela finansbranschen tydliga riktlinjer.

Flera utredningar har tidigare lyft de olika problemen som finns kring finansiell rådgivning idag. Det kan till exempel handla om att det som konsument är svårt att få en överblick och jämföra olika erbjudanden eller att det är svårt att veta om den man möter är en rådgivare eller en säljare. Provisioner, den ersättning som en rådgivare tar emot för de produkter eller tjänster som säljs, innebär i grunden en intressekonflikt. Men när en banktjänsteman eller annan finansiell rådgivare ger rådgivning om placeringar så ska det inte finnas några tvivel om att vi får de råd som är bäst för vår privatekonomi. Som sparare ska man kunna förutsätta att sådana rådgivare agerar för spararens bästa, inte för egen vinning. Regelskärpningarna kommer att åtgärda detta genom en rad olika förändringar.

- Regelförändringarna innebär fler och skärpta krav på kundskyddsområdet. Dessa regler ställer bland annat högre krav på rådgivarnas kompetens, ökad kundkännedom, bättre information om intressekonflikter men också strängare regler om hur finansiella produkter tas fram och distribueras.

- Det ska inte finnas någon tvekan kring om företaget får betalt av någon annan än kunden för de råd som ges. De nya reglerna innebär att det är förbjudet att ta emot och behålla provisioner vid oberoende investeringsrådgivning samt vid portföljförvaltning.
- Vid övriga investeringstjänster kommer provisioner bara kunna tas emot om de är utformade för att höja kvaliteten på tjänsten och inte anses hindra rådgivaren från att agera i kundens bästa intresse. Vid rådgivning om fond- och depåförsäkringar kommer ett likartat förbud att gälla. Därtill införs förstärkta transparenskrav och informationsskyldigheter avseende tredjepartsersättningar generellt.
- För att ytterligare åtgärda de allvarliga problem och regelbrister som har identifierats på marknaden för försäkringsförmedling kommer bl.a. Finansinspektionen att få bättre förutsättningar att utfärda sanktioner mot de förmedlare som inte sköter sig och skor sig på kundernas bekostnad. I dag kan de alltför lätt undgå sanktioner.

Vi behöver en väl fungerande finansiell rådgivning i Sverige och med tydliga skärpningar i lagstiftningen och med utökade verktyg för effektiv kontroll så förbättrar vi konsumentskyddet. Finansiell rådgivning ska vid varje enskilt tillfälle utgå från konsumentens bästa. De skärpta reglerna ger branschen tydliga förutsättningar att jobba efter, samtidigt som det blir tryggare för oss konsumenter att ta beslut med stor betydelse för vår ekonomi.

Debattartikel från Finansdepartementet

Tuffare tag mot oseriösa affärsmetoder

Publicerad 04 maj 2016 Uppdaterad 04 maj 2016

Debattartikel Svenska Dagbladet den 4 maj 2016. Regeringen fortsätter att stärka konsumenternas makt. Bland annat ska otillåten marknadsföring kunna stoppas direkt och långivare ska krävas på större ansvar, skriver finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund.

Vi konsumenter vill och kan göra skillnad. Det märks inte minst genom att sätten som vi konsumerar på förändras snabbt. Det blir allt vanligare för både konsumenter och företagare att använda webben och digitala vägar för att köpa och sälja varor och tjänster. Allt fler av oss använder möjligheten att göra medvetna val och dessutom ökar försäljningen av varor som är ekologiska, miljö- eller rättvisemärkta.

På många sätt är det positivt för oss konsumenter att utbudet av produkter och tjänster blir större. Men samtidigt kan det kännas komplicerat att vara konsument. Vi kan ha svårt att förstå alla olika erbjudanden och att känna oss trygga som konsumenter. Vissa företag använder sig också av alltmer påträngande affärsmetoder. Aggressiv telefonförsäljning är ett växande problem som särskilt riktar sig mot äldre och utsatta grupper av konsumenter.

Därför tar regeringen flera steg för att stärka konsumenternas rättigheter. Som konsumenter ska vi ha både makt och trygghet. Redan i budgeten för 2016 gav regeringen mer pengar till Allmänna reklamationsnämnden och Konsumentverket fick mer resurser till upplysningstjänsten Hallå Konsument och arbetet med hållbar konsumtion. Det var en av de största satsningarna på konsumentpolitiken på många år. Nu presenterar vi fler åtgärder som ger alla

konsumenter ett starkare skydd.

1. Otillåten marknadsföring ska kunna stoppas direkt

Regeringen fattar i dag beslut om förslag till lagändringar som ger Konsumentombudsmannen (KO) rätt att med omedelbar verkan stoppa företag som bryter mot reglerna om marknadsföring. I dag måste företaget själv godkänna myndighetens beslut för att det ska bli gällande. Vill företaget inte godkänna beslutet måste KO ta ärendet till domstol, en process som kan ta flera år. Under tiden kan företaget fortsätta att bryta mot marknadsföringsreglerna och göra stora vinster på konsumenters och konkurrerande företags bekostnad.

2. Fler tvister ska kunna lösas utanför domstol

När vi som konsumenter tycker oss ha blivit felaktigt behandlade kan vi vända oss till Allmänna reklamationsnämnden (ARN) för att få hjälp med att lösa tvisten med företaget. Genom en ny lag blir det möjligt för ARN att pröva fler typer av tvister, till exempel tvister som rör värmepumpar, spel och lotterier. Dessutom sänks beloppsgränserna inom telekom- och reseområdena, vilket innebär att fler tvister kommer att kunna prövas.

3. Långivningen ska bli mer ansvarsfull

Trots att flera insatser gjorts så kommer fortfarande rapporter om snabblåneföretag som inte sköter sina kreditprövningar och om konsumenter som får ta lån som de inte klarar av att betala tillbaka. Många snabblåneföretag tar ut höga räntor vilket gör att en person som tar lån snabbt kan se sina skulder växa. Regeringen har därför tillsatt en utredning som ska få lånemarknaden att fungera bättre. Utredningen ska bland annat överväga att införa ett tak för den ränta och de avgifter som låntagaren måste betala. Dessutom har regeringen lämnat ett lagförslag som ger Konsumentverket rätt att med omedelbar verkan förbjuda långivare som brister i sin kreditprövning att låna ut pengar till konsumenter. Det här är viktiga delar i regeringens arbete med att motverka överskuldssättning.

4. Konsumentenskyddet för bolån ska stärkas

Att köpa sin egen bostad är för många den största affären man gör i sitt liv. Regeringen tar nu fram nya regler för bolån som stärker konsumenternas ställning. Det handlar bland annat om att konsumenten ska få mer

information och ha rätt till betänketid när ett avtal om bolån ska ingås.

Regeringen fortsätter att stärka konsumenternas makt och öka tryggheten.
Det gör samtidigt att seriösa företag gynnas.

Per Bolund

Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister

Debattartikel från Finansdepartementet

Vi satsar 500 miljoner på nyanländas etablering

Publicerad 13 april 2016 Uppdaterad 13 april 2016

Debattartikel av finansminister Magdalena Andersson, biträdande finansminister Per Bolund och ekonomisk-politisk talesperson Ulla Andersson (V), på DN Debatt, den 13 april 2016.

Utsikterna för den svenska ekonomin är goda. Tillväxten är hög, arbetslösheten faller och det stora budgetunderskottet efter den förra regeringen har minskat kraftigt. I dag presenteras vårbudgeten för 2016. Den bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet. Vår inriktning är att prioritera det gemensamma samhällsbygget framför stora skattesänkningar och nedskärningar.

Orättvisorna i vårt samhälle har vuxit. Under åtta år gick stora skattesänkningar före investeringar i utbildning och välfärd, samtidigt som arbetslösheten tilläts bli alldeles för hög. Sedan valet 2014 har därför den ekonomiska politiken lagts om i en mer ansvarsfull riktning. Fler ska få jobb, skolorna ska ges bättre förutsättningar, klimatmålen ska nås och välfärden stärkas. Den ekonomiska jämlikheten och jämställdheten mellan män och kvinnor ska öka. Det är en politik som tar ansvar för Sverige och som visar resultat.

Svensk ekonomi går stark. Tillväxten är nu en av världens högsta och arbetslösheten har fallit till den lägsta nivån på sju år. Regeringen har kraftigt minskat det stora budgetunderskottet som den borgerliga regeringen lämnade efter sig.

Samtidigt lever vi i en orolig tid. Över 60 miljoner människor är på flykt undan krig och terror och i höstas sökte fler människor än någonsin skydd i Sverige. I vårbudgeten hanterar vi de ökade kostnaderna detta innebär. Det

sker genom ökade resurser till Migrationsverket men även till etablering. Just nu söker färre människor asyl i Sverige. På kort sikt fördröjs återgången till balans och överskott, men den strama politiken har rustat oss för att hantera de omedelbara utmaningar som Sverige står inför.

Tillsammans med Vänsterpartiet fortsätter regeringen att utveckla den svenska modellen. Redan nu investerar vi 60 miljarder kronor årligen i ett förstärkt samhällsbygge, och i höst lägger vi fram förslag om att stärka välfärden med 10 miljarder kronor årligen till kommuner och landsting. Det blir det största enskilda permanenta tillskottet sedan införandet av de allmänna bidragen.

Med rätta är välfärden något vi svenskar är stolta över. Den omfattar alla, såväl gammal som ung och fattig som rik, och är en viktig del i det som har byggt Sverige starkt. Den starka välfärden bidrar till att Sverige är ett av världens mest jämlika länder, med relativt små klyftor, där vi varje dag arbetar för att alla barn ska få en lika bra start i livet. Till stor del har vi också välfärden att tacka för att Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgrad. Genom en väl utbyggd förskola och äldreomsorg kan många fler gå till jobbet eller studierna. Ska den svenska modellen stå stark även i framtiden krävs fler lärare, socialsekreterare och undersköterskor. Nya resurser kommer att ge fler sysselsatta i välfärden. Därmed tar vi ytterligare steg mot EU:s lägsta arbetslöshet.

Kampen mot ojämlikheten är viktig i samhällsbygget. Ett av målen inom Agenda 2030 avser jämlikhet och ett delmål är att till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomsttillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst. Regeringen meddelar i vårbudgeten att en handlingsplan ska tas fram för att nå detta mål och följer utvecklingen utifrån denna.

Att allt fler kan göra miljövänliga val i sin vardag är en viktig del av det hållbara samhällsbygget. Inför höstens budget lägger regeringen fram flera förslag för att det ska bli lätt att göra rätt. Vi gör det billigare att tanka miljövänligt, sälja solel, och att reparera exempelvis cyklar och kläder.

Regeringen har investerat kraftigt i jobb och utbildning för hela Sverige. Detta är viktigt inte minst för nyanländas etablering. I vårbudgeten föreslår regeringen en rad satsningar om drygt 500 miljoner kronor under 2016 för att ge dem goda förutsättningar att snabbt ta sig in i det svenska samhället. Resurser tillförs för att förbättra kompetenskartläggning och validering av utländska utbildningar så att arbetsförmedlare och arbetsgivare lättare kan få

en bild av individens kunskaper. Ett nytt snabbspår för nyanlända entreprenörer lanseras.

För att stärka möjligheterna att lära sig svenska avsätts ytterligare medel för att stärka kvaliteten inom SFI och för folkbildningen. Regeringen avser också att förbättra möjligheterna att kombinera jobb och utbildning för nyanlända. Att det finns kvalificerad arbetskraft är en förutsättning för att välfärden ska utvecklas. Därför ska vi bättre ta tillvara den kompetens som många av de människor som nu kommer till Sverige besitter. Regeringen avser att ta initiativ till en dialog med Sveriges Kommuner och Landsting om bristyrkesituationen inom välfärdssektorn.

Människor i vårt land ska känna sig trygga. Trygga med att välfärden finns där för dem när de behöver den, men också med att lag och ordning upprätthålls. För att stärka tryggheten ges polisen ökade resurser, närpolisen förstärks och arbetet mot hatbrott prioriteras. Arbetet mot terrorism förstärks när Säkerhetspolisen ges utökade resurser. Därutöver tillförs Migrationsverket ytterligare medel för att öka säkerheten på asylboenden. Det förebyggande arbetet för ett öppet samhälle, mot våldsbejakande extremism och rasism förstärks. Steg för steg stärks samhällsbygget. Fler kommer i arbete. Skolorna anställer. Sverige leder klimatomställningen. Välfärden stärks. Den svenska modellen är unik och har gjort Sverige till ett föregångsland. Framtidens utmaningar möts inte genom att rasera det som gjort Sverige framgångsrikt – det görs genom att bygga vidare på våra styrkor. Så skapar vi ett hållbart samhälle, där ingen lämnas efter och ingen hålls tillbaka.

Debattartikel från Finansdepartementet

Så ska detaljstyrningen i välfärdssystemen minska

Publicerad 06 februari 2016 Uppdaterad 08 februari 2016

Civilminister Ardalan Shekarabi, finansminister Magdalena Andersson och finansmarknadsminister Per Bolund, debattartikel, Dagens Nyheter, den 8 februari 2016.

Kommuner och landsting svarar för merparten av välfärden. Det handlar om verksamheter som är avgörande för oss alla: förskola och skola, äldreomsorg och sjukvård. Att dessa välfärdsverksamheter fungerar är helt centralt, och därför är frågan om hur de styrs en av våra viktigaste politiska frågor. Den kunskap som behövs för att styra verksamheten återfinns oftast hos de som är närmast den. Därför ser vi från regeringens sida att det kommunala självstyret har tjänat Sverige väl och måste värnas. En viktig del i detta arbete är att se över hur statens bidrag till kommunerna styrs – för att komma tillrätta med vad vi har identifierat som en bitvis alltför långtgående detaljstyrning av kommunernas arbete.

I början av 1990-talet infördes ett nytt statsbidragssystem för kommunerna. En stor del av de riktade statsbidragen avvecklades och ersattes med ett generellt bidrag. Syftet var att bättre främja det lokala självbestämmandet och anpassningen av den kommunala verksamheten. Kommunerna fick i och med reformen ett större ansvar för sin verksamhet. Dessa principer är relevanta även i dag. Samtidigt har de riktade statsbidragen ökat över tid.

När det kommer till själva verksamheten i kommunerna förespråkar regeringen nya styrmodeller. Modeller som delvis står i kontrast till den styrning som använts i många välfärdsverksamheter de senaste decennierna. Här har vi sett styrning som brukar sammanfattas med begreppet New Public Management, och som har kännetecknats av detaljreglering, fyrkantiga

ersättningsmodeller och onödig administration. Avsikterna med New Public Management var goda och vi ska inte slänga ut barnet med badvattnet. Men det finns en risk att dessa modeller urholkar tilliten till välfärden och tilliten till välfärdsmedarbetarnas kompetens. Det behövs en förändrad styrning som skapar bättre förutsättningar för välfärdsproffsen att vara proffs. Men staten kan inte förvänta sig att kommuner och landsting förändrar styrningen av sina verksamheter, om inte staten tar lika allvarligt på sin styrning av kommunsektorn.

Regeringen identifierar också flera risker med riktade statsbidrag, särskilt om de blir alltför många, omfattande och detaljstyrande. Det sänder exempelvis märkliga signaler om statsbidrag bara ges till de kommuner som inte satsat tillräckliga resurser inom ett visst område, men där kommuner som prioriterat samma område blir utan bidrag. Det är inte en styrning som uppmuntrar till ansvarstagande, utan ger tvärtom felaktiga drivkrafter.

De specialdestinerade statsbidragen kan dessutom vara omständiga både att ansöka om och redovisa, och de kan i vissa fall förknippas med en detaljreglering som inte är ändamålsenlig. I värsta fall bidrar vissa riktade statsbidrag, genom sin utformning, till att öka kostnadsutvecklingen i kommunerna. Det är angeläget att statsbidrag utformas så att de inte missgynnar huvudmän med små administrativa och ekonomiska resurser. Det finns stora variationer mellan kommunerna när det gäller användandet av riktade statsbidrag, och mindre kommuner tar mer sällan emot vissa statsbidrag på exempelvis skolans område.

Det är viktigt att ansvarsfördelningen är tydlig i välfärden. Läget inom skolväsendet är för närvarande sådant att det finns behov av riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen i sig ett symptom på den oklara styrkedja som bland annat OECD identifierat. Därför har regeringen tillsatt en skolkommision som kan bidra till att långsiktigt minska behoven av de många riktade statsbidrag som finns i dag på området.

De generella statsbidragen ger stor frihet för kommuner och landsting att själva utforma sin verksamhet med utgångspunkt i medborgarnas behov. En sådan frihet är en förutsättning för att den kommunala verksamheten ska kunna förnyas, effektiviseras och hålla hög kvalitet, särskilt när de ekonomiska resurserna befinner sig under press. Det generella statsbidragssystemet ger kommuner och landsting ett ökat ansvar för sin verksamhet. Ansvar är en förutsättning för att kunna leverera god verksamhet.

När regeringen med anledning av flyktingsituationen tillför kommunerna nästan 10 extra miljarder för att stärka den kommunala verksamheten är det ett bra exempel på tillit mellan stat och kommuner. Det är upp till varje kommun och landsting att avgöra hur medlen ska fördelas mellan 2015 och 2016, utifrån de förutsättningar som råder lokalt.

Generella statsbidrag bör vara utgångspunkten när staten förmedlar pengar till kommunerna, men i vissa sammanhang finns det tillfällen när riktade anslag är lämpligt. Det kan till exempel handla om en större socioekonomisk viktning, eller när en kommun bedriver ett utvecklingsarbete som kan komma att inspirera och bidra till välfärden i stort. För regeringen är det viktigt att minska det totala antalet styrsignaler som kommuner och landsting möter. Regeringen kommer därför att arbeta för en mer strategisk användning av statsbidragen, där större hänsyn tas till den samlande mängden styrsignaler från staten, liksom till kommuners och landstings olika förutsättningar. Bland annat har en överenskommelse inletts med SKL, delvis med bakgrund i denna fråga, som avser förbättra förutsättningarna att utveckla verksamheterna i kommuner, landsting och regioner.

Vidare bör de riktade kommunbidrag som delas ut utformas så att den administrativa bördan för kommunerna blir så liten som möjligt. Det är också angeläget att regeringens uppföljning av de riktade statsbidragen blir mer systematisk. Det är viktigt att de medel som staten anslår till kommunerna gör största möjliga nytta – varje skattekrone ska användas effektivt.

Det finns många framgångsrika exempel på att tillit och effektivitet går hand i hand. Att stärka tilliten i samarbetet mellan stat och kommun är därför i förlängningen något vi alla tjänar på. På samma sätt som styrningen av välfärdens verksamhet måste bygga på tillit till professionen, är det viktigt att staten kan lita på att kommunerna har medborgarnas bästa för ögonen. Den svenska modellen har gång på gång visat att förtroende inte sviker som byggsten av ett starkt samhälle.

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet

Jämställd budget – viktigt verktyg för jämställdhet

Publicerad 27 januari 2016 Uppdaterad 27 januari 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel, Dagens Samhälle, den 27 januari 2016.

Sveriges regering är en feministisk regering. I dag onsdag talar finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund på Jämställdhetsdagarna i Malmö på ämnet jämställdhetsbudgetering, en arbetsmetod som innebär att jämställdhetsanalyser tidigt kommer in i prioriteringar och tilldelning av resurser.

Vi är övertygade om att ett jämställt Sverige är ett bättre Sverige. Både socialt och ekonomiskt. Sverige är långt ifrån jämställt i dag. Statistiken talar sitt tydliga språk: kvinnor har högre sjukfrånvaro än män, svagare ställning på arbetsmarknaden, lägre pensioner och det finns fortfarande ett stort lönegap mellan män och kvinnor.

För en feministisk regering innebär detta ett stort ansvar. Jämställdhet ska integreras inom samtliga politiska områden och jämställdhetsperspektivet ska genomsyra alla delar av politiken: vilka frågor som prioriteras, hur politiken utformas och hur resurserna fördelas för att uppnå det övergripande jämställdhetspolitiska målet: att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Budgeten är regeringens viktigaste metod att styra landet, och en feministisk regering som vill vara feministisk annat än bara på pappret måste låta de feministiska värderingarna genomsyra även budgetprocessen.

Regeringen har därför initierat ett strukturerat och systematiskt arbete med jämställdhetsbudgetering. Under 2016 avsätter regeringen särskilda resurser för att utvärdera och utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering och

jämställdhetsbudgetering.

De slutsatser och analyser som framkommer i utvärderingen kommer att användas i det arbete som bedrivs inom departement och myndigheter.

Regeringen har sett till att utöka användningen av könsuppdelad statistik så att numera samtliga departement omfattas. Indikatorerna inom respektive sakområde har setts över, för att se till att det vi mäter vår utveckling mot är det mest relevanta.

I strävan för ett jämställt samhälle räcker det inte med enbart nationella ansträngningar, utan politiken på det lokala planet måste gå i samma riktning. I Malmö har det rödgröna styret jobbat systematiskt med jämställdhet i budgetarbetet under flera år.

Genom att använda könsuppdelad statistik som grund för besluten, inklusive budgeten, har Malmö kunnat bli bättre på att fördela resurserna jämställt.

Upptäckter som gjorts är bland annat ojämställda biståndsbedömningar, att kvinnor och män behandlas olika när de söker samhällets stöd i allt från äldreomsorgen till missbruksvården och ojämlik fördelning av pengar till fritidsverksamhet.

Inte helt oväntat har kvinnodominerade yrkesgrupper i de kommunala verksamheterna fått lägre lön än mansdominerade med samma utbildningsnivåer och ansvar.

Med en jämställdhetsintegrerad beslutsprocess kan vi i Malmö se och framförallt åtgärda könsbaserade orättvisor – och det visade sig snabbt att de var många.

Från Malmös sida gläds vi åt att regeringen nu tydliggör hur viktigt arbetet är och att de också avsätter resurser för detta. Malmö kommer att följa regeringens arbete med jämställd budget noga, vi delar gärna med oss av våra erfarenheter, men framförallt kommer vi att låta oss lära av de framgångar som regeringen når.

Det svenska samhället är inte jämställt ännu. Vi kommer behöva jobba hårt, målmedvetet och kunskapsbaserat för att nå dit. Där är jämställdhetsbudgetering ett viktigt verktyg på vägen.

Per Bolund, finansmarknads- och konsumentminister

Nils Karlsson, jämställdhetskommunalråd, Malmö

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Fintech en allt viktigare exportvara

Publicerad 19 januari 2016 Uppdaterad 19 januari 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund och närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Di Digital, den 19 januari 2016.

Sverige har en stolt tradition av omfamna ny teknik och nya trender. Digitaliseringens första steg lade grunden för hemdatorn och mobiltelefonen. Vi befinner oss nu mitt inne i en stark digitaliseringsprocess, där allt fler tjänster som vi efterfrågar tillgodoses genom mobilen.

De teknologiska framstegen skapar nya möjligheter för den finansiella sektorn som de senaste åren har gjort stora investeringar för att möta efterfrågan. I Sverige har detta resulterat i en rad nya framgångsrika bolag inom den sektor som nu kallas för fintechsektorn. Dessa bolag drar nytta av digitaliseringen och kan erbjuda kostnadseffektiva finansieringstjänster till låga kostnader.

För regeringen är export och främjande prioriterat. I stället för enbart en handelsminister har vi 24 stycken. Alla ministrar har ansvar för att främja Sverige utomlands. Under 2015 genomförde regeringens alla statsråd en främjarresa varannan dag. Hela 186 främjarresor genomfördes under förra året. Idag inleder finansmarknadsminister Per Bolund en två dagar lång främjanderesa till Hongkong med några av Sveriges nyskapande fintechbolag. Fintechdelegationen, där företag som Tink, Lendify och Toborrow, ingår kommer att träffa företrädare för Hongkongs finansmyndigheter och ges möjlighet att lära sig mer om de förutsättningar som gäller för att göra affärer i Hongkong.

Sverige har rätt förutsättningar för att få bolag inom fintechindustrin att växa och blomstra. Vi har en hög internetvana och en förändringsbenägen befolkning, detta är två mycket viktiga faktorer bakom framgången. Hongkong är Östasiens finansiella centrum med en hög grad av

företagsvänlighet. Det är en utvecklad ekonomi men svenska fintechbolag kan dra nytta av att ligga lite före sina motsvarigheter i Hongkong.

Den digitala omställningen kräver att både näringsliv och offentlig sektor söker nya sätt att bedriva och utveckla sin verksamhet på. Fintechbolagen och andra "born globals" är företag som genom sina framgångar riktar världens ögon mot Sverige och därmed är ökar vår attraktionskraft. De spelar även en viktig roll i att främja innovationsklimatet här hemma.

Regeringens exportstrategi har lagt ett särskilt fokus på att stärka möjligheterna för små och medelstora företag att nå ut och att lyckas i världen. Det är hos dessa som flera av framtidens exportsuccéer kommer att finnas, och det är där som majoriteten av nya arbetstillfällen skapas. Genom digitaliseringen har världen aldrig varit närmare.

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Dags att märka upp köttet på restauranger

Publicerad 21 december 2015 Uppdaterad 21 december 2015

Konsumentminister Per Bolund och landsbygdsminister Sven-Erik Bucht, debattartikel i Expressen, den 21 december 2015.

Mat är ett ämne som engagerar. Vi köper kokböcker som aldrig förr, tittar gärna på matlagningsprogram och åker på kulinariska resor till olika delar av världen. Samtidigt ökar intresset för matens kvalitet, innehåll och ursprung. Allt fler konsumenter vill veta hur den mat vi köper påverkar miljön, djuren och den egna hälsan.

Det är oerhört viktigt att politik och näring går hand i hand med konsumenten och möjliggör medvetna val. Därför vill vi se en ursprungsmärkning för kött på restaurang och storkök. Konsumenten ska ha samma möjlighet att välja som restauranggäst som när man handlar i butik.

I Jordbruksverkets senaste undersökning om svenskarnas matvanor syns ett tydligt växande intresse av att handla svenskproducerat och ekologiskt. Kvalitet har blivit ett ledord för många konsumenter och intresset för att stödja lokala producenter är stort. Matens ursprung har också blivit en allt viktigare fråga för konsumenterna. I en undersökning av den europeiska konsumentorganisationen BEUC från 2013 svarar 83 procent av de tillfrågade att de vill veta mer om varifrån maten kommer. Köttet hamnade högst upp på listan av produkter som konsumenter vill ha mer information om.

Vi vet att köttproduktionen skiljer sig kraftigt åt i olika delar av världen. I dag importeras nästan hälften av allt kött vi äter i Sverige från andra länder. I många av dessa länder leder köttproduktionen ofta till stor negativ miljöpåverkan. Det kan handla om en utbredd antibiotikaanvändning, hög

vattenförbrukning och en omfattande användning av bekämpningsmedel.

Djurhållningen i många av de länder vi importerar från är dessutom betydligt sämre än den svenska. Sverige har länge utmärkt sig som ett föredöme när det gäller djurskydd och låg antibiotikaanvändning. För många konsumenter är valet av svenskt kött ett sätt att stödja en produktion som ställer höga krav på djurskydd och miljöhänsyn. Men för att kunna välja svenskt kött måste vi naturligtvis veta varifrån köttet kommer.

Efter den omfattande hästköttskandalen för ett par år sedan restes allt starkare krav på information om var köttet kommer ifrån. Diskussionen har fått effekt – från och med april i år omfattas fler köttslag av EU:s krav på ursprungsmärkning som tidigare enbart gällt nötkött. I dag måste även helt kött från gris, får, get och fågel märkas med det land som djuret har fötts upp och slaktats i.

Men medan vi som konsumenter numera har tillgång till information om var köttet i vår livsmedelsbutik kommer ifrån, gäller inte detta när vi går ut och äter på restaurang. Trots att behovet av information om köttets ursprung inte borde vara annorlunda bara för att vi väljer att äta ute på restaurang.

För att underlätta för konsumenter att göra medvetna val även när vi äter ute vill regeringen se en ursprungsmärkning som omfattar kött på restaurang och storkök. En liknande lagstiftning finns redan i Frankrike där alla restauranger som serverar nötkött måste uppge varifrån köttet kommer.

Vi vill därför se en frivillig modell för att kunna ge restauranggästerna information om varifrån köttet kommer. Vi tror att frivillig märkning är det bästa sättet att lösa detta på, men om branschen inte agerar är vi beredda att titta på andra alternativ för att möta konsumenternas behov.

För att konsumenter ska kunna göra medvetna val är det en grundläggande förutsättning att de får tillgång till information – såväl i butiken som på restaurangen.

Debattartikel från Finansdepartementet

Dela varor och tjänster är smart – det vill vi stödja

Publicerad 17 december 2015 Uppdaterad 17 december 2015

Göteborgs-Posten, 17 december 2015 Att allt fler människor delar varor och tjänster med varandra är bra på många sätt. Delningsekonomin växer nu så fort att regelverken behöver anpassa sig till den nya verkligheten. Därför tillsätter regeringen i dag en utredning som ska fokusera på konsumenternas rättigheter inom delningsekonomin men också undersöka hur den kan bidra till en mer hållbar samhällsutveckling, skriver Per Bolund, konsument- och finansmarknadsminister (MP).

Övergången till en delningsekonomi kan innebära många fördelar för medborgare, företag och samhället i stort. Genom att flera personer kan dela på en vara möjliggörs en smartare användning av våra gemensamma resurser. De olika tjänsterna inom delandets ekonomi kan leda till ett ökat utbud, större valfrihet och lägre priser. Nya marknader skapas och många företag har redan vuxit sig stora inom delningsbranschen. Detta är i grunden mycket positivt. Därför tillsätter regeringen i dag en utredning med syftet att undersöka hur delandets ekonomi kan bidra till en mer hållbar samhällsutveckling.

Drivs på av teknikutvecklingen

Det har blivit allt vanligare att hyra, dela, låna, eller byta varor och tjänster med varandra. Människor har i alla tider bytt varor och tjänster. Men de senaste åren har delningsekonomin drivits på av den teknologiska

utvecklingen, där inte minst tillgången till olika digitala plattformar har gjort det lättare att skala upp verksamheter. Enligt konsultföretaget PwC omsatte delandets ekonomi under 2013 cirka 15 miljarder dollar globalt. År 2025 väntas denna siffra uppgå till hela 335 miljarder dollar.

Förändrade konsumtionsmönster har bidragit till delningsekonomins snabba tillväxt. I dag finns en ny syn på ägande där tillgänglighet för många konsumenter har blivit viktigare än själva ägandet. Genom att till exempel gå med i en bilpool kan du välja själv när du behöver använda bilen, medan du slipper ansvar för sådant som besiktning och däckbyte. En ökad miljömedvetenhet har också lett till ett större ifrågasättande av vår konsumtion av ständigt nya produkter.

Airbnb och Uber hör till de internationellt mest kända aktörerna inom delandets ekonomi. Airbnb, en sajt där privatpersoner kan hyra ut sina bostäder, värderades i år till cirka 25 miljarder dollar, vilket är mer än många globala hotellkedjor. Vid sidan av de globala jättarna uppstår även mer småskaliga och lokala initiativ. Det kan handla om klädbytesdagar, fruktförmedlingstjänster eller att personer lånar ut sitt hem som arbetsplats.

Oklara rättigheter och skyldigheter

Delningsekonomin innebär att den traditionella uppdelningen mellan konsument och producent suddas ut. Inom delandets ekonomi är ofta både den som erbjuder och den som köper en vara eller tjänst privatpersoner. Det kan leda till oklarheter vad gäller användarnas rättigheter och skyldigheter. Vilket skydd har du som konsument om bilen du hyrt av en privatperson inte fungerar? Vilka krav på brandsäkerhet gäller när du hyr en lägenhet av en privatperson?

Utvecklingen har gått snabbt och det är inte tydligt om dagens system tillräckligt väl tillvaratar rättigheterna hos de som använder sig av olika delningstjänster. Parallellt med delningsekonomins snabba utveckling har det uppstått en diskussion om vad detta får för konsekvenser för sådant som säkerhet, tillsyn, tillgång till tvistlösning, arbetsvillkor och påverkan på skattesystemet. Från politiskt håll är det angeläget att följa utvecklingen och säkerställa att regelverken är anpassade till den nya verkligheten. Samtidigt är det viktigt att inte genomföra regleringar som hämmar den stora potential som finns inom delandets ekonomi.

Den utredning som regeringen nu tillsätter kommer att analysera den rättsliga ställningen hos de aktörer som deltar i delningsekonomin och undersöka om

nuvarande regelverk är tillräckliga eller om det finns behov av lagändringar. Utredaren ska fokusera på konsumenternas rättigheter inom delningsekonomin, men också ta hänsyn till näringslivets villkor och företagares möjligheter att använda sig av nya affärsmodeller.

Många positiva effekter

Att allt fler väljer att dela varor och tjänster med varandra är mycket positivt. Delningsekonomin kan minska miljöpåverkan, öka den sociala sammanhållningen och leda till ett mer diversifierat näringsliv. Genom den utredning som tillsätts i dag vill regeringen skaffa sig det kunskapsunderlag som krävs för att på bästa sätt stödja utvecklingen av delandets ekonomi i Sverige.

Per Bolund, finansmarknads- och konsumentminister, samt biträdande finansminister (MP)

Debattartikel från Finansdepartementet

Fler ska kunna få skuldsanering

Publicerad 10 december 2015 Uppdaterad 10 december 2015

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund, debattartikel, Svenska Dagbladet, den 10 december 2015

I dagens samhälle har krediter en viktig roll för konsumenters privatekonomi. Krediter – både stora och små – ökar möjligheten att planera sin ekonomi och anpassa sin konsumtion över tiden. Det bidrar till tillväxt och ger människor frihet och valmöjligheter. Men tillgången till krediter kan också skapa problem. Med höga räntor och avgifter kan även ett litet lån snabbt växa. För att klara sina avbetalningar väljer många att ta nya lån vilket ytterligare ökar på skulden. Vi kan också alla drabbas av oförutsedda händelser i livet. En oväntad sjukdom, plötslig arbetslöshet eller skilsmässa kan göra att en människas ekonomiska situation förändras radikalt.

Överskuldsättning är en växande samhällsutmaning. I Kronofogdemyndighetens register finns över 400 000 personer med en samlad skuld på drygt 70 miljarder kronor. Enligt Riksrevisionen har de som är så svårt skuldsatta att de riskerar att aldrig kunna betala av sina skulder ökat med 3000 personer de senaste fem åren.

För att möta dessa utmaningar har regeringen tagit fram en strategi för att motverka överskuldsättning. Strategin tar ett brett grepp om problematiken och föreslår åtgärder inom en rad områden:

1. Fler ska kunna få skuldsanering

Det finns en stor grupp personer som lever med skulder som de aldrig kommer att kunna klara av att betala. Därför skickar regeringen idag förslag om en ny skuldsaneringslag till Lagrådet. Lagen ger fler skuldsatta möjlighet att ansöka om och genomgå skuldsanering. Den nya lagen innebär bland annat att Kronofogdemyndigheten ska arbeta mer med uppsökande

verksamhet så att fler skuldsatta informeras om möjligheten att ansöka om skuldsanering. Dessutom ska ansökningsförfarandet förenklas för den skuldsatta. Det införs en betalningsförmedlingstjänst som innebär att den skuldsatta ska betala till Kronofogdemyndigheten, som sedan förmedlar pengarna till borgenärerna. Den som beviljats skuldsanering ska ha två betalningsfria månader per år. Betalningsplanen ska bli flexiblare och ska oftare än idag kunna vara kortare än fem år. För att Kronofogdemyndigheten ska ha tillräckliga resurser för skuldsaneringsarbetet ökar regeringen myndighetens anslag.

2. Budget- och skuldrådgivningen ska bli mer effektiv

Alla kommuner är skyldiga att erbjuda budget- och skuldrådgivning till medborgarna. Verksamhetens kvalitet och omfattning varierar dock över landet och är dessutom okänd för många. Därför beslutar regeringen idag att vidta åtgärder för att förtydliga budget- och skuldrådgivningens uppdrag och att betona kommunernas ansvar att erbjuda stöd till skuldsatta personer som till exempel är i behov av skuldsanering.

3. Reglerna för marknadsföring och kreditgivning ska skärpas

Utöver att göra det lättare för den som redan har en stor skuld att genomgå skuldsanering är det viktigt att se över hur villkoren på kreditmarknaden medverkar till att människor skuldsätter sig.

Finansdepartementet har tagit fram ett lagförslag som ger Konsumentombudsmannen möjlighet att direkt stoppa ett företag som ägnar sig åt otillåten marknadsföring, utan att som idag behöva ta ärendet till domstol om företaget motsätter sig beslutet. Genom förslaget kan vilseledande reklamkampanjer om exempelvis snabblån stoppas snabbare.

Regeringen har även tillsatt en utredning som bland annat ska överväga införande av ränte- och kostnadstak vilket innebär begränsningar för hur stor ränta en långivare får ta och hur stort belopp som låntagaren ska vara skyldig att betala.

4. Kunskapen om privatekonomi ska öka

Det förebyggande arbetet är centralt för att minska problemen med överskuldsättning. I budgeten för 2016 höjer regeringen anslagen för Konsumentverkets arbete med konsumentupplysning. Finansinspektionen har även i uppdrag att främja konsumenternas ställning på finansmarknaden genom att öka konsumenternas kunskap om privatekonomi bland annat med

fokus på sparande och skuldsättning.

En alltför hög skuldsättning kan drabba den enskilde hårt. Det kan handla om försämrad psykisk och fysisk hälsa, frånvaro från arbetsmarknaden och svårigheter att ingå hyresavtal eller andra kontrakt. Barn till överskuldsatta är särskilt utsatta och många lever i barnfattigdom. Men även samhällsekonomin påverkas negativt. Det rör sig om kostnader för sjukvård och produktionsbortfall samt ökade utgifter för arbetslöshets- och socialförsäkringar. Regeringens åtgärder innebär ett krafttag mot överskuldsättningen, vilket sammantaget kommer att ge positiva effekter både för den enskilde och för samhället.

Per Bolund, finansmarknads- och konsumentminister, samt biträdande finansminister (MP)

Rasmus Ling, riksdagsledamot och skattepolitisk talesperson (MP)

Debattartikel från Finansdepartementet

Vi satsar nu ytterligare en miljard på landstingen

Publicerad 21 september 2015 Uppdaterad 21 september 2015

Dagens Nyheter 21 september 2015

Sverige är ett bra land men vi står inför stora framtidsutmaningar. Fler måste få möjlighet att jobba, utvecklingen i skolan behöver vändas, klimatutsläppen minska och välfärden stärkas. Budgetpropositionen för 2016, som är en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet, läggs mot bakgrund av det största antalet flyktingar i Europa sedan andra världskriget. Sverige ska ha en långsiktigt hållbar och rättssäker migrationspolitik som värnar asylrätten. Inget land i Europa, eller någon enskild kommun i Sverige, kan undandra sig ansvar. Det är med stolthet vi ser alla de insatser som privatpersoner, organisationer, såväl som poliser, lärare och tjänstemän i förvaltningar gör för att ge de nyanlända trygghet. Med denna budget stärker vi kraftigt stödet till kommunerna för deras arbete med mottagande och till skolgång för barn och unga. Samtidigt ökar vi insatserna för att få nyanlända i arbete och utbildning som leder till arbete. Den kraft och kunskap som de som kommer till Sverige har ska tas tillvara.

2020 ska Sverige ha EU:s lägsta arbetslöshet. Målet ska nås genom fler sysselsatta och fler arbetade timmar. Alla människor som kan arbeta ska också ha ett arbete, med bra villkor och en lön man kan leva på. Vår agenda för att ta oss dit handlar om investeringar för framtiden, fler och växande företag, samt satsningar på matchning och kompetens. Vi föreslår 6 miljarder kronor årligen för ett ökat bostadsbyggande och upprustning av hyresbeståndet vilket är den största satsningen på över 20 år. Det kommer att ge frihet särskilt åt många unga vuxna som kan flytta hemifrån, och det gör det möjligt att flytta till jobb. Underhållet av järnvägar och vägar och stöd till kollektivtrafik stärks och enligt regeringens investeringsplan kommer de statliga investeringarna i infrastruktur att öka med drygt 40 procent de kommande fyra åren. Insatser för nyindustrialisering, exportfrämjande och

besöksnäring förstärks väsentligt – Sverige har en framtid som en modern och hållbar industrination.

Att nästan 400 000 individer står arbetslösa samtidigt som det finns fler lediga jobb än någonsin är ett enormt slöseri. Med denna budget skapar vi många fler tillfällen för utbildning och matchning så att människor kan ta de jobb som finns, som växer fram och som kan skapas av den som har rätt utbildning. Drygt 55 000 fler matchnings- och utbildningstillfällen 2016 byggs sedan ut till drygt 80 000 år 2018.

Sverige ska vara en ledande kunskapsnation men kunskapsresultaten har fallit år för år. Därför behöver vi investera i att rekrytera, behålla och utveckla fler duktiga lärare. Genom högre lärarlöner, och med mindre klasser med mer tid för varje elev kan resultaten vändas. Vi kan inte acceptera den ökande ojämlikheten i skolan. För nästa år föreslår vi ytterligare drygt 5 miljarder kronor till skolan och förskolan inklusive de satsningar som aviserades i vårpropositionen. Därtill fortsätter de investeringar i förskolan och grundskolans första år på nära 3 miljarder kronor som beslutades i budgeten för 2015. Varje elev ska få möjlighet att göra sitt allra bästa.

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Stormar, översvämningar och torka drabbar världen redan nu. Om nuvarande utveckling fortsätter kommer det att ge mycket allvarliga konsekvenser för livet på jorden, men genom att agera kraftfullt kan temperaturökningen fortfarande begränsas. Sverige ska vara en ledande kraft i klimatomställningen nationellt och internationellt genom våra insatser här hemma, genom vårt stöd till åtgärder i utvecklingsländer och vid klimattoppmötet i Paris i december. Tillsammans med de reformer som aviserades i vårpropositionen ökar vi investeringarna i klimat, miljö och energi med drygt 3 miljarder kronor nästa år. Det handlar bland annat om lokala investeringar som ger jobb och minskar klimatpåverkan och om att stärka den biologiska mångfalden. Vi fortsätter omställningen till fossilfria resor och transporter, genom att öka skatternas miljöstyrande effekt, ger mer pengar till elbilar och inför en ny premie för elbussar. Därutöver finns flera investeringar i det jobbpaket vi presenterat som har tydligt positiv klimatpåverkan. Vi tar vårt moraliska ansvar för framtida generationer samtidigt som vi tar vara på de jobb- och innovationsmöjligheter som följer med den gröna omställningen.

Välfärdstjänster ska ges efter behov, inte efter betalningsförmåga. Välfärden är avgörande för kvinnors livsvillkor. Nu stärker vi resurserna till välfärden, bygger ut den och gör vården mer jämlik. Det ökar människors frihet och trygghet. Det stärker också sysselsättningen på flera sätt: genom de jobb som

skapas i verksamheterna, genom att det möjliggör för fler – inte minst kvinnor – att arbeta heltid och genom att fler kan komma tillbaka till sitt arbete om man har blivit sjuk. Vi har tidigare presenterat en professionsmiljard till hälso- och sjukvården. Nu kan vi presentera ytterligare en miljard kronor 2016 till landstingen i en allmän förstärkning. Det behövs, för många landsting har en pressad ekonomisk situation. Utöver detta satsar vi riktade resurser för att förbättra kvinnors hälsa: avgiftsfri mammografi, avgiftsfria preventivmedel för unga upp till och med 20 år, avgiftsfria besök i öppenvården för alla över 85 år och satsning på minskad psykisk ohälsa.

Den borgerliga regeringen efterlämnade ett underskott på 67 miljarder kronor. De reformer vi föreslår är fullt ut finansierade genom inkomstökningar eller utgiftsbesparingar och enligt prognosen halveras underskotten. Genom att välja investeringar i Sverige framför skattesänkningar tar vi ansvar för Sverige. Vi håller ordning och reda i de offentliga finanserna.

Vi vill skapa hopp och framtidstro i Sverige. Fler jobb ska skapas, barnen ska lära sig mer i skolan, klimatomställningen genomföras och välfärden stärkas. Det kan inte ske genom ytterligare nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar. För att möta dessa utmaningar investerar vi i Sverige.

Magdalena Andersson, finansminister (S)

Per Bolund, biträdande finansminister (MP)

Ulla Andersson, ekonomisk-politisk talesperson (V)

Debattartikel från Finansdepartementet

Regeringen satsar tio miljarder på jobben

Publicerad 26 augusti 2015 Uppdaterad 26 augusti 2015

Dagens Nyheter 26 augusti 2015

Sverige ska vara ett land där alla är med och bidrar. Ett land som kännetecknas av människors vilja till utveckling och förmåga att ta ansvar såväl för sig själva som för samhället. Ett land där vi gemensamt tar oss an morgondagens utmaningar.

Om några veckor lägger regeringen fram budgetpropositionen för 2016 till riksdagen. Vi gör detta i ett tufft offentligfinansiellt läge. Konjunkturen i svensk ekonomi väntas ljusna ytterligare de kommande åren men staten dras fortfarande med stora underskott, som är en följd av den förra regeringens omfattande ofinansierade reformer. Under det förra året gick den offentliga sektorn i Sverige med 75 miljarder kronor i underskott. Detta motsvarar cirka 10 000 kronor för varje vuxen svensk.

När finanskrisen inleddes 2008 var en expansiv finanspolitik motiverad för att dämpa krisens negativa effekter på Sverige, men den förra regeringen fortsatte att låna cirka 20 miljarder kronor till nya skattesänkningar varje år trots att konjunkturläget förbättrades. Det var inte en hållbar politik. För att få plus och minus att gå ihop krävs nu både inkomstförstärkningar och utgiftsminskningar. Detta innebär flera tuffa prioriteringar och obekväma beslut, men det är så man tar ansvar. Steg för steg ska underskotten minska.

Sverige står inför tre stora framtidsutmaningar. Fler måste jobba för att vi ska kunna säkra vårt välstånd och stärka människors makt att forma sina egna liv. Utvecklingen i skolan måste vändas så att alla människor får en bra start i livet och så att vi säkrar Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Klimatutsläppen måste minska för att det ska vara möjligt även för våra barn och barnbarn att leva ett gott liv.

I höstens budget, som bygger på en överenskommelse mellan regeringen och Vänsterpartiet, kommer vi att ta oss an dessa framtidsutmaningar genom att investera i det som bygger Sverige starkt.

Vi börjar med jobben. Den svenska arbetslösheten är hög ur både ett historiskt och internationellt perspektiv. Att så många svenskar går arbetslösa är ett slöseri som hindrar vår ekonomi från att växa, men det är också ett socialt problem då ett jobb i många fall är en förutsättning för att vara självständig och fullt ut kunna delta i samhällslivet. En av regeringens viktigaste uppgifter är att minska arbetslösheten varaktigt och att öka sysselsättningen. Att bekämpa arbetslöshet och utslagning är centralt i ett jämlikt samhällsbygge.

Trots att arbetslösheten är hög är antalet lediga jobb fler än någonsin. Förutom åtgärder som stärker den svenska ekonomin generellt krävs därför betydande åtgärder för att förbättra matchningen på den svenska arbetsmarknaden.

Regeringen kommer idag att presentera ett jobbpaket på totalt cirka tio miljarder kronor per år. Tillsammans utgör dessa satsningar viktiga delar av Sveriges nya jobbagenda:

- **Investeringar i bostäder och infrastruktur** – vilket skapar jobb när vi bygger, stärker tillförlitligheten i företagens transportvägar och som gör det möjligt för människor att flytta och pendla dit jobben finns. Investeringarna i järnväg och energieffektiva bostäder bidrar också till att minska klimatutsläppen.
- **En aktiv näringspolitik** – för jobb i hela landet, fler innovativa och växande företag och för att stärka den svenska exporten.
- **Investeringar i kunskap och matchning** – genom ett nytt kunskapslyft med en kraftfull utbyggnad av vuxenutbildningarna inom yrkeshögskolan, folkhögskolan och Komvux, samt viktiga matchningsåtgärder för långtidsarbetslösa och människor med svaga förutsättningar på arbetsmarknaden.

Genom en bättre konjunkturutveckling i omvärlden och regeringens reformer förväntas cirka 150 000 människor komma i arbete under de kommande två åren. Den svenska arbetslösheten kommer därmed falla betydligt och når i finansdepartementets senaste prognos 6,2 procent år 2018.

Vid sidan av jobben så kommer vi under de närmsta veckorna också att presentera förslag för att vända resultaten i skolan och för att Sverige ska ta

sig an klimatutmaningen.

Utvecklingen i skolan är allvarlig. Sverige har haft sjunkande kunskapsresultat under flera år och allt för många elever lämnar nian utan behörighet till gymnasiet. Samtidigt har ojämlikheten i skolan ökat. Vi gör därför satsningar för att alla skolor ska vara bra skolor, för att alla elever ska få en ärlig chans och för att fler lärare ska vilja stanna och utvecklas i yrket.

Världen står inför ett vägskäl för att klara klimatomställningen och nå tvågradersmålet. Inför toppmötet i Paris i höst behövs länder som tar på sig ledartröjan. Klimatomställningen är inte en belastning utan innebär en möjlighet att skapa nya jobb och företag när hela världen ställer om. Att ta ansvar på hemmaplan är att visa ledarskap globalt. Vi kommer att presentera förslag som underlättar för företag, kommuner och enskilda att välja det klimatsmarta alternativet.

Vi löser inte matchningsproblemen på arbetsmarknaden, de låga skolresultaten eller klimatutmaningen med ytterligare nedskärningar och kortsiktiga skattesänkningar. För att möta dessa utmaningar behöver vi investera i Sverige. I bostäder och infrastruktur för fler jobb, i kunskap och konkurrenskraft och i omställningen till ett klimatsmart och hållbart samhälle.

Magdalena Andersson, finansminister (S)
Per Bolund, biträdande finansminister (MP)

Debattartikel från Finansdepartementet

”Det finns utrymme för alternativa strategier”

Publicerad 10 juli 2015 Uppdaterad 10 juli 2015

Dagens Nyheter 9 juli 2015

I en debattartikel på DN Debatt den 6 juli skriver Sophie Nachemson-Ekwall och Sven-Erik Sjöstrand att det nyligen remitterade förslaget ”Nya regler för AP-fonderna” bör dras tillbaka eftersom de tycker att det hotar AP-fondernas långsiktiga lönsamhet.

Syftet med förslaget och den överenskommelse som finns mellan sex av riksdagens partier är att vi ska utveckla systemet så att det fortsatt är till nytta för pensionstagarna. Liksom artikelförfattarna delar jag bilden att AP-fonderna gjort ett bra arbete de senaste åren, det visar också den årliga utvärderingen av AP-fondernas verksamhet.

Men alla system kräver ibland förbättringar och den nya regleringen innebär att placeringsreglerna moderniseras och blir betydligt mer flexibla. Samtidigt förstärks ambitionsnivån när det gäller ansvarsfullt ägande betydligt i jämförelse med tidigare lagstiftning.

Översynen av AP-fonderna grundar sig i buffertkapitalutredningen och i linje med detta tas de nuvarande kvantitativa placeringsreglerna bort och ersätts av aktsamhetsprincipen ”the prudent person rule”, vilket skapar goda förutsättningar för den framtida förvaltningen av buffertkapitalet.

Detta ger AP-fonderna friare placeringsregler och möjlighet att genom moderna förvaltningsstrategier placera exempelvis en större andel i onoterade tillgångar och därmed sprida riskerna på ett effektivt sätt. När friare placeringsregler ersätter dagens kvantitativa placeringsregler behöver även andra delar av regelverket förnyas, eftersom större krav ställs på en samlad och samordnad process för uppföljningen av resultatet som genereras. En process som den nya AP-fondsämnden kommer att ansvara

för. Ett led i utvärderingen av detta nya och friare mandat är att en referensportfölj fastställs.

Artikelförfattarna vädrar en oro att detta tvingar in buffertkapitalet i en global passiv förvaltning. Jag har stor tilltro till AP-fondernas kompetens att fatta väl avvägda beslut för att nå god avkastning. Att dessa beslut leder till att den uppsatta referensportföljen frångås, uppmuntras av förslaget. Med referensportföljen som bas ges utrymme för alternativa investeringsstrategier och AP-fonderna har inte bara ansvar utan också full frihet att utvärdera dessa om de förväntar sig att de ger en högre avkastning eller samma avkastning till lägre risk, naturligtvis förutsatt att de agerar aktsamt.

Mot bakgrund av att en väldiversifierad portfölj uppmuntras av förslaget så framstår också artikelförfattarnas oro över kostnadstaket som obefogad. Kostnadstaket ska enligt förslaget sättas så att det möjliggör just detta.

Jag välkomnar debatten och engagemanget kring förslaget om nya regler för AP-fonderna. När remissperioden är avslutad kommer regeringskansliet och Pensionsgruppen att noga gå igenom remissinstansernas åsikter och ambitionen är att nå ett förslag som möjliggör att vårt gemensamma pensionskapital förvaltas av kompetenta medarbetare och som skapar största möjliga nytta för dagens och framtidens pensionärer.

Per Bolund (MP), finansmarknadsminister och ansvarig för AP-fondslagstiftningen

Debattartikel från Finansdepartementet

Fonderna ska få mer flexibilitet

Publicerad 04 juli 2015 Uppdaterad 04 juli 2015

Dagens industri 4 juli 2015

I torsdags meddelade Folkpartiet, i en artikel på Di Debatt, att de inte längre går med på vissa delar av uppgörelsen som Pensionsgruppen kom översyn om angående ny styrning av AP-fonderna.

Vårt gemensamma pensionssystem är något som vi i Sverige kan vara stolta över. En central del av pensionssystemet är AP-fonderna. De ska fungera som en buffert i systemet för att säkerställa att de pensioner som utbetalas inte varierar allt för mycket från år till år. Sedan 2001 har systemet funnits i sin nuvarande form och det har fungerat väl. Men som alla system krävs det ibland att det uppdateras och förbättras.

En styrka för pensionssystemet är att vi inom politiken gemensamt arbetar långsiktigt inom Pensionsgruppen. Det var också där i den gruppen som det gemensamt togs ett inriktningsbeslut i mars 2014 för det förslag till reformering av AP-fondssystemet som nyligen remitterades. AP-fondsöversynen är omfattande och förslagen är en helhet som har utarbetats under lång tid och med gott samarbete inom Pensionsgruppen.

Det florerar många tolkningar av förslagen, därför vill jag göra ett klargörande. En kritik som nu riktas mot förslaget är alltså att det föreslagna inrättandet av en ny AP-fondsmyndighet skulle öppna för en politisk styrning av AP-fonderna.

Men just för att garantera att självständigheten i relation till politiken kvarstår, kommer, enligt det utskickade förslaget, de tre framtida AP-fondsmyndigheterna även fortsättningsvis att styras av lagstiftning.

Detta gäller även för den nya ansvariga myndigheten för buffertkapitalförvaltningen, AP-fondsämnden. Nämnden ska enbart utföra

sina uppgifter med utgångspunkt i att förvaltningen ska vara till största nytta för pensionstagarna. Ingenting annat.

När det gäller placeringsverksamheten kommer därför, enligt det förslag som Pensionsgruppen var överens om att remittera, buffertförvaltningen att ske helt självständigt från politiken.

Vi politiker ska inte styra vilka placeringar som ska eller inte ska göras. Friare placeringsregler är något som efterfrågats under lång tid och Pensionsgruppen varit överens om att ge fonderna mer flexibilitet i vilka placeringar de har rätt att göra. Syftet är tydligt, hög och säker avkastning ska uppnås också för framtidens pensioner.

Per Bolund

Finansmarknadsminister (MP) med ansvar för AP-fondslagstiftningen

Debattartikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet

Tätare samarbete ska strypa resurser till IS

Publicerad 02 juni 2015 Uppdaterad 02 juni 2015

Aftonbladet 2 juni 2015

Det ingår i Säkerhetspolisens uppgifter att motverka terroristbrott och relaterad brottslighet. I det arbetet ligger bland annat att i möjligaste mån förhindra att Sverige används som bas för rekrytering, logistiskt stöd, finansiering eller attentatsplanering och för att motverka att svenskar deltar i terrorism utomlands. Säkerhetspolisens arbete är därför avgörande även för att komma åt finansieringen av terrorism. Vi för därför samtal med Finanspolisen och Säkerhetspolisen om deras arbete och samarbete mot sådan finansiering.

Regeringen kommer att ta ytterligare steg mot att stoppa medhjälp till terrorhandlingar. Redan i sommar presenteras en rad åtgärder i den nya strategin mot terrorism. Brottsbekämpande myndigheter, tillsynsmyndigheter och verksamhetsutövare, som banker, utgör alla viktiga delar av vårt system för att bekämpa och motverka finansieringen av personer och rörelser som utför eller stödjer terrorism.

För att stoppa alla former av finansiering av terrorism är det viktigt att bankerna löpande rapporterar misstänkta transaktioner till Finanspolisen, och att dessa rapporter håller en hög kvalitet. Återkopplingen och samarbetet mellan polisväsende och banker måste också bli tätare så att man kan förstärka möjligheterna att kartlägga mönster, tillvägagångssätt och brottslighetens utveckling. För att åstadkomma detta skärper och utvecklar nu Finanspolisen sin analyskapacitet ytterligare.

Utöver polis och den finansiella sektorn spelar också en rad andra aktörer en viktig roll i det förebyggande arbetet. Det gäller till exempel revisorer, fastighetsmäklare, advokater, skrothandlare och andra aktörer som med eller

utan sin egen vetskap kan utnyttjas och involveras i olagliga transaktioner och penningtvätt.

I syfte att öka kunskapen och medvetenheten inom den finansiella sektorn, andra verksamhetsutövare samt myndigheter har Brottsförebyggande rådet (Brå) och en forskargrupp inom Försvarshögskolan fått i uppdrag att ytterligare fördjupa riskbedömningarna och bredda kunskapen om penningtvätt och finansiering av terrorism.

Regeringens nationella strategi mot terrorism kommer att innebära fler verktyg för att förebygga radikaliserings, förbättra myndigheternas beredskap, och för hur vi ska agera vid eventuell terrorismverksamhet. Att motverka finansiering av terrorism är en viktig pusselbit i den kommande strategin, samtidigt som vi arbetar intensivt för att kriminalisera rekrytering, organisering och finansiering av terrorismverksamhet. Ambitionen är att ha en lagstiftning på plats under året.

Attentaten i Bryssel, Paris och Köpenhamn är skrämmande påminnelser om att ett terrordåd också kan drabba oss i Sverige. Regeringens ansvar handlar givetvis på kort sikt om att stoppa tillflödet av ekonomiska resurser till våldsbejakande extremister såsom ISIL. Men den strategi vi kommer att presentera är minst lika viktig på längre sikt. Sverige ska vara ett land präglad av trygghet. Det kräver politisk vilja och initiativförmåga. Det kräver att alla goda krafter hittar gemensamma vägar för att motarbeta den våldsbejakande extremismen, oavsett vad den utger sig för att vara.

Regeringen är tydlig. Det förebyggande arbetet är, tillsammans med kraftfulla repressiva åtgärder, en förutsättning för att öka tryggheten och värna demokratin för alla.

Debattartikel från Finansdepartementet

Jens Henriksson leder ny utredning om överskottsmålet

Publicerad 26 maj 2015 Uppdaterad 26 maj 2015

Dagens industri 26 maj 2015

För en tid sedan gav regeringen Konjunkturinstitutet i uppdrag att se över konsekvenserna av att ändra nivån på målet för den offentliga sektorns finansiella sparande, mer känt som överskottsmålet. Regeringen redogjorde i samband med det för varför man tyckte att det var rimligt att överväga en förändring men ansåg att vidare analys krävdes innan man presenterade ett slutligt ställningstagande.

Överskottsmålet infördes år 1997 som en del av det finanspolitiska ramverk som etablerades av Socialdemokraterna och Centerpartiet.

Målnivån för det offentligfinansiella sparandet var från början två procent av BNP men ändrades 2007 till en procent, främst på grund av att definitionen av den offentliga sektorn ändrades i räkenskaperna. År 2010 utredde den dåvarande regeringen målets nivå men beslutade att den fortsatt skulle vara en procent. Varken införandet, förändringen eller tidigare översyner av målnivån föregicks av parlamentariska utredningar. Detta har varit helt i linje med nuvarande budgetlag som fastslår att det ska finnas ett mål för det finansiella sparandet men som lämnar det upp till regeringen att föreslå vilken nivå målet ska ha. Förslaget lämnas i budgetpropositionen och antas av riksdagen i budgetens rambeslut.

Då beslutet om nivå på överskottsmålet är en del av budgetens rambeslut är det otvetydigt också en del av Decemberöverenskommelsen som säger att: *"Förslaget till rambeslut samt riktlinjer för den ekonomiska politiken från den partikonstellation som är störst släpps fram vid budgetomröstning i kammaren."* Detta bekräftas också av de borgerliga partierna som i sitt förslag till utskottsinitiativ fastslog att: *"Regeringen har förvisso möjlighet*

att lägga förslag till ändrad målnivå för enskilda år i budgetpropositionen, men vi anser att det vore mer lämpligt att ramverkskommissionen får arbeta färdigt först.”

Här finns en bred samsyn. Regeringen fastslår nivån på överskottsmålet.

Regeringen har dock betonat att man gärna ser en bred uppslutning vid en eventuell förändring av målnivån för det finansiella sparandet. Därför planerades det för samtal i samband med Konjunkturinstitutets avrapportering. När nu oppositionen uttryckt en vilja att samtalen sker i form av en parlamentarisk kommitté ser vi inga problem med att tillgodose detta.

Regeringen kommer därför att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att behandla frågan. Som opolitisk ordförande kommer Jens Henriksson, VD och koncernchef för Folksam, att utses. Då en utdragen diskussion riskerar att öka osäkerheten om banan för den framtida ekonomiska politiken finns inget skäl att dra frågan i parlamentarisk långbänk, vilket också betonats av Finanspolitiska rådet. Kommittén ska därför inte ta mer tid än nödvändigt för sitt arbete. Slutbetänkandet ska lämnas i oktober 2016 med delbetänkande i april 2016.

Det har höjts många röster från ekonomkåren, Svenskt Näringsliv och i en samlad fackföreningsrörelse för att det är hög tid att ändra målnivån för det finansiella sparandet. Regeringen välkomnar att även oppositionen nu ser behovet av en översyn av målet för det finansiella sparandet och ser fram emot att få diskutera frågan grundligt.

Debattartikel från Finansdepartementet, Socialdepartementet

Vi behöver mer mångfald i reklamen

Publicerad 29 april 2015 Uppdaterad 18 maj 2015

Metro Debatt 29 april 2015 I reklamens värld kan man få intrycket av att Sverige bara består av en familjetyp och av människor stöpta i samma form. Det ska vi göra någonting åt, skriver jämställdhetsminister Åsa Regnér och konsumentminister Per Bolund.

Under veckan pågår reklambranschens utställning ”Vem får synas i svensk reklam” i tunnelbanan i Stockholm. Utställning pekar på en fråga som diskuteras allt för sällan, nämligen att bilderna som används i många fall är stereotypa. I reklamens värld kan man få intrycket av att Sverige bara består av en familjetyp och av människor stöpta i samma form vilket också branschens egen undersökning visar. Utställningen visar att det finns ett intresse av dessa frågor i branschen vilket är både glädjande och visar på en vilja att ta ansvar.

För en feministisk regering och som vet att mångfald och jämställdhet är några av landets viktigaste tillgångar är detta ett samtal vi gärna deltar i. Reklamen påverkas i allra högsta grad av våra gemensamma värderingar och vice versa. Reklamens kraft som normgivare går inte att underskatta, speciellt med tanke på den stora plats som reklambilder tar i det offentliga rummet. Att reklamens bilder och budskap bidrar till att förstärka normer, roller och skönhetsideal som får människor att känna sig otillräckliga är en oroande utveckling som ingen tjänar på. Det är inte acceptabelt att speciellt barn och unga vuxna fortsätter att må dåligt och kanske till och med blir allvarligt sjuka på grund av detta.

Hittills har diskussionen ofta handlat om det kanske tydligaste exemplet när reklamen är könsstereotyp eller könsdiskriminerande. Könsstereotyp reklam

kan vara reklam där människor avbildas på ett sätt som förstärker könsnormer då det gäller t.ex. vilka yrken eller sysselsättningar som män och kvinnor "ska" ha. I vissa fall kan reklam vara rent sexistisk, vanligen genom att tjejjers kroppar används på ett helt omotiverat sätt utan koppling till själva produkten.

Redan i FN:s Handlingsplan från Peking för kvinnors rättigheter 1995 skrev Sverige under på att denna typ av könsstereotypa framställningar i media är ett hinder för jämställdhet. Flera av våra nordiska grannländer förbjuder också denna typ av reklam i lag. I både Danmark som Norge finns bestämmelser om könsdiskriminerande reklam i marknadsföringslagen. I Finland finns reglering i konsumentskyddslagen och Island har en särskild diskrimineringslag som omfattar könsdiskriminering i reklam. I Sverige är det i stället branschens egen stiftelse för självreglering, Reklamombudsmannen, som hanterar anmälningar om reklam. Trots det självreglerande arbete som pågår med t.ex. könsdiskriminerande reklam så finns det fortfarande problem. Det är tydligt att det behöver göras mer i den här frågan.

Som jämställdhets- och konsumentministrar i regeringen välkomnar vi särskilt branschens eget initiativ och kommer senare i år att bjuda in såväl företrädare för reklamaktörer som säljare och köpare för samtal. Frågan har tidigare utretts men vill se hur vi tillsammans kan utveckla den samtalen om de normer som reklamen förmedlar och den självreglering som branschen har. Vi är också övertygade om att fler kommer känna sig delaktiga och tilltalade av reklam som speglar oss alla, vilket borde gynna även reklamköparen. Frågan är speciellt påtaglig då det gäller det offentliga rummet, som tillhör oss alla.

Åsa Regnér,
Jämställdhetsminister

Per Bolund,
Konsumentminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet

"Skärpta lagar för sms- och snabblånsföretag"

Publicerad 22 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Expressen Debatt 22 april 2015

Regeringen beslutar på torsdag att tillsätta en utredning för att ta fram förslag för bättre ordning på snabblånemarknaden och minska den överskuldssättning som oseriösa snabblåneföretag bidrar till.

Obetalda sms-lån och andra så kallade snabblån är en bidragande orsak till ökningen av antalet betalningsförelägganden. Allt fler medborgare fastnar i skuldträsket. Förra året uppgick antalet betalningsförelägganden till över 50 000.

Eftersom sms-lån och andra snabblån fortsätter att öka i Sverige kan vi befara att problem kommer att fortsätta växa om inte kraftfulla åtgärder vidtas.

Som enskilda individer är vi naturligtvis ansvariga för de avtal vi ingår och vi får ta konsekvenserna av vårt agerande. Men det innebär inte att marknaden ska vara oreglerad. Företagen har ett enormt övertag och marknadsföring fungerar. Otillräckliga kreditkontroller och aggressiv marknadsföring har lett till en dramatisk ökning av obetalda lån.

Det har vidtagits flera åtgärder för att stärka konsumenternas ställning. Regeringen tog nyligen emot Bolåneutredningen, men vi kan redan i dag säga att vi kommer gå vidare med flera av förslagen för att skapa en bättre balans mellan bankerna och bolånekunderna.

På snabblånemarknaden är problemen emellertid avsevärt större än på bolånemarknaden. Delar av marknaden har gjort försök till självsanering men vi ser att åtgärderna har varit otillräckliga. Det beviljas fortfarande lån som kunder inte har råd med. Det behövs nu skärpt lagstiftning för att

åstadkomma en mer ansvarsfull snabblånemarknad.

Riksdagsledamoten och vice ordförande i civilutskottet Johan Löfstrand (S) kommer därför att få i uppdrag att leda utredningen som ska ta fram förslag på effektiva åtgärder för att åstadkomma en mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter.

Direktiverna till utredningen är tydliga. Åtgärderna ska sätta press på kreditgivarna.

Det inte ska vara lönsamt att låna ut till en konsument som inte klarar av att betala tillbaka lånet. En konsument ska inte i onödan behöva oroa sig för att en liten skuld växer sig stor och blir okontrollerbar. Snabblån ska inte längre vara en inkörsport till överskuldsättning.

Vi vill att utredningen bland annat ska överväga:

- **Kostnadstak.** Ränta och avgifter kan snabbt bli större än själva lånebeloppet. Utredningen ska därför överväga en regel som gör att kostnaderna för ett lån inte får överstiga det belopp som konsumenten lånat.
- **Räntetak.** I flera länder inom EU är kreditgivarens möjlighet att ta ut hög ränta begränsad.
- **En civilrättslig sanktionsregel vid bristande kreditprövning.** Kreditgivaren behöver bära en större risk i de fall det inte har gjorts någon ordentlig bedömning av konsumentens återbetalningsförmåga.
- **Ett krav på skriftligt undertecknande.** Ett sådant krav kan förväntas leda till att färre konsumenter ansöker om och beviljas impulsiva och förhastade lån.
- **Skärpta informations- och marknadsföringskrav.** Hur kan vi erbjuda en konsument bättre möjlighet att förstå hur lånet fungerar och vilka risker som följer med det? Hur kan vi se till att kreditgivare är återhållsamma i marknadsföringen och inte lockar de svagaste konsumenterna att ansöka om dessa lån?

Dir. 2015:43 En mer ansvarsfull marknad för konsumentkrediter

Fler steg måste tas i arbetet för att minska konsumenters överskuldsättning. Redan i år kommer regeringen därför att presentera en strategi med förslag på förebyggande, stödjande och rehabiliterande insatser mot överskuldsättning. Därutöver behövs ändrade skuldsaneringsregler, som ska hjälpa fler överskuldsatta ut ur skuldfällan och ge dem en chans att starta om

på nytt utan en betungande skuldbörda.

Lagstiftning och regler behöver reformeras för att stärka konsumenternas makt och ge ökad konkurrens mellan kreditgivare. Det gäller såväl de små lånen som de stora.

Morgan Johansson, Justitie- och migrationsminister

Per Bolund, Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Fortsatta möjligheter att gruppregistrera sig för moms

Publicerad 13 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Dagens industri 13 april 2015 Nu gör regeringen återigen det möjligt med gruppregistrering för moms, skriver närings- och innovationsminister Mikael Damberg och finansmarknadsminister Per Bolund.

Sverige behöver en ny politik för jobben. Regeringen har satt upp ett mål om att Sverige ska öka antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin så mycket att vi når lägst arbetslöshet i EU 2020. I detta spelar de små och medelstora företagen en nyckelroll. Sverige behöver fler jobb och fler som jobbar.

De små och medelstora företagen ligger bakom en stor del av den jobbtillväxt vi nu ser börjar komma i Sverige. Därför vill regeringen underlätta för dem så att de kan expandera och anställa fler.

Många småföretag vittnar om problem att få finansiering till investeringar och nyanställningar. Regeringen tar finansieringsfrågan för de små företagen på allvar. Vi har bland annat sett till att Almi får ett kapitaltillskott genom Europeiska investeringsfonden på 1,2 miljarder kronor för ett ökat fokus på små företag och tidiga skeden.

Vi har också tillsatt en utredning gällande det statliga riskkapitalet i syfte att få kapitalet att jobba i tidigare utvecklingsfaser och i små företag.

För de små företagen spelar de svenska bankerna en viktig roll. Det är många gånger de som står för företagets finansiering. Särskilt bankerna med stark lokal förankring, som exempelvis Länsförsäkringar och Sparbankerna.

I och med att de borgerliga partierna tillsammans med Sverigedemokraterna

fällde regeringens budget i höstas drabbades de lokala bankerna av en skattesmäll i mångmiljonklassen i och med att möjligheten för gruppregistrering för moms då togs bort.

När nu regeringen lägger fram den ekonomiska vårpropositionen ger vi åter möjligheten för de små lokala bankerna att fortsätta gruppregistrera sig för moms. Till detta förslag avsätter regeringen 400 miljoner kronor.

Möjligheten till gruppregistrering för moms tillkom 1998 för att stärka svenska företags konkurrenskraft.

Samtidigt antogs liknande lagstiftning i många av EU:s övriga medlemsstater. Genom detta förfarande kan företag bilda momsgrupper vilket innebär att de inte behöver betala moms på interna transaktioner utan hela gruppen behandlas som ett företag. Regelverket används i dag av cirka 250 företagsgrupperingar inom bank och försäkring, välfärdssektorn, industrin, fastighetsbranschen och detaljhandeln.

När regeringen nu återigen gör det möjligt med gruppregistrering för moms undanröjer vi kostnaderna för den skatteadministrativa oreda som detta skulle leda till för de berörda bolagen.

Sparbankernas verksamhet har en stark lokal förankring och är i många fall en sammanhållande kraft för små- och medelstora företag. Möjligheten att gruppregistrera sig för moms är viktigt så att bankverksamheten på landsbygden kan fortsätta att vara lönsam. Sparbankerna har inte samma möjligheter som övriga banker att ta in nytt kapital och de är beroende av en lönsam verksamhet för att kunna öka utlåningen.

När lönsamheten för sparbankerna försvåras riskerar kreditgivningen runt om i landet att hämmas vilket är tvärtemot den utveckling som den sittande regeringen vill se.

Företagare, likväl i större städer som på landsbygden, måste ha goda möjligheter att få tillgång till lån och krediter för att underlätta uppkomsten och tillväxten i nya företag. En bättre konkurrens på bankmarknaden gynnar både privatkunder såväl som företagare.

Sverige behöver fler aktörer och en bättre konkurrens på bankmarknaden, inte färre aktörer och sämre konkurrens. Regeringen föreslår därför i vårpropositionen att möjligheten för gruppregistrering för moms fortfarande ska vara möjligt. Regeringen stoppar alltså allianspartiernas politiska förslag

och säkrar därmed finansieringen för Sveriges småföretagare.

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Så ska Vattenfall bli ledande i energiomställningen

Publicerad 24 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Miljöaktuellt 24 mars 2015 En trygg, säker och konkurrenskraftig energiförsörjning är en förutsättning för en fortsatt hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling. Den svenska energipolitiken ska skapa villkor för en kostnadseffektiv energianvändning och en omställning till ett hållbart energisystem. Regeringen anser att Vattenfall ska vara ledande i denna omställning.

Vattenfall är ett av Sveriges största bolag och en central del av det statliga ägandet.

Bolaget verkar på en marknad i snabb förändring. Därför är det avgörande med en engagerad ägare som har kontroll och insyn. Den katastrofala Nuonaffären har orsakat skattebetalarna betydande kostnader. Trots en granskning i KU är det fortfarande inte klarlagt vem som gjorde vad. Så får det inte gå till när staten agerar. Det är centralt att skärpa kraven för dokumentation av ägarstyrningen. Därför har det nu införts ett krav på skriftlig dokumentation av den s.k. ägarsamordning som sker mellan företrädare för bolaget och ägaren när ett statligt ägt bolag står inför särskilt viktiga avgöranden. Bristande transparens och avsaknad av dokumentation var ett i raden av felsteg i Nuonaffären. Med de nya kraven minskas risken för liknande fel i framtiden.

När regeringen tillträdde i oktober förra året såg vi ett behov för staten att bli en mer aktiv ägare till Vattenfall. Det skapades då en statsrådsgrupp med uppdraget att ta ett helhetsgrepp när det gäller styrning av Vattenfall i syfte

att göra bolaget ledande i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi. Statsrådsgruppen leds av närings- och innovationsminister Mikael Damberg, som ansvarar för förvaltningen av Vattenfall. Statsrådsgruppen består också av klimat- och miljöminister Åsa Romson, energiminister Ibrahim Baylan samt finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund. Regeringsöverenskommelsen mellan Miljöpartiet och Socialdemokraterna ligger till grund för statsrådsgruppens arbete.

Imorgon kommer Vattenfall att kalla till årsstämma. Utifrån statsrådsgruppens slutsatser vidtar regeringen nu flera åtgärder för att stärka styrningen av Vattenfall. Regeringen kommer att styra Vattenfall i en riktning mot att bli ledande i omställningen av energisystemet mot en högre andel förnybar energi.

Ett av de viktigaste verktygen för styrningen av de statligt ägda bolagen är rekryteringen av styrelseledamöter till bolagen. Med stöd av den hållbarhetsanalys som Regeringskansliet har gjort har initiativ tagits för att säkerställa att Vattenfalls styrelse har god kompetens inom förnybara energisystem. Utvecklingen av energimarknaden och även utmaningen att nå bolagets strategiska hållbarhetsmål i en tid av förändring ställer höga krav på ökad kunskap om energisektorn, teknikförståelse och nytänkande inför omställning. Staten som ägare har beslutat att nominera två nya ledamöter till Vattenfalls styrelse.

Viktoria Bergman har en tydlig kompetens inom hållbart företagande genom sina tidigare ledande befattningar i svensk och internationell företagsmiljö. Viktoria Bergman har haft ansvar för hållbarhet, ägarstyrningsfrågor, kommunikation och affärsutveckling i företag inom energisektorn, den tunga industrin och konsumentsektorn.

Tomas Kåberger kombinerar teknisk och strategisk kompetens inom energisektorn med en stark affärsförståelse. Tomas Kåberger har haft ett antal nationella och internationella uppdrag på energiområdet och har styrelseerfarenhet från bolag verksamma i branschen för förnybar energi.

Vår förhoppning är att dessa två nya styrelseledamöter ska bidra till att ytterligare stärka styrelsen i den strategiska ompositionering som Vattenfall behöver göra för att möta utvecklingen på marknaden.

Regeringen har tagit viktiga steg mot att realisera ambitionen att göra Vattenfall ledande i omställningen av energisystemet mot en högre andel

förnybar energi. Vi kommer att styra Vattenfall i en offensiv riktning mot ett mer förnybart energisystem, inom ramen för det uppdrag som riksdagen 2010 beslutade för bolaget. Vattenfall ska affärsmässigt bedriva energiverksamhet så att bolaget tillhör ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion.

I detta sammanhang konstaterar regeringen att Vattenfall på eget initiativ har fryst sitt tidigare arbete med att utreda ersättningsreaktorer i Sverige. Bolaget har meddelat att de har lagt arbetet i vänteläge.

Regeringen tillsatte den 6 mars i år en parlamentariskt sammansatt energikommission. Dess uppdrag är att se över det framtida behovet av energi utifrån aktuell och befintlig forskning, identifiera vilka utmaningar och möjligheter som finns för den framtida energiförsörjningen, och ta fram underlag till en bred politisk överenskommelse om den långsiktiga energipolitiken. Regeringens ingång i dessa samtal är att kärnkraften ska ersättas med förnybar energi och energieffektivisering och att Sverige på sikt ska ha 100 procent förnybar energi. Kommissionens arbete ska redovisas den 1 januari 2017.

Det är positivt att Vattenfall har beslutat att invänta de långsiktiga spelreglerna för energisektorn som Energikommissionens arbete ska resultera i.

Tyskland befinner sig nu i en omfattande omställning av sitt energisystem till en högre andel förnybar produktion, vilket naturligtvis är mycket positivt. Bl.a. har det tyska närings- och energidepartementet tagit fram ett förslag i syfte att uppnå ambitionen att reducera den tyska energisektorns koldioxidutsläpp med 22 miljoner ton till år 2020. Omställningen öppnar möjligheter för Vattenfall och andra bolag att göra ytterligare investeringar i förnybar energi.

Vattenfallkoncernen är i dag hel- eller delägare till fyra brunkolseldade kraftverk i Tyskland, belägna i delstaterna Brandenburg och Sachsen. Koncernen äger även brunkolsgruvorna som förser tre av dessa kraftverk med bränsle. Vattenfalls styrelse beslutade den 29 oktober förra året att utreda olika strategiska alternativ för den tyska brunkolsverksamheten i syfte att skapa en ny hållbar ägarstruktur. Regeringen välkomnar Vattenfalls beslut.

Processen med en ny ägarstruktur för brunkolsverksamheten bedrivs av Vattenfall och är ett ansvar för bolagets styrelse och ledning. Vår uppfattning

är att ägaren kan ta ställning till en affär om Vattenfalls brunkolsverksamhet först när den presenteras. Som företrädare för staten som ägare till Vattenfall kommer regeringen att noggrant följa utvecklingen av processen.

Om det blir aktuellt för Vattenfall att genomföra en avyttring som omfattar stora värden, är det styrelsens ansvar att ta initiativ till en s.k. ägarsamordning, som syftar till att nå ett ställningstagande som såväl styrelse som ägare kan ställa sig bakom. I dagsläget finns det ingen sådan ägarsamordning att ta ställning till. För det fall att det blir aktuellt, är det rimligt att vi informerar riksdagens näringsutskott när frågan om en ägarsamordning har kommit in.

Den europeiska energimarknaden, där Vattenfall är en viktig aktör, genomgår nu en stor förändring som kommer att pågå under en överskådlig framtid. Genom våra åtgärder har vi stärkt styrningen av Vattenfall för att skapa förutsättningar för bolaget att leverera på sitt uppdrag även framöver och därigenom bidra till en hållbar energiförsörjning.

Debattartikel från Finansdepartementet, Justitiedepartementet

"Skärp lagarna mot terrorfinansiering"

Publicerad 22 mars 2015 Uppdaterad 11 november 2015

Expressen debatt, 22 mars Vi vill att riksdagen lagstiftar om internationella standarder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, skriver Per Bolund och Anders Ygeman.

Vi lever i en globaliserad värld. Fysiska och elektroniska kommunikationer förbättras kontinuerligt. Verkliga och virtuella avstånd krymper för varje dag som går. Människor och idéer flyttar sig med högre hastighet och i större omfattning än någonsin tidigare i mänsklighetens historia. I grunden är det en mycket positiv utveckling. Men det går inte att bortse ifrån att globaliseringen också ställer oss inför stora utmaningar. En av dessa är den internationella terrorismen.

Terrordåden i Frankrike och Danmark har visat med brutal tydlighet det öppna samhällets sårbarhet för terroristangrepp. Terroristernas svartvita världsbild lämnar inget utrymme för kompromisser och samförstånd. Det är i grunden vår demokrati som utmanas.

Terrorism måste bekämpas på olika sätt. I arbetet mot terrorism får inte individens integritet glömmas bort. Sveriges väg framåt måste kombinera värnandet av medborgerliga rättigheter med en hårdare lagstiftning mot dem som utmanar dessa.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder sedan vi tillträdde. Just nu snabbutreds kriminalisering av deltagande, rekrytering och finansiering av terroristverksamhet i utlandet. Vi har också fördubblat resurserna till den nationella samordnare som ansvarar för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Nu tar regeringen ytterligare ett steg. Vi vill att riksdagen lagstiftar om internationella standarder för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism. De nya lagförslagen förstärker de åtgärder som finns för att hindra att det finansiella systemet utnyttjas.

En nationell strategi mot penningtvätt och finansiering av terrorism överlämnades till riksdagen förra året. Den kommer, tillsammans med den nya nationella strategin mot terrorism, som regeringen just nu tar fram, utgöra en av grundpelarna i bekämpningen av terrorism och systemhotande brottslighet.

För att försvåra finansieringen av terrorism och motverka grov ekonomisk brottslighet vill regeringen utveckla och stärka arbetet på flera områden:

En bättre samverkan mellan myndigheter i syfte att producera, förädla och dela kunskap så att samhället kan identifiera och hantera nya kriminella tillvägagångssätt och sätt som terrorister använder sig av för att finansiera sin verksamhet.

Vi vill vässa Finanspolisen för att utföra högkvalitativa analyser av brottslighetens mönster och utveckling. Finanspolisen är den centrala aktören i underrättelsearbetet rörande bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

Aktivt svenskt deltagande i relevanta internationella sammanhang, inte minst FN och Financial Action Task Force, den mellanstatliga organisationen mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Vi ska löpande se över att lagstiftningen tar intryck av den internationella kunskapen och utvecklingen på området.

Sverige har länge varit förskonat från allvarliga terroristdåd. Men vi måste våga tänka tanken att det kan hända också här hos oss. Vi kan inte skydda oss mot allt, men vi ska göra allt vi kan för att skydda oss.

Debattartikel från Finansdepartementet

Så kan vi få en mer miljö- och klimatsmart livsstil

Publicerad 15 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Göteborgsposten 15 mars 2015

I dag uppmärksammar konsumentorganisationer världen över internationella konsumentdagen. Det är dags att vi politiker också lägger datumet på minnet.

Som konsumenter har vi en viktig roll – det vi lägger i korgen i mataffären, de kläder vi köper, det fondsparande vi väljer. Alla dessa val bidrar till att styra efterfrågan på varor och tjänster och i slutändan påverkar det också samhällsutvecklingen. Det finns många tecken på att vi vill vara aktiva konsumenter och göra hållbara, klimatsmarta val. Försäljningen av ekologisk mat i Sverige ökade rekordartat med 38 procent under 2014 och allt fler vill vara säkra på att barnens kläder eller leksaker inte innehåller skadliga kemikalier. Samtidigt känner vi oss ofta vilslna i informationsdjungeln och ibland tyvärr lurade av företagen. Från politikens sida kan vi göra mer – det ska vara lätt att välja rätt och konsumentens roll på marknaden måste värnas. Konsumentpolitik är inte bara en fråga om att skydda konsumenten, utan handlar också om att gynna de seriösa företagen och långsiktigheten på marknaden.

I mitt arbete som konsumentminister kommer jag både fokusera på grundläggande rättigheter, som att vi ska ha ett högt konsumentskydd och välfungerande konsumentupplysning, men också att det ska vara enklare att göra smarta val ur ett hållbarhetsperspektiv. Jag har därför inlett ett arbete för att ta fram en strategi för hållbar konsumtion för att göra det enklare för oss att göra hållbara val, framförallt då det gäller miljöaspekter.

Forskningen visar tydligt att den genomsnittliga privata konsumtionen i Sverige idag inte är hållbar. Även om vi lyckats minska utsläppen av växthusgaser inom Sveriges gränser, så orsakar medelsvenskans privata

konsumtion globalt sett ett av de största ekologiska fotavtrycken i världen per person. Naturvårdsverkets siffror visar att utsläppen från vår privata konsumtion har ökat med 17 procent mellan 1993 och 2011. Här behöver vi som konsumenter hjälp på traven för att lättare kunna bidra till den omställning som är nödvändig för att främja en ekonomisk utveckling inom planetens gränser.

Strategin för hållbar konsumtion kommer att lanseras senare i år och syftet är att lyfta konsumentpolitiken som en viktig pusselbit för en mer hållbar tillväxt. Redan nu ger vi Konsumentverket i uppgift att särskilt bevaka konsumenters möjligheter att agera på ett hållbart sätt, och möjligheterna för sparare att ta del av information och jämföra hur fonder arbetar med hållbarhetsaspekter utreds under året.

Digitaliseringen och sociala medier har gett oss helt nya möjligheter att utöva konsumentmakt när vi inte är nöjda med ett köp, men samtidigt är det svårt att hitta rätt information och stöd som konsument. Inom kort öppnar upplysningstjänsten Hallå Konsument där vi som konsumenter får en enkel väg in för att ställa frågor via telefon eller på webben om våra rättigheter och hur man ska agera för att göra hållbara beslut. Det är också viktigt att vi har goda möjligheter att få vår sak prövad om något går fel, och anmälningarna till Allmänna Reklamationsnämnden har ökat under flera år. Därför är min ambition att framöver stärka myndighetens roll. Detta behövs inte minst eftersom vi i samband med införandet av nya EU-regler i år öppnar upp för snabbare tvistlösning på fler områden. Längre fram kommer vi dessutom att presentera förslag för att ge Konsumentombudsmannen snabbare och effektivare sanktionsmöjligheter mot företag med oseriösa metoder då det gäller marknadsföring, information och avtalsvillkor. Snart blir det därmed lättare för myndigheterna att snabbt sätta dit ett företag med oseriösa metoder, och vi som konsumenter får också en bättre garanti för snabb tvistlösning på alla områden.

Konsumentfrågorna kommer bli allt viktigare framöver, både för oss som enskilda konsumenter och för samhället i stort. Det är min ambition som konsumentminister att lyfta konsumentpolitiken för att göra det enklare för oss alla i vår vardag, samtidigt som vi tillsammans kan ta nödvändiga steg mot en mer klimat- och miljösmart livsstil.

Debattartikel från Finansdepartementet, Statsrådsberedningen

"Bättre framtidsutsikter utan åtstramande överskottsmål"

Publicerad 03 mars 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens Nyheter 3 mars 2015

Regeringen kommer att ge Konjunkturinstitutet i uppdrag att analysera konsekvenserna av att ändra målnivån för det offentligfinansiella sparandet till ett sparande i balans.

De politiker som värnar den offentliga sektorn bryr sig också om långsiktigt hållbara offentliga finanser. Sveriges och andra länders historia har lärt oss att de som behöver samhällets stöd mest också är de som drabbas värst när det offentliga inte klarar att fullgöra sina åtaganden vid lågkonjunkturer eller ekonomiska kriser. Det gäller inte minst barnen, de äldre och de som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Det var mot den bakgrunden och den tuffa budgetsaneringen som den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Centerpartiet etablerade det finanspolitiska ramverket 1997. Ramverket har tjänat oss väl historiskt och kommer att fortsätta tjäna oss väl i framtiden.

Den bärande delen av det finanspolitiska ramverket är de tre budgetpolitiska målen: målet för den offentliga sektorns finansiella sparande (mer känt som överskottsmålet), utgiftstaket för statens budget och balanskravet för kommunsektorn.

Varken målnivån för det finansiella sparandet eller nivån på utgiftstaken är föreskrivna i lag utan beslutas enligt riksdagsordningen i budgetbeslutets första steg efter förslag från regeringen i budgetpropositionen.

Målet för det finansiella sparandet omfattar hela den offentliga sektorn, det vill säga staten, ålderspensionssystemet och kommunsektorn. Det utvärderas över en konjunkturcykel och ska fungera som en övergripande styråra för budgetpolitiken. För närvarande ligger dock det finansiella sparandet långt under målnivån på en procent av BNP. Förra året var underskottet i den offentliga sektorn 2,1 procent av BNP. Det betyder att den offentliga sektorn i Sverige saknade ungefär 85 miljarder, eller nästan 9 000 kronor per invånare, för att betala löpande utgifter och räntorna på statskulden. Även om man tar hänsyn till konjunkturen har Sverige ett stort underskott. Det räcker alltså inte med en bättre konjunktur för att komma tillbaka till målnivån. I dagsläget skulle det krävas sammanlagda nedskärningar och skatthöjningar på cirka 75 miljarder för att nå ett strukturellt överskott om en procent.

Målet för det finansiella sparandet etablerades av den socialdemokratiska regeringen bland annat eftersom det ansågs ”önskvärt att under det närmaste decenniet amortera av den offentliga nettoskulden”. Det angavs tre huvudsakliga motiv för målet. För det första att återställa förtroendet för de offentliga finanserna och minska behovet av utländsk upplåning. För det andra att ge utrymme för stabiliseringspolitik. Och för det tredje att bidra till att den offentliga sektorn skulle kunna möta den demografiska utmaningen framöver. Tanken var aldrig att den offentliga sektorn skulle gå med överskott om en procent i all evighet utan att nivån på målet skulle omprövas i framtiden.

Låt oss titta närmare på dessa motiv och hur vi ser på dem i dag, snart två decennier senare:

Förtroendet för de offentliga finanserna har stärkts avsevärt och behovet av utländsk upplåning har minskat radikalt. Ramverket bidrog i hög grad till att förtroendet för svenska statens förmåga att fullgöra sina åtaganden mot såväl långivare som medborgare snabbt kunde återställas. Den offentliga sektorns bruttoskuld minskade från cirka 70 procent av BNP när överskottsmålet infördes till drygt 40 procent 2006. I dag är den offentliga sektorns skuldkvot fortfarande cirka 40 procent av BNP. Den svenska statens upplåningskostnader har minskat betydligt sedan 1997.

Ge utrymme för stabiliseringspolitik. Sverige har en stor offentlig sektor och höga ambitioner i stabiliseringspolitiken. Finanspolitiken ska kunna stimulera ekonomin i lågkonjunktur och bromsa i högkonjunktur. Därför behöver sparandet i goda tider ge utrymme för försvagat sparande i sämre tider. I och med att målet för det finansiella sparandet är formulerat som ett genomsnitt över en konjunkturcykel möjliggörs detta. Det framstår som att även en lägre

målnivå ger tillräckliga marginaler för att hantera kommande lågkonjunkturer.

Det offentliga ska kunna möta den demografiska utmaningen. Det demografiska trycket på de offentliga finanserna, som förutsågs när överskottsmålet etablerades, är nu här. Vi ser att andelen äldre ökar. Det demografiska trycket påverkar både den offentliga sektorns inkomster – när en mindre andel förvärvsarbetar – och utgifterna, när en större andel kommer att vara i behov av vissa välfärdstjänster.

En konsekvens av en åldrande befolkning är att sparandet i ålderspensionssystemet minskar. Från att systemet har haft ett överskott på i genomsnitt 0,7 procent av BNP mellan 2000 och 2015 förväntas sparandet vara markant lägre de kommande 15 åren. Detta är helt i sin ordning och en konsekvens av att det är färre personer som betalar in i systemet och fler som får inkomstpension. Men eftersom det inkluderas i det totala offentligfinansiella sparandet kräver ett bibehållet överskottsmål om en procent av BNP att staten höjer sitt sparande för att kompensera för ett lägre sparande i ålderspensionssystemet. Eftersom ålderspensionssystemet är konstruerat för att vara stabilt är det svårt att motivera en sådan kompensation. Samtidigt ser regeringen det som en styrka att målet för det finansiella sparandet fortsatt omfattar hela den offentliga sektorn, i likhet med de europeiska offentligfinansiella ramverken.

Utifrån dessa motiv framstår det som ett sparande i balans kan vara mer ändamålsenligt för Sverige framöver. Eftersom Sverige i nuläget har betydande underskott i de offentliga finanserna vore det tveksamt att bedriva en åtstramande finanspolitik i syfte att nå nuvarande målnivå för att sedan avveckla detta sparande i en situation där konjunkturläget bedöms vara betydligt bättre än i dag. Det skulle innebära en stimulans av ekonomin vid fel tidpunkt och ge en icke-önskvärd ryckighet i finanspolitiken. Därför är det redan nu lämpligt att se över konsekvenserna av en förändrad målnivå.

I praktiken skulle en sådan förändring inte innebära att det på kort sikt skapas något budgetutrymme. Även med en förändrad målnivå skulle reformer i närtid behöva finansieras krona för krona. En lägre målnivå är alltså inget ymnighetshorn som det ibland låtit i debatten. På lite längre sikt frigörs dock ett utrymme för angelägna offentliga investeringar i infrastruktur, bostäder, klimatomställning, forskning och utbildning.

Vi ser positivt på en bred uppslutning kring en eventuell förändring. Regeringen kommer därför att föra ett löpande samtal med de borgerliga

partierna kring processen.

Det är viktigt att den ekonomiska politiken utgår från de behov och den verklighet vi möter här och nu. Därför är det dags att se över målnivån för det offentligfinansiella sparandet för att modernisera det ramverk som den dåvarande socialdemokratiska regeringen etablerade för snart 20 år sedan. Sammantaget sänder detta en viktig signal till investerare och andra aktörer i ekonomin om att regeringen fortsatt tar ansvar för såväl de offentliga finansernas hållbarhet som tillväxten och välfärden.

Stefan Löfven (S), statsminister

Magdalena Andersson (S), finansminister

Per Bolund (MP), biträdande finansminister

Debattartikel från Finansdepartementet

Låt inte småsparare betala för minusräntan

Publicerad 15 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Expressen 15 februari 2015

De fyra storbankerna har de senaste veckorna redovisat sina resultat. Sammanlagt har de gjort över 80 miljarder i vinst under 2014. Det är en siffra som kan jämföras med hela vad hela försvaret, polisen och resten av rättsväsendet kostar i Sverige varje år.

Med denna vinst kan bankerna välja att göra två saker. Antingen kan de välja att hålla kvar kapitalet i banken som en buffert mot eventuella förluster. Eller också kan de välja att dela ut den till sina aktieägare. Av de 80 miljarderna i vinst för 2014 har storbankerna valt att dela ut över 50 miljarder istället för att dessa pengar skulle stannat i bankerna som en buffert mot eventuella framtida negativa resultat.

Vi förstår att många bankkunder reagerar på de stora utdelningarna till aktieägare, inte minst för att det bland annat är de ökande marginalerna på bolån som betalar för dessa utdelningar. Finansinspektionen har tidigare upprepade gånger manat bankerna till återhållsamhet. Från regeringens håll vill vi göra det lättare för konsumenterna att förhandla sina bolåneräntor – vi välkomnar att Finansinspektionen kommer börja redovisa bankernas snitträntor vilket gör att kunderna får bättre underlag när de pratar med banken och inte hamnar i ett informationsunderläge.

En stor majoritet av Sveriges befolkning har pengar på ett bankkonto. I de allra flesta fall är avkastningen på ett sådant bankkonto obefintlig eller, i bästa fall, väldigt låg. I många fall betalar man också någon form av avgift för ett sådant konto, så delvis betalar faktiskt svenskarna för att spara sina pengar hos en bank.

Den här veckan kom ett historiskt beslut. Riksbanken valde att sänka

reporäntan till -0,10 procent och påbörja obligationsköp, för att motarbeta den låga inflationen. Vi har nu, för första gången någonsin, en negativ reporänta i Sverige. Det innebär att bankerna måste betala för att ha sina pengar insatta hos Riksbanken över natten, något de inte behövt göra tidigare. Det innebär också att andra räntor, som de räntor bankerna kan ta ut för att låna ut pengar, förmodligen minskar.

Detta innebär sammantaget att bankernas möjligheter att tjäna pengar minskar. Det har spekulerats i om den minskade intjäningsförmågan kommer tas ut mot bankens kunder genom att bankerna skulle införa minusränta på sparkonton eller öka avgifterna på dessa konton. Bankernas kunder skulle då behöva betala för att spara pengar. Minusränta har till exempel införts av ett par tyska banker för sparare som har över ett visst belopp på sina sparkonton.

Enligt vad vi erfar har inte någon av storbankerna i dagsläget några planer på att införa minusränta på sina sparkonton eller höja avgifterna, men de har ändå sagt sig inte kunna garantera att det inte blir så i framtiden. Vi vill här sända en tydlig signal till storbankerna. Att göra vinster på 80 miljarder, dela ut nästan 70 procent av vinsten till sina aktieägare och sedan införa minusränta eller högre avgifter på sparkonton för att kompensera för en negativ reporänta tycker inte vi är ett rimligt agerande.

Debattartikel från Finansdepartementet

Min syn på skuldberget

Publicerad 28 november 2014 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens industri 28 november 2014

Ett av den nya samarbetsregeringens viktigaste fokusområden är att bibehålla den finansiella stabiliteten i ekonomin. Av erfarenhet vet vi att finanskriser medför stora utmaningar för samhället och att de ofta får stora och långsiktiga konsekvenser.

Just nu ser vi de förödande effekterna av eurokrisen i många länder inom eurosamarbetet. De mest dramatiska effekterna syns i Grekland med skyhögt arbetslöshet och stora sociala problem, men många andra länder har också drabbats hårt av finanskrisens effekter.

Fortfarande påverkas Sverige av sviterna av finanskrisen i början av 1990-talet bland annat inom skolområdet där besparingar för många år sedan ger effekter i sjunkande skolresultat. För att undvika sådana konsekvenser i framtiden är det avgörande att förebygga finansiella kriser samtidigt som beredskapen att hantera finansiell instabilitet måste vara god.

Därför är det glädjande att stabiliteten i Sveriges finansiella sektor är hög. I EU:s stresstest av banker nyligen var det tydligt att Sveriges fyra storbanker fick väl godkänt och är rustade att klara finansiella störningar.

Resultatet visar att bankerna i Sverige har en stark likviditet, hög kapitaltäckning och tycks ha en förmåga att hantera sin finansiering även i tider av finansiell oro.

Samtidigt finns det, både från regeringens håll och från forskningen, en gemensam oro för den höga och stigande skuldsättningen i hushållssektorn. Skuldnivån är i dag historiskt hög och har ökat i snabb takt det senaste året. Det finns förklarande orsaker till ökningen, bland annat förändringen av fastighetsskatten, det låga ränteläget och stora ombildningar från hyresrätter till bostadsrätter i våra storstadsområden under det senaste årtiondet. Men

detta förklarar långt ifrån hela den ökande skuldsättningen.

En ökad skuldsättning kan medföra risker, för enskilda individer men också för samhället i stort. Finansiell instabilitet leder till påfrestningar för privatekonomin hos hushållen, men riskerna sprider sig också till fler delar av samhället, särskilt bostadsmarknaden och finanssektorn.

Därför är det regeringens prioritering att långsiktigt minimera dessa risker genom att motverka en för hög skuldsättning hos svenska hushåll. Frågan var också i fokus för diskussionen under det senaste mötet med det finansiella stabilitetsrådet, och på mötet fanns stor samsyn mellan regeringen och ansvariga myndigheter om de utmaningar vi står inför.

Det finns ett flertal orsaker till utvecklingen. Ett begränsat bostadsutbud, demografiska utmaningar och urbanisering gör att bopriserna fortsätter att öka från redan höga nivåer, något som ytterligare kan öka skuldsättningsgraden. Att möta den utvecklingen kräver noggrant analysarbete, men också is i magen. Det är viktigt att det inte vidtas förhastade åtgärder som i sig kan skapa finansiell oro, till exempel genom alltför många eller kraftiga åtgärder som skulle leda till stora boprisfall eller minskad ekonomisk utveckling.

De åtgärder som redan har aviserats av Finansinspektionen om obligatoriska amorteringar på nya lån, om skuldnivån är över 50 procent, måste få komma på plats. Amorteringskravet är välkommet från regeringens sida, och förhoppningsvis leder dessa till en avmattning av skulderna samt att en sundare amorteringskultur inträder där det blir normalt att betala av på sina skulder.

Det är därför i dag för tidigt att säga om ytterligare åtgärder mot skulduppbyggnaden behövs. Dörren måste dock alltid vara öppen för ytterligare insatser vid en oroande ekonomisk utveckling. Min syn är att Sveriges ekonomiska stabilitet och arbetet mot finansiell oro är ett område som tjänar på brett samarbete och som har goda förutsättningar för bred politisk samsyn.

Vid en bred politisk förankring slipper både privatpersoner och banker oron för att stora vändningar ska påverka privatekonomin eller marknaden i sig. Det ger därför bättre förutsättningar för en stark svensk ekonomi om de åtgärder som vidtas är stabila över tid och har bred förankring i riksdagen. Tidigare har riksdagens partier brett kunnat enas om åtgärder för ökad stabilitet såsom höjda kapitaltäckningskrav och införande av bolånetak. Det

är en tradition som är värd att förvalta.

Från regeringens sida kommer vi därför att bjuda in till breda politiska samtal om synen på hushållens skuldsättning och om hur den finansiella stabiliteten ska värnas. Det är genom samsyn och dialog som vi gemensamt kan skapa den stabilitet som svensk ekonomi behöver för att utvecklas stabilt i framtiden.

Per Bolund, finansmarknadsminister (MP)